

TEZLER

2011-2014

1. BATI DİLLERİ VE EDEBİYATI 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Ali GÖKSU

Tezin Adı

Avrupa Dil Portfolyosu`nun (ADP) Okuma Becerilerine Karşı Başarı ve Tutuma Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Avrupa Dil Portfolyosu (ADP), son yıllarda Avrupa Konseyi tarafından yaratılmış ve daha iyi bir öğrenme ve öğretme sürecini benimsemiştir. ADP çalışmalarıyla ilgili olarak, araştırma ilgilerinin çoğunluğu; dil özerkliği, konuşma becerileri ve yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarını oluştururken, ADP kapsamında okuma becerilerini geliştirmek için olası etkilerini yansıtması da aynı ölçüde önemlidir. Bu yüzden, bu çalışma Türkiye 'de yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin okuma becerileri üzerindeki ADP etkilerini araştırmayı amaçlamaktadır. 2009-2010 akademik yılları güz dönemi başında, Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki (AOBM) A2, B1 ve B2 seviyelerinin ifadelerini kapsayan bir anket sonuçlarına göre, yirmi öğrenci çalışma grubu olarak seçildi. Bunun yanı sıra, güz dönemi başında ve sonunda, çalışma grubunun tekrar sağlamlasını yapmak için AOBM'deki kendini değerlendirme testi, ön test ve son test olarak uygulandı. Dahası, standart bir test olarak KET de güz dönemi başında ve sonunda ön test ve son test olarak uygulandı. Elde edilen puanlar SPSS 15 ile analiz edildi. KET puanlarının t-test analizi hesaplandı ve cinsiyete göre hiçbir fark bulunmadı. AOBM'deki seviyeler için hazırlanmış olan materyallerle okumalar da çalışma grubuna yaptırıldı ve her öğrenci bir portfolyo tuttu. Ayrıca, ADP ve onun sınıftaki uygulaması hakkında katılımcıların düşüncelerini bulmayı amaçlayan geriye dönük görüşmelerde yapıldı. Çalışmanın sonuçlarına göre, ADP ile çalışan öğrenciler başarılarını arttırdıkları gibi okuma becerileri hakkında olumlu tutumlar da elde ettiler. Bunun yanında, sonuçlar ADP'nin Türkiye'de yabancı dil öğrencilerinin okuma becerilerini geliştirmek için gerçekten etkili bir yol olduğunu gösterdi.

2011

Selçuk ÖZCAN

Tezin Adı

John Donne's Contribution To The Metaphysical Poetry

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışma, John Donne'in Metafizik Şiire ve genel olarak İngiliz Edebiyatına katkılarını ortaya koymaya çalışmıştır. Bu çalışmanın amacı John Donne'in yeni bir akım ortaya çıkarmakla beraber, kendi düşünce akımına göre dönemin diğer şairlerini de yönlendirdiğini göstermektir. Çocukluk döneminden başlayarak, bir Metafizik Şair olarak John Donne açısından büyük önem arz ettiği için yaşamını ve çalışmalarını şekillendiren elementler bu çalışma içerisinde dikkate alınmıştır. Şiir bağlamındaki 'metafizik' terimini anlamak için, metafizik şiirin özellikleri, John Donne'in şiirleri içerisinde incelenmiştir. Donne'in hayatını şekillendiren eylemler, hayatı boyunca ortaya koyduğu eylemlere göre ele alınmıştır. Donne'in mezhebini değiştirmesi hayatının önemli dönüm noktalarından biridir ki böylece kilisede başrahip olarak çalışmaya başlayarak güvenli bir iş sahibi olabilmıştır. Çalışma Donne'un hayatı ile şiirleri arasındaki bazı benzerlikleri ortaya koymaya çalışmıştır. Donne'in şiirlerini derinlemesine incelediğimiz zaman, Donne'in kendi özel hayatında yaşadığı bazı tecrübeleri yansıttıkları açıktır. İçerisindeki konuşmacının kadını yatağa gelmesi için ikna etmeye çalıştığı 'To His Mistress Going to Bed' (Yatmaya Giden Sevgiliye) gibi şiirlerinden bazıları, Donne'in kadınlarla yaşadığı özel deneyimlerini yansıtmaktadır. Bu çalışma John Donne'in çağdaşlarından nasıl farklı olduğunu göstermeye çalışmıştır. John Donne'in ortaya çıktığı devir önem Elizabeth şairlerinin ve yazarlarının dönemiymi ve onlar tüm halkın ilgi odağıydı. Elizabeth şairleri ve yazarları çoğunlukla duygularını ifade etmek için aynı temaları ve aynı kalıp kelimeleri kullandılar; oysa Donne günlük dile ait kelimeleri kullanarak, şiirleri tamamıyla zekâ dolu nükteleriyle süslenmiş olmasına rağmen Elizabeth şairlerinden ve yazarlarından daha iyi anlaşılmıştır. Donne'in şiirlerindeki temalar genellikle, Elizabeth yazarları ve şairlerinde görülen ruhsal aşktan çok, bedensel aşka odaklıydı çünkü Donne ruhsal aşka ancak bedensel aşk aracılığıyla ulaşılabilineceğine inanıyordu. Yoğunlaştırılmış benzetme, imgecilik, ses sistemi ve kinaye gibi Donne'in iyi olduğu birçok önemli unsur vardır ve bunlar çalışma içerisinde şiirleri ışığında ele alınmıştır. Donne on altı ve on yedinci yüzyılın önemli bir şairiydi çünkü George Herbert, Henry Vaughan, Richard Crashaw, and Andrew Marwell gibi Metafizik Şiirin en önemli figürlerine dönüşen birçok şaire yol göstermiştir.

2011

Assiye BURGUCU

Tezin Adı

Yabancı Dil İngilizce Öğrenimine Karşı Motivasyon, Tutum Ve Kaygının Rolü

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu çalışma İngilizce öğrenimine karşı Türk öğrencilerin motivasyonu, tutumu ve kaygısını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışma verilerinin toplanması için, üç ayrı farklı ölçek kullanılmıştır. Hazırlanan motivasyon, tutum ve kaygı ölçekleri öğrencilerin güdülenme, tutum ve kaygı düzeylerini ölçmek için kullanılmıştır. Çalışmaya, Kafkas Üniversitesi'ndeki farklı bölümlerden 242 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmacı, İngilizceye ve öğrenimine karşı öğrencilerin motivasyonun, tutumun ve kaygının rolünü incelemiş ve bu bağımsız değişkenlerin yaş, cinsiyet, bölüm, lisan-ön lisans dereceleri ile ilgili olan muhtemel ilişkisini araştırmıştır. Sayısal analizlerin tamamlanması ile nicel verilere ulaşılmıştır ve nicel verilere betimsel ve açıklayıcı istatistik analizi olan SPSS 16.0 kullanılmıştır. Araştırma bulguları öğrencilerin işlevsel motivasyon seviyesinin entegrasyon türü motivasyon seviyesinden daha yüksek olduğunu göstermiştir. Genel olarak Türk öğrencileri İngilizce bilmenin önemli olduğunu farkında olup, bu dile karşı işlevsel olarak güdülenmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin motivasyonları, tutumları ve kaygıları ile cinsiyetleri ve yaşları arasındaki ilişki ile ilgili olarak, motivasyon, tutum ve kaygı değişkenlerine ait bütün faktörlerin cinsiyet ile anlamlı olarak bir ilişki göstermemiştir her iki gruptaki öğrencilerin İngilizceye karşı kaygı seviyeleri düşük orandayken motivasyon ve tutumları yüksektir, ayrıca kız öğrencilerin motivasyon ve tutum puanlarının, erkek öğrencilerden biraz daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları İngilizce ile ilgili daha alakalı bölümlerde (Turist rehberliği gibi) öğrenim gören öğrencilerin motivasyon, tutum seviyelerinin daha yüksek, kaygı iv düzeylerininse düşük olduğunu göstermiştir. Diğer açıdan araştırma motivasyon ve kaygı arasındaki ilişkiyi de incelemiştir ve aralarında negatif bir korelasyon olmadığına ulaşmıştır. Sonuç olarak, İngilizce öğretiminde bağımsız değişkenler motivasyon ve tutum öğrencilerde yüksek seviyede tespit edilmişken, öğrencilerin kaygı seviyeleri beklendiğinden çok daha düşük bulunmuştur.

2011

Yeşim SEVİNÇ

Tezin Adı

Konuşma Dili İngilizce Olan Polonyalı ve Türk Öğrenciler Arasındaki Bireysel Farklılıklar

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Mustafa ÖZDEMİR

Bireysel farklılıkların ikinci dil öğrenimi üzerindeki etkileri uzun bir süredir eğitimcilerin gündemindedir. Bunun sonucunda, iyi bir dil öğretimini sağlamak amacıyla, ikinci dil öğrenen kişilerin kişilik ve karakter özellikleri ve öğretim teknikleri üzerine çok sayıda araştırma yapılmaktadır. Bunlara ilaveten, globalleşme sebebiyle İngilizcenin günden güne uluslararası ortak dil olarak kabul görmesi, bireysel ve kültürel farklılıklar arasındaki ilişki alanındaki çalışmaların önemini daha da arttırmaktadır. Bununla birlikte, etkili yabancı dil öğretimi amacıyla, son zamanlarda, insanlar ve kişilik özellikleri arasındaki farklılıklar daha da dikkate alınmaktadır. Bu çalışmanın genel amacı, İngilizce öğrenen kişiler arasındaki kişilik farklılıklarını ve bu farklılıkların ırk ve kültürel farklılıklarla ilişkisi olup olmadığını araştırmaktır. Betimsel bir çalışma, Polonyalı ve Türk öğrencilerin, yabancı dil öğrenim süresince, farklı kültürel ve kişilik özelliklerine sahip olup olmadıklarını belirlemek için gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 20-24 yaşlarında, Polonya, Wloclawek Higher Vocational State School'da okuyan 153, Türkiye, Kars Kafkas Üniversitesi'nde okuyan 158, toplam 311 üniversite öğrencisi katıldı. Çalışmanın amacı doğrultusunda, veriler The Big Five Personality Test'in, iki açık uçlu soru ile uygulanması ile toplandı. Elde edilen anket sonuçları SPSS 11.0 paket programı kullanılarak analiz edildi ve betimsel analiz tekniği kullanılarak frekans ve yüzde değerleri hesaplandı. Bu çalışmanın sonuçları, bu iki farklı ülkedeki öğrenciler arasında ikinci dil olarak İngilizce öğrenim süresince, çok büyük kişilik farklılıkları olmadığını açığa çıkarmıştır. Genel sonuçlar, Polonyalı ve Türk öğrencilerin cevaplarının kendi aralarında da tutarlı olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, Polonyalı öğrencilerin büyük bir çoğunluğu aynı durumlara, benzer cevaplar vermişler, öte yandan Türk öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun cevapları da birbirleriyle uyumaktadır. Bu nedenle, kişilik ve ırk arasında bir ilişki olduğu sonucunu çıkarmak mümkündür. Buna ilaveten, Polonyalı ve Türk öğrencilerin hemen hemen aynı kişilik özelliklerine sahip olduklarını da söyleyebiliriz.

2011

Recep Mutlu SALMAN

Tezin Adı

Ağrı İlindeki Lise Öğrencilerinin Yabancı Dil Olarak İngilizceye Yönelik Tutumları

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı Ağrı ilindeki lise öğrencilerinin yabancı dil olarak İngilizceye yönelik tutumlarını belirlemek ve öğrencilerin demografik özellikleriyle tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmektir. Ağrı ilinde öğrenim gören gelişigüzel seçilmiş yedi liseden toplam 704 lise öğrencisine Mehmet Nuri Gömleksiz tarafından geliştirilen İngilizceye Yönelik Tutum Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgiler Formu uygulanarak veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde PASW 18.0 istatistik programı kullanılarak Ki-Kare testi uygulanmıştır. Veri madenciliği kısmında ise Clementine 11.0 programı kullanılarak karar ağaçları oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda Ağrı ilindeki lise öğrencilerinin İngilizceye yönelik tutumları ile cinsiyet ($0,002 < \alpha = 0,05$), ilköğretimde İngilizce dersi alma ($0,009 < \alpha = 0,05$) ve alınan yıl sayısı ($0,044 < \alpha = 0,05$), aile ikameti yeri ($0,000 < \alpha = 0,05$), aile aylık geliri ($0,000 < \alpha = 0,05$), anne eğitim durumu ($0,046 < \alpha = 0,05$), kendine ait bir odaya sahip olma ($0,000 < \alpha = 0,05$), kendine ait bir bilgisayara sahip olma ($0,000 < \alpha = 0,05$), TV de yabancı kanalları izleme ($0,000 < \alpha = 0,05$), İngilizce film izleme ($0,000 < \alpha = 0,05$), İngilizce öğrenmek için özel bir kursa devam etme ($0,000 < \alpha = 0,05$) değişkenleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

2011

Ülkünur KURTOĞLU

Tezin Adı

İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişliklerinin Bazı Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı, Konya ilinde çalışan İngilizce öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerini belirleyerek bazı demografik ve mesleki değişkenler açısından tükenmişlik puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını değerlendirmektir. Çalışmaya 2009–2010 eğitim-öğretim yılı içerisinde Konya ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapmakta olan 50 İngilizce öğretmeni katılmıştır. Tükenmişlik düzeylerini belirlemek için “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ve kişisel bilgiler için “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Maslach Tükenmişlik Ölçeği'nden elde edilen puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyinin duygusal tükenme alt boyutunda öğretmenlik mesleğini kendine uygun bulup bulmama ve öğretmenlik mesleğini isteyerek seçip seçmeme; duyarsızlaşma alt boyutunda öğretmenlik mesleğini kendine uygun bulup bulmama ve öğretmenlik mesleğini isteyerek seçip seçmeme; kişisel başarı alt boyutunda yaş, görev süresi, ve öğretmenlik mesleğini kendine uygun bulup bulmama değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Öğretmenlerini cinsiyet, medeni durum ve çalışma hayatında iş arkadaşlarından destek görme durumuna göre tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.

2011

Yasin KIZILAY

Tezin Adı

Kafkas Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin Üstbilişsel Farkındalıkları ve Okuma Stratejisi Kullanımları

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı Kafkas Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okuyan öğrencilerin üst bilişsel farkındalıklarını ve derslerle alakalı materyalleri okurken kullandıkları üstbilişsel okuma stratejilerini araştırmak ve okuma verimliliğini artırmanın yollarını bulmaktır. Çalışmaya 54 ü kız 19 u erkek olmak üzere 73 örgün öğretim öğrencisi katılmıştır. Çalışmada veri toplamak için 30 maddelik bir anket kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bütün öğrencilerin etkin olarak üstbilişsel okuma stratejilerini kullanmakta olduğu görülmüştür. Kız ve erkek öğrencilerin üstbilişsel okuma stratejilerini kullanımları açısından bir farklılaşma elde edilmemiştir. Cinsiyetin strateji kullanımına etkisi olmadığı bulunmuştur. Yabancı dil bilgisi seviyelerine göre orta ve orta üstü yabancı dil bilgisi seviyesine sahip öğrenciler arasında üstbilişsel okuma stratejilerinden biri olan evrensel okuma stratejilerini kullanmada istatistiksel olarak bir farklılaşma gözlemlenmiştir. Üstbilişsel okuma stratejilerinden olan problem çözme ve destek stratejileri kullanımında ne cinsiyet ne de yabancı dil bilgisi seviyesi açısından fark vardır. Bütün bu sonuçlar grafik ve tablolarla da desteklenmiştir.

2011

Murat KARAKOÇ

Tezin Adı

Yabancı Dil Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Yatkınlıkları

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu araştırmada Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri incelenmiştir. Bu çalışma ile eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenerek yabancı dil eğitimi gören öğrencilerin eleştirel yaklaşımları ile ilgili yapılacak çalışmalara katkı sağlaması hedeflenmiştir. Bu çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. İngilizce Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören 237 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında 2003 yılında Doğan KÖKDEMİR tarafından Türkçeye uyarlanan California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği (CEDEÖ) ve Eleştirel Düşünce Eğilim Anketi (EDEA) kullanılmıştır. Çalışma sonuçları öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin orta ve düşük düzeylerde olduğunu göstermiş ve bu bağlamda onların meslekteki verimlilik açısından henüz tam yeterli olmadıklarını göstermiştir. Anket sonuçları tablolar halinde gösterilmiştir.

2011

Sakine Selim DALDABAN

Tezin Adı

A Study On Ways And Patterns Of Perception Of Pro-Gender Proverbs Among People

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Çalışmamızda Türk ve yabancı atasözlerinde kadın ve erkeğin kimliği açısından atasözlerine bakış açıları incelenmiştir. Çalışmamız içerisinde incelediğimiz atasözlerinde, kadın ve erkek arasındaki farklılıkları birbirine olan ihtiyacını, kadının annelik vasfını, sosyo kültürel açıdan değerini ve önemi anlatmaktadır. Yaptığımız bu çalışmada özellikle kadınla ilgili olumsuz ifadelerle daha fazla yer vermeye çalıştık. Çalışmanın özünde, kadın erkek ayrımcılığının boyutlarını ve bu boyutların atasözleri ile nasıl ifade edildiği belirtilmiştir. Toplum ve toplumların temelini oluşturan en önemli kurum aile olduğu belirtilmiştir. Ailenin oluşabilmesi için ise; bir kadın, bir erkek birlikte olması ve çekirdek aileyi oluşturması gerektiği belirtilmiştir. Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde deyimlerle atasözlerinin birbirinden ayrılması konusu hakkında genel bilgi verilmiştir. İkinci bölümünde kadın erkek cinsiyet ayrımı hakkında genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde çalışmamızın yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde ise uygulamasının sonuçları verilmiştir.

2012

Cüneyt DEMİR

Tezin Adı

İngilizce'nin Küreselleşmesi Ve Türkiye Toplumunu Üzerindeki Etkileri: Bir Siirt Üniversitesi Örneği

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Küreselleşme şüphesiz modern toplumun tanımlanan başlıca özelliklerinden biridir. Gözlemcinin yargılarına ve dünya görüşüne bağlı olarak küreselleşme hem bir tehdit hem de bir fırsat olarak algılanabilir. Günümüzde Dünya her zamankinden daha küçük hale gelmiştir. Küreselleşme sayesinde ülkeler birbirlerine daha da yakınlaşmakta, sınırlar eski önemleri yitirmekte ve Dünya küçük bir köy haline gelmektedir. Tam burada küreselleşmiş insanlar birbirleriyle iletişim kurmak ve küreselleşmekten faydalanabilmek için ortak bir dil arayışına giriyorlar. Bu noktada İngilizce kaçınılmaz olarak yeni Dünyanın dili olarak karşımıza çıkıyor. Bütün bunlar oluyorken tabii ki ülkemiz Türkiye bu etkilerden kendini yalıtamamakta. Bu yüzden İngilizcenin Türkiye toplumu üzerindeki ihtimal etkileri bir bütün olarak incelendi. Çalışma, İngilizcenin yayılması ve küreselleşme etkilerini Türkiye üzerinde etkilerine odaklanarak inceliyor. İngilizcenin mevcut hâkimiyeti ve küreselleşme arasında paralelliğin var olup olmadığını inceliyor. Bu tez çalışması aynı zamanda dünya İngilizcesinin Türkiye ekonomisi, kültürü, basını, akademisi, eğlencesi vb. gibi alanlarda karşı konulamaz etkilerini açığa çıkarmayı hedeflemektedir. Küresel bir dil olarak İngilizcenin yerini tartışmaktadır. İkinci dil değil de ortak bir dil olarak İngilizcenin tarafsız ortamlarda kullanıldığında kültürümüzü ya da kökenlerimizi kaybetmememizde, kendimizi dünyaya daha iyi ifade etmemizde ve sorumlu birer vatandaş olmamızda yardımcı olabileceği de gösterilmeye çalışıldı. Hem küreselleşme hem de İngilizcenin yayılması ve etkileri Siirt Üniversitesinde yapılan bazı uygulamalarla pratiğe döküldü.

2012

Adem AKALIN

Tezin Adı

The Theme Of Lost Generation In *The Sun Also Rises* By Ernest Hemingway

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

19. yüzyılda Amerika yüzyıllardır Britanya’da hâkim olan Viktorya çağına ait kültür ve özelliklerini taşımaktaydı. Örnek alınan bu sistematik toplumsal değerler 1. Dünya Savaşı’nın 1914’te patlaması ile birlikte büyük bir değişime uğradı. Bu değişiklikler yeni bir hayat tarzını ve bu hayat tarzını benimseyen bir kesim oluşturdu. Hemingway tarafından kaleme alınan bu kesim ‘Kayıp Kuşak’ olarak da adlandırılmaktadır. Bu kuşak savaşa hayatın anlamını bulmak için katılan ve savaşın şiddeti ve yıkıcılığı yüzünden hayal kırıklığına uğrayan insanlardan oluşmaktadır. Savaşta değer duygusunu, inançlarını ve kültürlerini kaybeden bu bireyler aynı zamanda kendi ülkeleri olan Amerika’yı bırakıp başka bir ülke için savaştıktan sonra yine kendi ülkelerinden ziyade başka ülkelerde, özellikle Avrupa’dakilerde yaşamayı tercih ettikleri için ‘sürgün’ olarak da adlandırılırlar. Modernism’in Viktorya kurallarının yerine geçmesiyle birlikte Amerika ve Avrupa’da seküler dünya görüşünün ortaya çıkması, savaşa katılan ve etkilerini hissedebilen insanların süregelen inançlara olan bağlılığı savaşın etkileri nedeni ile yitirmesindedir. Amerika ve Avrupa’da meydana gelen bu değişiklik bir bakıma yeni bir hayata benzetilebilir. Hemingway, bu devri yaşayan bir asker olarak bu değişikliği anlatan romancılardan birisidir. 1926’da yayınlanan ve 1954’te Nobel ödülüne sahip olan, *Güneş de Doğar* adlı romanında ilgi çekici imgelerle bu kuşağı anlatmıştır. Bu kuşağı oluşturan etmenler daha anlaşılabilir bir açıklama getirmek için bu çalışmada analiz edilmiştir.

2013

Gökhan FINDIK

Tezin Adı

The Effect Of Text Modification On Efl Reading Comprehension: A Schema Theorybased Approach

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı kuramsal çerçeve olarak şema kuramını kullanarak yabancı dil olarak İngilizcede okuduğunu anlamaya dayalı bir edebi metnin ana dile uyarlanmasının sonucunu araştırmaktır. Çalışma tasarlanırken önceki araştırmaların sınırlılıkları göz önünde bulundurulmuştur. Kısa bir hikâyenin orijinal hali ve onun ana dile uyarlandıktan sonraki hali her biri lisans seviyesindeki 35 Türkçe anadilli İngilizce öğrenen öğrencilerden oluşan iki grup katılımcıya verildi. Bu çalışma iki aşamada gerçekleştirildi: İlk aşamada İngilizcede okuduğunu anlamaya yönelik hikâye seçildi ve sonra araştırmacı tarafından anadile uyarlanmış ve orijinal hali için 10 çıkarımsal ve 10 edebi çoktan seçmeli soru hazırlandı. Sorular iki alanı kapsadı: edebi sorular ve çıkarımsal sorular. İkinci aşamada orijinal hikâye ve onun anadile uyarlanmış şeklini takip eden çoktan seçmeli sorular İngilizce öğrenen öğrencilere ödev olarak verildi. Betimleyici istatistikler 10 çıkarımsal sorudan 3 tanesinde en yüksek puanların alındığını gösterdi. Diğer taraftan sonuçlar orijinal metin için 10 çıkarımsal ve 10 edebi sorudan sadece 1 tanesinde en yüksek puanın alındığını gösterdi. Eşleştirilmiş örnek için t-testleri orijinal ve anadile uyarlanmış çoktan seçmeli test sorularının oranlarından elde edilen edebi kısma ait puanlar bakımından önemli bir fark olmadığını gösterdi. Ayrıca çıkarımsal istatistik sonuçları ve betimleyici istatistik sonuçları anadile uyarlanmış ve orijinal okuma test puanlarının en azından çıkarımsal kısma ait puan bakımından farklı sonuçlar verdiğini ve bu yüzden her iki okuma metninin anadile uyarlanması ve onun test sorularının İngilizce öğrenen öğrencilerin okuduğunu anlamasında çok etkisi olduğunu doğruladı.

2013

Onur TOPALOĞLU

Tezin Adı

Martin Crimp'in "Yaşamı Üzerine Teşebbüsler" Ve "Kimse Videoyu Görmüyor" İsimli Oyunlarında Postmodern Tüketimin Yansımaları

Danışaman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu tezin amacı Martin Crimp'in Yaşamı Üzerine Teşebbüsler ve Kimse Videoyu Görmüyor adlı oyunlarını postmodern tüketim alışkanlığı bakımından irdelemektir. Tüketimin insanlığın varoluşu kadar eski bir tarihe sahip olduğu açıktır. Bu nedenle, tarih boyunca her dönemin kendine has özel koşulları doğrultusunda tüketiminde değişikliklere uğradığı yadsınamaz. Ortaçağ Avrupa'sında din eksenli bir yaklaşımla ele alınırken, Sanayi Devrimi onun bilimsel bir terime dönüşmesine neden olmuştur. Bunun yanısıra, postmodern zamanlar ise onun insanoğlunun hayatının merkezine yerleştirmiştir. Bu bağlamda, Martin Crimp kimi eserleride postmodern tüketim alışkanlıklarını sorunsallaştırır. Bu nedenler, Crimp'in Yaşamı Üzerine Teşebbüsler adlı oyununu Jean Baudrillard ve Fredric James'in postmodern tüketim hakkındaki görüşleri doğrultusunda tartışılacaktır. Öte yandan, Kimse Videoyu Görmüyor ise medyanın tüketiciyi yönlendirme etkisi bağlamında ele alınacaktır. Crimp bu eserlerinde sadece postmodern tüketimi eleştirmekle kalmayıp, hayatımızın her bakımdan ne derecede tüketim tarafından kuşatıldığını da vurgulamaktadır.

2013

Emrah ERİŞ

Tezin Adı

Siirt Üniversitesi Öğrencileri Tarafından Yapılan Genel Hatalar Ve Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi/İletişimsel Dil Öğretiminin Yazma Becerileri Üzerindeki Etkisini Belirleme

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmada, Siirt Üniversitesi öğrencileri tarafından yapılan en genel hatalar, kaynakları ve sebepleri, hata sayılarını azaltmak ve onların yazma becerileri üzerindeki Dilbilgisi Çeviri Yöntemi (DÇY) ve İletişimsel Dil Öğretimi (İDÖ) yöntemlerinin etkinliğini belirlemek düşüncesiyle birlikte incelenmiştir. Çalışmanın evrenini Siirt Üniversitesi Sağlık Bölümünden elli (50) öğrenci oluşturdu. Yirmi beş (25) kişilik gruplara bölüştüler. Onlara DÇY ve İDÖ ile üç aylık İngilizce kursları verildi. Her ay test edildiler ve yazılı kâğıtlar araştırmacı ve diğer iki değerlendirici tarafından analiz edildi. Kurs süresinden sonra, sonuçlar Hata Analizi açısından analiz edildi. Sonuçlar, İDÖ yönteminin DÇY yönteminden hatalara aza indirmede önemli ölçüde daha etkin ve daha iyi olduğunu gösterdi. Bu sonuçların ışığında belirlenen başka önemli bir nokta da, ana dilin müdahalesinin yapılan hataların en önemli kaynak ve sebebi olduğudur. Hatalara sebebiyet veren diğer önemli faktörler fosilleşme, aşırı genelleme, kural sınırlamasının göz ardı edilmesi ve kuralların eksik uygulamalarıdır. Çalışmanın sonunda, hataları minimize etmek için öğrencilere hedef dilin kültüründen ve doğasından haberdar olmaları tavsiye edilip öğretmenlere de öğrencilerin kendilerini düzeltmeleri için anlık geri dönütler vermeleri hususunda tavsiyeler verildi.

2013

Deniz SALMAN

Tezin Adı

Oscar Wilde’ın Kadın Oyunları: Eski Kadının Dünyasına “Yeni Kadın”ın Varışı

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Mustafa ÖZDEMİR

“Oscar Wilde’ın Kadın Oyunları: Eski Kadının Dünyasına Yeni Kadının Varışı” başlıklı tez, giriş bölümü, üç ana bölüm ve sonuç bölümü olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. Oscar Wilde’ın oyunlarındaki kadın karakterleri tarihsel ve betimleyici bir bakış açısıyla inceleyen çalışmada, gelenek ve göreneklerle şekillendirilmiş ve erkeğin kadına üstün olduğu Viktorya toplumunu derinden sarsan ve bir dönüm noktasına yol açan “Yeni Kadın” kavramı üzerinde durulmuştur. Giriş bölümünde tarih boyunca kadının erkekle eşit olma çabaları ve bu yolda verdiği mücadele ele alınmıştır. Birinci bölümde bu çalışmanın temel konusu olan yeni kadın kavramının ortaya çıkmaya başladığı Viktorya toplumu detaylı bir şekilde resmedilmiştir. Toplumdaki eşitlik kavramlarından esinlenen Wilde’ın kadının erkek egemenliğinden kurtulmasına sağladığı katkı yadsınamaz bir gerçektir. Bu yüzden feminizmin de eski zamanlardan günümüze kadar gelişi ele alınmıştır. İkinci bölüm Wilde’ın ailesindeki ve toplumdaki yaşantısına yer veren biyografik bir değerlendirmedir. Ayrıca, Wilde’ın aile hayatı, evliliği, eğitimi ve eşcinselliği gerçek hayatında kadınlarla olan ilişkilerinin eserlerine nasıl yansıdığına vurgu yapılarak ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Üçüncü bölüm Wilde’ın önemli oyunlarından *Lady Windermere’in Yelpazesi*, *Ehemmiyetsiz Bir Kadın* ve *Salome*’un incelenmesini içermektedir. Kadın karakterlerin üzerine kurulu olan ve adını kadın karakterlerden alan bu oyunlar, kadınların erkek egemen toplum tarafından kendilerine empoze edilen eski kadın rollerinden kurtularak yeni kadına dönüşmeleri açısından analiz edilmiştir. Sonuç olarak, sosyalist bir yazar olan Oscar Wilde ilk sahnelendiğinde skandal olarak nitelendirilen oyunları sayesinde yaşadığı dönemde kadınların özellikle de yeni kadının yükselişine ve gelişimine çok büyük katkı sağladığı ortaya konmuştur.

2013

Ferda TOKÇALAR

Tezin Adı

Gaziantep'teki İki Lisenin Öğrencilerinin Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanımlarının Karşılaştırılması

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÖZDEMİR

Bu çalışma Gaziantep'te Anadolu Öğretmen Lisesi ve Yeşilevler IMICB Anadolu Lisesinden 60 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu okullar özellikle seçilmiştir çünkü öğrencilerin basan seviyeleri farklı fakat öğrenciler aynı sınıf seviyesinde ve üniversite sınavı için hazırlanmaktadır. Bu yüzden bu çalışmada okul başarısının ya da öğrencilerin amaçlarının, öğrencilerin strateji kullanımlarını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Gerekli veriyi toplamak için daha önce Catalan ve Uster'in de çalışmalarında kullandığı bir anket kullanılmıştır. Yanlış anlaşılması engellemek için anketin Türkçeye çevirilmiş hali kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sorularını cevaplamak için öğrencilerin anket puanlarının Ortalama, Standart Sapma, Önem Derecesi ve Tek Yön ANOVA hesaplamaları yapılmıştır. İlk olarak strateji sıralaması hesaplandı ve öğrencilerin Üstbilis ve Sosyal Stratejilerde Orta seviyede, Ezberleme, Bilişsel ve Saptama Stratejilerinde ise düşük seviyede oldukları görülmüştür. Daha sonra öğrencilerin tüm strateji kullanma tercihleri incelenmiş ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin bütün strateji türlerinde daha yüksek sonuçlar aldığı görülmüştür fakat Bağımsız Test sonuçları incelendiğinde iki grubun arasında önemli bir fark saptanmamıştır. Ayrıca öğrencilerin en çok tercih ettiği strateji tercihlerine baktığımız zaman öğrencilerin strateji tercihleri arasında benzerlikler gözlemektedir. Son olarak öğrencilerin tercihleri cinsiyet açısından kıyaslanmış ve buğular erkek öğrencilerin kız öğrencilerden sayıca az olmalanna rağmen daha fazla strateji kullandıklarını göstermiştir. Aradaki farkın önemli olup olmadığını tespit için tek yön ANOVA uygulanmıştır. Sadece Sosyal strateji alanında önemli fark gözlenmiş diğer alanlarda önemli bir fark gözlenmemiştir.

2013

Mehmet TEMUR

Tezin Adı

İnönü Üniversitesinin İngilizce Hazırlık Okulunda Zorunlu Ve İsteğe Bağlı Okuyan Öğrencilerin Tutum Ve Motivasyon Seviyelerininin Tespiti Üzerine Bir Çalışma

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışma; Malatya İnönü Üniversitesinin Yabancı Diller Yüksek Okulunda zorunlu ve isteğe bağlı İngilizce Hazırlık alan öğrencilerin İngilizceye karşı tutum ve motivasyon seviyelerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın bilgileri iki çeşit araç kullanılarak elde edilmiştir: Motivasyon ve Tutum Ölçme Anketi gibi. Anketler toplam 170 öğrenciye uygulandı. Bu öğrencilerin 121'i zorunlu ve 49 'u da isteğe bağlı hazırlık alan öğrenci gurubundandır. Çalışma için elde edilen bilgiler, nitel ve nicel olmak üzere her iki özellik taşımaktadır. Anketler analizi için, SPSS 20.0 (Sosyal Bilimler İstatistik Programı) kullanıldı. Çalışmanın sonuçlarına göre, isteğe bağlı olarak İngilizce hazırlık alan öğrencilerin motivasyon seviyesi, zorunlu olarak İngilizce hazırlık alan öğrencilerinkinden daha yüksek çıktığı görülmüştür. Motivasyonlarına ilişkin, isteğe bağlı ve zorunlu olarak İngilizce öğrenen öğrenciler arasında önemli bir fark bulunmuştur ($t(168)=42,159, p<0,05$). İsteğe bağlı öğrencilerin motivasyonu ($X =69,2041$), zorunlu öğrencilere kıyasla ($X = 49,9752$) daha yüksektir. Buna ilaveten isteğe bağlı öğrencilerin İngilizce Dil Öğrenimine ilişkin tutumları da, zorunlu öğrencilerinkine kıyasla daha pozitif bulunmuştur. Araştırmanın sonuçları, isteğe bağlı öğrencilerle zorunlu öğrencilerin dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında önemli bir fark olduğunu göstermektedir ($t(168)=22,785, p<0,05$). İsteğe bağlı öğrencilerin ($X =53,8367$) dil öğrenimine ilişkin tutumları, zorunlu öğrencilerinkine göre daha pozitifdir; ($X = 44,9174$). Ancak, cinsiyete göre tutum ve motivasyona ait bulgular, isteğe bağlı ve zorunlu olarak İnönü Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce hazırlık okuyan kız ve erkek öğrenciler arasında önemli bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

2013

Çağlayan DOĞAN

Tezin Adı

A Postmodernist Reading Of Mark Ravenhill's Shopping And F***ing And Some Explicit Polaroids

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Gencer ELKILIÇ

Bu çalışma, İngiltere'de doksanlı yılların başında etkisini göstermeye başlayan tartışmalı bir tiyatro türü olan suratına tiyatronun en önemli oyun yazarlarından biri olarak gösterilen Mark Ravenhill'in *Shopping and F***ing* ve *Some Explicit Polaroids* isimli oyunlarını post-modern bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Giriş bölümünün başında ikinci dünya savaşından sonra süregelen tiyatro anlayışının ve temsilcilerinin tiyatroya bakış açılarını ve suratına tiyatronun oluşmasında etken olan sosyal, ekonomik ve politik süreçler ele alınmıştır. Bunlara ek olarak, Mark Ravenhill' in tiyatro estetiği ve onun çağdaş İngiliz Tiyatrosuna kazandırdıklarının da üstünde durulmuştur. Giriş kısmından sonra oyunların postmodernist açıdan incelenmesine geçilmiştir, *Shopping and F***ing*, günümüzün en büyük sorunlarından biri olan yabancılaşma ile yüzleşen, küreselleşen ve acımasızca kapitalistleşen dünyada, üç genç arkadaşın yaşadıklarının postmodernist bakış açısının eleğinden geçirilerek aktarıldığı bir kara mizahtır. *Some Explicit Polaroids*, iki farklı neslin çatışmasının postmodernist ölçütlerle yansıtıldığı, nihilist özellikleri de içerisinde barındıran politik bir eleştiridir. Bu çalışmada, postmodern tiyatro üzerine yazılmış olan değerlendirmeler ve postmodernizmin üzerine yapılmış olan eleştiriler oyunlarda buldukları yankılara göre ele alınmışlardır. Sonuç kısmında bu çalışma sonucunda erişilenler ortaya konulmuştur.

2014

Ümmet KALFAT

Tezin Adı

**Langston Hughes Ve Onun Harlem Rönesans Dönemindeki Irk Ayrımcılığı Açısından
Şiir Sanatının Önemi**

Danışman

Doç.Dr. Mustafa ÖZDEMİR

Bu tezin amacı Afrika'dan Amerika'ya göç eden Langston Hughes tarafından, Harlem Rönesansı'nda huzurlu bir toplum oluşturabilmek adına, ırkçılığa, ayrımcılığa ve önyargıya karşı yazılan eserlerde, toplumun ne tür mücadeleler gösterdiğini ortaya koymak ve Hughes'un şiirlerinde bu temaları nasıl kullandığını analiz etmektir. Bu tezde, şairin hayat hikayesinin yanı sıra, şairin eserleri üzerine yapılan eleştiriler, serzenişler ve itirazlar da konu edinilmiştir. Irkçılığın, tarihin eski zamanlarından günümüze kadar toplumda oluşturduğu kargaşayı, şiddeti ve büyük acıyı düşündüğümüzde, insanların renk, ırk, düşünce ve dış görünüş bakımından yargılandığı bir ortamda hayatın ne kadar zor ve yaşanılmaz bir hale geldiği ortaya çıkmaktadır. Toplumda barışı, sevgiyi ve saygıyı oluşturmak için; ırkçılık, ayrımcılık ve önyargının topluma yol açtığı zararlar, bu eserler doğrultusunda dile getirilmiştir. Langston Hughes, dizelerinde "**My Dream**" olarak adlandırılan hayaliyle öncü olmuştur; **beyaz ve siyahi** insanların barış içinde yaşayabileceklerini ifade etmiştir. Bu bağlamda, Harlem Rönesans Dönemindeki düşüncelerini ifade ederek ve özellikle şiir sanatını kullanarak, Langston Hughes'un ırk ayrımcılığına karşı açtığı savaşın günümüze kadar uzanan bir boyutu olduğu gözlemlenmektedir. Öte yandan, bu tez, edebi, politik, ekonomik ve diğer birçok kültürel alanda toplumun temsilcisi olarak kendini ırkçılığa ve önyargıya karşı adanmış kişilerin sanatı ve eserleri tarafından desteklenmiştir. Özetle, bu çalışmayla, ırkçılığa karşı hem eleştirel, hem de düşündürücü bir bakış açısıyla Harlem Rönesans dönemindeki sanatında, Langston Hughes'un şiirlerinin dizelerindeki verdiği mücadele ırkçılık açısından bu tezde incelenmiştir.

2. EĞİTİM BİLİMLERİ ANA DALI 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Nalan ÖZBEY

Tezin Adı

İlköğretim Bilgisayar Dersi (1-8.Sınıflar) Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd.Doç.Dr. İkram ÇINAR

Bu araştırmanın temel amacı, İlköğretim Bilgisayar Dersi (1–8. Sınıflar) Öğretim Programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Öğretmen görüşleri dikkate alınarak yeni öğretim programının kazanım, içerik, öğrenme-öğretme süreci, ölçme-değerlendirme boyutlarında karşılaşılan güçlükler saptanmış, güçlükleri gidermek amacıyla öğretilerin ne gibi çözüm yolları önerdiği açıklanmıştır. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, 2009–2010 eğitim öğretim yılında Kars il merkezindeki ve ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapan bilgisayar ve bilgisayar formatör öğretmenleri oluşturmuştur. Bu çalışmada eğitim programının öğelerine bakarak değerlendirme yaklaşımının benimsenmesi suretiyle anket formu hazırlanmış ve öğretmenlere görüş ve önerilerinin derinlemesine betimlenmesi için yedi nitel soru yöneltilmiştir. Araştırmanın hem nitel hem nicel verilere dayanması nedeniyle hem nitel hem nicel veri analiz teknik-leri kullanılmıştır. Araştırmada anketin birinci ve ikinci bölümündeki verilerin analizi için SPSS 17.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünden elde edilen nitel veriler için içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın bulguları ışığında ilköğretim bilgisayar dersi programının yetersiz kaldığı ve programın uygulanmasında sorunların yaşandığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, bilgisayar laboratuvarlarında araç-gereç eksikliği, öğretim programının tanıtımının öğretmenlere yeterince yapılmadığı, programın bölgesel farklılıkları dikkate alınarak düzenlenmediği, ölçme ve değerlendirme yapılırken zorluk yaşandığı, programda daha farklı konulara yer verilmesi gerektiği, programın öğrenci beklentilerini karşılamadığı, kazanımların edinilmesi için belirlenen sürenin yetersizliği, etkinliklerin sosyal etkileşimi destekleyecek nitelikte olmadığı, kazanımların bilişsel düzeyin üst basamaklarını barındıracak şekilde oluşturulmadığı, programın öğrenenlerin keşfetmesini sağlayacak yapıda düzenlenmediği, öğretim programında öğrenenlerin hazır bulunuşluk düzeyini ölçen etkinliklere yer verilmediği ve ders notunun karneye yansımamasından dolayı öğrencilerin dersi ciddiye almadığı söylenebilir.

2011

Rasim TÖSTEN

Tezin Adı

İlköğretim Öğretmenlerinin Kamu Personeli Seçme Sınavına (Kpss) Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi: Kars İli Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Eğitimde kalitenin artırılması için gerekli olan koşullardan birisi öğretmenlerin nitelikli olmasıdır. Bu da öğretmenlerin kültürel, pedagojik ve bilişsel anlamda yeterli donanıma sahip olmasını öngörmektedir. Her eğitim sistemi bu özellikleri taşıyan öğretmenleri istihdam etmek ister. Öğretmenlerin istihdamı da Amerika, Avrupa ve Asya ülkelerinin birçoğunda olduğu gibi sınav aracılığıyla seçilerek yapılmaktadır. Türk eğitim sisteminde de öğretmen seçiminde KPSS modeli uygulanmaktadır. Yapılan bu araştırmada KPSS modelinin öğretmen seçimindeki yeri bilimsel yöntemlerle ortaya konup ilköğretim öğretmenlerinin KPSS' ye yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. KPSS ile ilgili alan yazın incelendiğinde konuya ilişkin yeteri kadar bilimsel araştırmanın yapılmadığı, yapılan araştırmaların ise sınırlı olduğu görülmüştür. Yapılan çalışma bu yönüyle önemli görülmektedir. Araştırma 2010-2011 eğitim öğretim yılında Kars il merkezinde 17 ilköğretim okulunda görev yapan 310 ilköğretim öğretmeni ile sınırlıdır. Araştırmada temel amaç doğrultusunda alt amaçlara ulaşabilmek için geliştirilen bir ölçek kullanılmıştır. "İlköğretim Öğretmenlerinin Kamu Personeli Seçme Sınavına Yönelik Görüşlerini Belirleme Ölçeği"nde 30 madde ve 8 kişisel bilgilere ait soru bulunmaktadır. Araştırmanın çözümlenmesi için yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma ve nonparametrik testlerden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgular kısmında çözümlenen veriler tablolara aktarılmış ve betimlenmiştir. Sonuç kısmında ise alt amaçlara ilişkin bulgular yorumlanmış ve çalışmanın genel sonuçları tartışılmıştır. Sonunda konuya ilişkin araştırmacılara ve uygulamaya dönük önerilerde bulunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenler KPSS'nin Milli Eğitim'in bir öğretmende aradığı temel niteliklere sahip adayları seçmekte yetersiz kaldığını düşünmektedir. Öğretmenlere göre; KPSS'nin öğretmen seçmede nitelikli bir sınav olmadığı, objektifliği sağlamadığı, büyük oranda eğitimdeki gelişmeleri kapsayan güncel bir sınav olmadığı, öğretmen adaylarının ruh sağlığını bozduğu, öğretmenleri ezbere ittiği, adaylardan yüksek performans beklediği görüşleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmen atamalarında farklı ölçütlerin (mezuniyet derecesi, mülakat vs.) de yer alması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın öğretmen yeterlikleri boyutunda KPSS'de alana yönelik soruların çıkmaması da öğretmenlerce olumsuz karşılanmıştır.

2011

Murat KORUCUK

Tezin Adı

Yükseköğretime Geçiş Sınavlarına Hazırlanan Öğrencilerin Dershanelerde Aldıkları Eğitimin Yeterliğine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi: Kars Örneği

Danışman

Yrd.Doç.Dr.İkram ÇINAR

Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulmaya başlayan ve günümüzde önemli tartışma konularından birisi haline gelen özel dershanelerin sayıları, her geçen gün artmaktadır. Yarattığı istihdam ve eğitime sağladığı destek açısından özel dershaneler, Türk eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Buna rağmen özel dershanelere ilişkin bugüne kadar yapılmış olan araştırma sayısı da çok azdır. Bu araştırmanın amacı, Kars'ta dershanelere giden yükseköğretime geçiş sınavlarına hazırlanan öğrencilerin dershanelerde aldıkları eğitimin yeterliğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada, tarama modeli ile mevcut durum ortaya konulmaya çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket formu geliştirilmiştir. Anketin geçerliği ve güvenilirliği sınıandıktan sonra Kars Merkez'de Nisan – Mayıs 2010 tarihleri arasında uygulanmıştır. İstatistiksel çözümler, Kars'ta, Özel FEM Dershanesi, Özel Özen Final Dergisi Dershanesi, Özel Kavram Dershanesi ve Özel Kars Çözüm Dergisi Dershanesi öğrencisi olan 248 kişilik gruba uygulanan ankete dayalı olarak yapılmıştır. Çözümlerinde tanımlayıcı istatistikler t testi, F testi ve L.S.D. (Least Significant Difference) testi teknikleri kullanılmıştır. Anket ile ölçülebilen eğitim yeterliği dört boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar; dershane öğretmenlerinin pedagojik formasyon yeterliği, dershane öğretmenlerinin alan yeterliği, dershanelerde uygulanan yükseköğretim sınavlarına hazırlık yeterliği ve dershanelerdeki mevcut fiziksel durumun yeterliğinden oluşmaktadır. Veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda, yükseköğretime geçiş sınavlarına hazırlanan dershane öğrencileri, dershane öğretmenlerinin pedagojik formasyon yeterliğini, dershanelerde uygulanan yükseköğretim sınavlarına hazırlık yeterliğini ve dershanelerdeki mevcut fiziksel durumun yeterliğini orta düzey yeterlik olarak değerlendirmişlerdir. Öğrenciler dershane öğretmenlerinin alan yeterliğini ise üst düzey yeterlik olarak belirtmişlerdir. Yükseköğretime geçiş sınavlarına hazırlanan dershane öğrencileri, dershane öğretmenlerinin pedagojik formasyon bilgilerini ders esnasında kullanışını, dershanelerde uygulanan yükseköğretim sınavlarına hazırlık çalışmalarının ve dershanelerdeki mevcut fiziksel durumun yeterli düzeyde olduğu görüşüne kısmen katılmaktadırlar. Ancak bu öğrenciler öğretmenlerinin alan bilgilerinin yeterli olduğu görüşüne diğer boyutlara oranla daha fazla katılmaktadırlar. Araştırmadaki boyutlar arasında cinsiyet, lise başarı durumu, yükseköğretime geçiş sınavlarına hazırlandığı puan türü değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ancak, boyutlar ile öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sonuç olarak; dershane öğrencileri, öğretmenlerinin alanlarında yeterli bilgi birikimine sahip ancak eğiticilik özelliklerinin orta düzeyde olduğunu belirtmiş, dershanelerin fiziksel durumunu ise yeterli bulmuşlardır.

2011

Ertuğrul ASİLTÜRK

Tezin Adı

**Zihinsel Engelliler Destek Eğitim Programlarının Bazı Değişkenler Açısından
Uygulayıcı
Öğretmenler Boyutuyla Değerlendirilmesi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Ali Osman ENGİN

Bu çalışmada, özel eğitim kurumlarında görev yapan zihinsel engelliler öğretmenlerinin Zihinsel Engelliler Destek Eğitim Programları'na yönelik görüşlerinin alınması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç çerçevesinde öğretmenlerin görüşleri çeşitli değişkenler açısından (kıdem, cinsiyet, yaş, mezuniyet ve alınan hizmet içi eğitim) karşılaştırılmıştır. Bu araştırmanın evreni, 2009-2010 yılında Erzurum iline bağlı Özel Eğitim Kurumlarında görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise bu kurumlarda görev yapan 40 özel eğitim (zihinsel Engelliler) öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada Tiryakioğlu (2009) tarafından geliştirilen anket formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Anketin ilk bölümünde ankete katılanların kişisel bilgilerinden oluşan 6 soruluk bilgi formu, ikinci bölümde ise Özel öğretim kurum ve okullarında görev yapan öğretmenlere, zihinsel engelliler destek eğitim programının değerlendirilmesi ile ilgili 85 tane soru sorulmuştur. Toplanan verilerin çözümlenmesinde, uygulayıcı öğretmenlerin Zihinsel Engelliler Destek Eğitim Programını değerlendirmek amacıyla uygulanan anket sorularına verdikleri cevaplara frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimleyici istatistikler yapılmıştır. Uygulayıcı Öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mezun oldukları lisans programı, meslekteki kıdem, öğrenim durumu ve Hizmet içi eğitim alma durumlarının Zihinsel Engelliler Destek Eğitim Programını uygulama ve değerlendirmede etkisinin olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis-H, Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, uygulayıcı öğretmenlerin; cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, öğrenim durumlarına, göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yaş gruplarının arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda 26-30 yaş arası öğretmenlerle 31-35 yaş arası öğretmenlerin anket puanları 26-30 yaş arası öğretmenlerin lehine; 31-35 yaş arası öğretmenlerle 46 yaş ve üzeri öğretmenlerin anket puanları 46 yaş ve üzeri öğretmenlerin lehine gerçekleşmiştir.

2011

Semiha DURAN

Tezin Adı

**İlköğretim Öğretmenlerinin Bilişsel Farkındalık Düzeylerinin
Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Suna Kaymak ÖZMEN

Bu araştırmada Kars ili ve ilçelerinde görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin bilişsel farkındalık düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, tarama yönteminde betimsel bir çalışmadır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiş ve analizler SPSS 16 programı ile gerçekleştirilmiştir. Kars ili ve ilçelerinde görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin bilişsel farkındalık düzeyleri tespit edilmiş ve bilişsel farkındalık düzeyleri “Branş”, “Cinsiyet”, “Mesleki kıdem” ve “Ayda okunan kitap sayısı” değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırmada Kişisel Bilgiler Formu ile Ahmet Tosun ve Metehan Irak tarafından Türkçe’ye uyarlanan Üstbiliş Ölçeği-30 kullanılmıştır. Bu form ve ölçek Kars ili ve ilçelerinde görev yapan 389 sınıf ve branş öğretmenine uygulanmıştır. Öncelikle elde edilen verilerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığını incelemek için Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi ve homojenlik varsayımını karşılayıp karşılamadığını incelemek için ise Levene F Testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, cinsiyet, kıdem ve ayda okunan kitap sayısı değişkenlerinin normal dağılım göstermediği; branş değişkeninin ise normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, bilişsel farkındalık düzeyleri bakımından kadın ve erkek öğretmenler arasında fark olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney U-Testi; öğretmenlerin bilişsel farkındalık düzeylerinin kıdem ve ayda okudukları kitap sayılarına göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için Kruskal-Wallis H Testi ve branşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin bilişsel farkındalık düzeylerinin çoğunlukla orta ve yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Yine analiz sonuçlarına göre, öğretmenlerin bilişsel farkındalık düzeylerinin; “Branş”, “Cinsiyet”, “Mesleki kıdem” ve “Ayda okunan kitap sayısı” değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. VII Bu çalışmanın sonuçlarına göre Milli Eğitim Bakanlığı’nın bilişsel farkındalık ile ilgili hizmet içi eğitim seminerleri açması önerilebilir. Ayrıca tüm sınıf ve branş öğretmenlerinin bilişsel farkındalık düzeylerini ölçebilecek ölçek geliştirme çalışmaları yapılması önerilebilir.

2011

Mükremin DURMUŞ

Tezin Adı

**İlköğretim 8. Sınıf Rehberlik Programı Eğitsel Ve Mesleki Gelişim Kazanımlarının
Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Ahmet ÖZMEN

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim 8. sınıf rehberlik programı eğitsel ve mesleki gelişim kazanımlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kars il merkezi ilköğretim okullarında 2010-2011 eğitim-öğretim yılında görev yapan 38 sınıf rehber öğretmeni oluşturmuştur. Ankete katılan öğretmenlere 18 maddelik 5’li likert türü bir anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler ki-kare testi ve % ve f hesaplamaları ile yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda uygulanmakta olan rehberlik programının (1) geleceğin mesleklerinin öğrencilere tanıtılmasının genel olarak başarılı olduğu, (2) mesleklerin gerekliliklerinin (eğitim, yetenek ve kişisel özellikler) öğrencilere kavratılması konusunda yeterli olmadığı, (3) iş başvurusu için özgeçmiş yazma konusunda genel olarak başarıya ulaştığı, (4) öğrencilerin mesleki amaçlara ulaşma konusunda (genel ortaöğretim, mesleki ve teknik programları değerlendirme) tam olarak başarı gösteremediği, (5) ilköğretim sonrası mesleki yaşam için yeterli derecede öğrencilerin bilinçlendirilemediği, (6) öğrencilerin ortaöğretim tercihlerini yaparken, yararlanmaları gereken alanlardan (eğitsel ve mesleki gelişim dosyası, test ve test dışı teknikler) tam anlamıyla yararlanamadıkları, (7) programın kazanımlarının tam olarak eğitsel ve mesleki yönlendirmeye katkıda bulunmadığı, (8) programda yer alan bilgilerin öğrenciler için önemli olduğu, (9) kazanımların tam anlamıyla dayanıklı (unutmaya karşı dirençli, uzun süre kullanılabilir) olmadığı, (10) kazanımların gelecekte öğrencilerin işine yaraması konusunda bazı yetersizliklerin olduğu ve bu kazanımların öğrenciler için tam olarak anlamlı olmadığı, (11) kazanımların sunuluş sırasının öğrenme ilkelerine (basitten karmaşığa, yakından uzağa, kolaydan zora) uygun olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

2011

Selma AKGÜN

Tezin Adı

Teknoloji Ve Tasarım Dersi Öğretim Programının Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri Çerçevesinde İncelenmesi: Kocaeli İli Örneği

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Özden DEMİR

Bu araştırma ilköğretim Teknoloji ve Tasarım dersi öğretim programının boyutlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleriyle programı incelemek, programın uygulanmasında karşılaşılan problemleri saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel ve nicel verilerin birlikte kullanıldığı karma (mixed) araştırma modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma evrenini Kocaeli ilçelerinde (İzmit, Gebze, Darıca, Çayırova, Dilovası) bulunan resmi ilköğretim okullarında görev yapan Teknoloji ve Tasarım öğretmenleri ve bu okulların 6-7-8. sınıflarında okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem seçimi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Nicel veriler için araştırmanın örneklemini oransız küme örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 175 Teknoloji ve Tasarım öğretmeni ve 600 öğrenci oluşturmuştur. Nitel verilerin çalışma grubunu ise ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen 20 Teknoloji ve Tasarım öğretmeni oluşturmuştur. Veriler, araştırma kapsamında geliştirilen Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmen ve öğrenci anketleri ile yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Öğretmen anketinin güvenilirliği toplamda Cronbach Alpha .91 iken, öğrenci anketinde güvenilirlik Cronbach Alpha .78 olarak hesaplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda ise kodlayıcılar arası güvenilirlik Cronbach Alpha .85 olarak bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler ve nitel veriler için içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir: Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmenleri ve bu dersi alan öğrencilerin öğretim programının boyutlarına katıldıkları ve bunları uygulamada gerçekleştirdikleri, öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları problemlerin, programın yapısından, koşulların uygun olmayışından ve öğretmenlerin farklı uygulamalarından kaynaklanan sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, öğretmen ve öğrencilerin program hakkında olumlu görüşlere sahip olduklarını ancak uygulamada öğrencilerin düşündüklerini somutlaştıramadığını, okulların fiziksel koşullarının yetersizliği gibi sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Araştırmanın son bölümünde bu sorunların giderilmesine yönelik koşulların iyileştirilmesi, içeriğin zenginleştirilmesi gibi önerilere de yer verilmiştir.

2012

Pervin Toptaş DEMİRCİ

Tezin Adı

Sınıf Öğretmenlerinin Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor Dersini Etkileyen Sorunlara İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi: Kars İli Örneği

Danışman

Yrd.Doç.Dr.İkram ÇINAR

Bu araştırmanın amacı; sınıf öğretmenlerinin engellilerde beden eğitimi ve spor dersini etkileyen sorunlara ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Öğretmen görüşleri dikkate alınarak, programdan, öğretmenden, araç- gereç ve fiziki koşullardan, okul yönetiminden, engelli öğrencilerin kaynaştırılmasından, hizmet öncesi eğitiminde karşılaşılan sorunlar saptanmış, sorunları gidermek amacıyla öğretmenlerin ne gibi çözüm yolları önerdiği açıklanmıştır. Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmada kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 2011-2012 eğitim öğretim yılında Kars il merkezinde görev yapan sınıfta engelli öğrenci bulunan sınıf öğretmenleri (n=99) oluşturmuştur. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin engellilerde beden eğitimi ile ilgili görüş ve önerilerinin derinlemesine betimlenmesi için elli beş sorunun yer aldığı anket kullanılmıştır. Veri toplama aracının geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmış; iç tutarlılık katsayısı. 86 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin görüşüne göre, programdaki kazanımların açık ve anlaşılır olduğu, engellilerde beden eğitimi ve spor konu alanını kapsadığı belirlenirken, engelli çocukların ihtiyaçlarını karşılamadığı, topluma uyumunu kolaylaştırmadığı, engelli öğrencilerin engelleri ve yetenekleri doğrultusunda hazırlayamadığı, yeteneklerine göre spor branşlarını belirlemedikleri, derslerin engel ve yetenek seviyesine göre işlenmediği uygun eğitimsel uygulamaları içermediği, çocukların motor becerilerini geliştirmediği sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin hizmet içi kurs ve seminerlere katılmadıkları, sportif beklentiler oluşturamadıkları belirlenirken, engellilerde beden eğitimi ve spor ders programdaki gelişmeleri izlediği, engelli öğrencilerle güven verici ilişkiler kurdukları, ilgili uzmanlarla işbirliği yaptıkları, engelli öğrencilerini geliştirdikleri, engelliler ile ilgili planlama yaptıkları, araç-gereç hazırladıkları, eğitsel oyunlara yer verdikleri, rehberlik yaptıkları, kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda, öğretmenler spor salonlarının, spor alanlarının, okul bahçelerinin ve araç-gereçlerin yeterli olmadığı, alt yapıyı yeterli bulmadıkları belirlenmiştir. Diğer taraftan, okul yönetimi engelli öğrenciler için okul bahçesini ve spor salonlarını hazırlamadıkları, sportif etkinlikler düzenlemedikleri, çocukların beden eğitimi ve sporsel yerine başka derslere katılımını destekledikleri, çocukların ders dışında sporyapacakları önlemleri almadıkları belirlenirken, fiziksel aktivite konusunda öğretmenlerle işbirliği yaptıkları, ailelerle bilgi alış-verişinde buldukları, kaynaştırma eğitiminide destekledikleri, öğretmenlerin engelliler ile ilgili hizmet içi eğitime katılımını destekledikleri sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin okullarında kaynaştırma eğitiminin verimli biçimde uygulanmadığı, normal öğrencilerin engelli öğrencilere karşı tutumlarının olumlu olduğu, engelli öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde problem yaşadığı, fiziki koşulların yeterli olmadığı, zorlandıkları, birden fazla engelin olmasının problemlere neden olduğu ve öğretmenlerin kendilerini yeterli buldukları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri mezun oldukları fakültelerinde engellilerde beden eğitimi ve spor konusunda aldıkları derslerin yeterli olmadığını, lisans programı içerisinde daha fazla yer verilmediğini bu dersin yeteri kadar önemsenmediğini ve dersin süresinin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir.

2012

Volkan KARAKAYA

Tezin Adı

Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Hazırlanan Eğitsel Ve Sosyal Kulüplerin Amaçlarına Ulaşma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Danışman

Doç.Dr.Ali Osman ENGİN

Bu araştırma, devlet okullarında, Eğitici Kol Çalışmalarının amaçlarına ulaşmasında, yeterlilik düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada söz konusu çalışmaların yeterliliğinin, öğretmen gözüyle değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla da Kars merkezde görev yapan öğretmenler üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır. Verilerin analizi SPSS paket programı ile t-testi uygulanarak yapılmıştır. Verilerden elde edilen sonuçlara göre; Eğitici Kol Çalışmalarının devlet okullarında istenilen düzeyde ve nitelikte yapıp yapılmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca grupta çalışma zevki aşılama, planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırma, demokratik tutum ve alışkanlıklar kazandırma gibi konularda, devlet okullarının hangi etkililik düzeyinde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Okulların amacı bireyi çok yönlü yetiştirmektir. Okullar çocukların sosyal, duygusal, bilişsel yönlerinin gelişmesini sağlar. Yenilenen eğitim programıyla ders ve ders dışı etkinlikler daha da önem kazanmıştır. Okullarda ders dışı etkinlik olarak en çok kulüp çalışmalarına yer verilmektedir. Kulüp çalışmaları, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılâplarına, Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar olarak yetişmelerine, yeteneklerini geliştirerek gerekli donanımı kazanmalarına katkıda bulunmanın yanında; İnsan haklarına ve demokrasi ilkelerine saygı duyabilme, kendini tanıyabilme, bireysel hedeflerini belirleyebilme, yeteneklerini geliştirebilme, bunları kendisinin ve toplumun yararına kullanabilme, kendine ve çevresindekilere güven duyabilme, plânlı çalışma alışkanlığı kazanabilme, serbest zamanlarını etkin ve verimli kullanabilme, aldığı görevi istekle yapabilme ve sorumluluk alabilme gibi davranışları kazandırmayı hedeflemektedir.

2012

Tarkan HAVADAR

Tezin Adı

**4. Ve 5. Sınıf Beden Eğitimi Ve Spor Ders Programı Hakkında Öğretmen Görüşleri
Kars, Ardahan Ve Iğdır İli Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Murat TAŞDAN

Dünyada bilginin önemi hızla artarken, “bilgi” kavramı ve “bilim” anlayışı da hızla değişmektedir. Bilgi toplumu oluşum sürecini başlatan bu gelişmelerin bilgi toplumunun ekonomik büyüme sürecini hızlandırıcı, sosyal alt yapı hizmetlerinin sunumunu iyileştirici ve kültürel etkileşimi artırıcı etkileri olduğu da açıktır. Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünya’da hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır. Bir eğitim kurumunun niteliğini ortaya koymada, o kurumlarda uygulanan öğretim programları başta olmak üzere diğer yönetsel düzenlemelerin önemi büyüktür. 2006-2007 Öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeni ilköğretim beden eğitimi ve spor programının, öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenme etkinliklerine katılımlarını sağlayacak şekilde yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla hazırlanmış olması yeni tartışmaları gündeme getirmiştir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor dersi açısından yapılandırmacı programı değerlendirmeleri karşılaştıkları sorunları dile getirmek ve sorunlara çözüm bulmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine göre; bu temel amaca ulaşmak için aşağıdaki alt sorulara cevap aranmıştır. Hedef ve kazanımlar bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır? Tema bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır? Öğrenme- öğretim süreci bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır? Ölçme ve değerlendirme bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır? Tüm bu alt başlıklarda öğretmen görüşleri cinsiyet, mesleki kıdemi, eğitim durumu ve görev yaptığı yer bakımından anlamlı farklılıklar göstermekte midir? Araştırmanın evrenini Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilköğretim okullarında görev yapan 165 beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmuştur. Anketler ve görüşme formları beden eğitimi öğretmenlerinin il çapındaki toplantıları sonunda ve okullarına yapılan ziyaretlerde dağıtılmış, toplam 150 beden eğitimi öğretmenine anket soruları, 25 beden eğitim öğretmenine de görüşme formu verilmiş, anketlerden 140’ı, görüşme formlarından ise 20 tanesinin geri dönüşümü sağlanmıştır. Araştırmanın nicel verileri, yüzde, frekans, aritmetik ortalama, x2 (kikare) testi kullanılarak analiz edilmiştir. Toplanan nitel veriler ise içerik analizi yolu ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda, beden eğitimi ve spor derslerinin uygulanabilirliği; haftalık ders saatlerinin bölünmeden, alan ve malzeme açısından yetersizlik bulunmuştur. İlkokuldan itibaren beden eğitimi derslerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Programlarda yer alan kazanım ve hedeflerinin yeterince yerine getirilmediği, bu programların belirli aralıklarla yeniden gözden geçirilmesi gerektiği saptanmıştır.

2013

Alpaslan AYDIN

Tez Adı

**Yükseköğretim Öğrencilerinin
Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Halil İbrahim KAYA

Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi konulu bu çalışma nicel bir araştırma olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, 2011-2012 Öğretim yılında Kafkas Üniversitesi'nin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören 5030 kız, 6410 erkek olmak üzere, toplam 11440 öğrenci arasından beden eğitimi ve spor dersini almış olan öncelikle tabakalı örneklem yoluna gidilerek 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden tekrar tesadüfi örnekleme yoluyla 1212 erkek, 1061 kız olmak üzere toplam 2273 öğrencinin çalışma grubunu oluşturmasıyla gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; beden eğitimi ve spor tutum ölçeği (BESTÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde ilişkili ölçümlerde ortalama puanların karşılaştırılmasında t-testi ve tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir. Yükseköğretim öğrencilerinin cinsiyete, farklı türde okullarda öğrenim görme durumlarına, farklı birimlerde öğrenim görme durumlarına, farklı sınıflarda öğrenim görme durumlarına, ailelerinin aylık gelirine, spor yapma sıklıklarına, ailesinin spor yapmaya izin verme durumuna, serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna, serbest zamanlarını değerlendirmede tercih edilen spor türüne göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Öğrencilerin yaşlarına, farklı yerlerde ikamet etme durumlarına, annelerinin mesleklerine, babalarının mesleklerine, spor yaparken yaşadıkları rahatsızlık veya sakatlanma durumuna, anne ve babalarının spor yapma durumuna, annelerinin spor yapma sıklık durumuna, babalarının spor yapma sıklık durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

2013

Barış YANARDAĞ

Tez Adı

Eğitım Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Duyuşsal Alan Farklılıkları: Kafkas Üniversitesi Örneği

Danışman

Doç.Dr.Ali Osman ENGİN

Bu araştırma Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor öğretnenliği bölümü 4. sınıf öğrencilerinin ve Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretnenliği bölümü 4.sınıf öğrencilerinin duyuşsal alan farklılıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemiyle tarama araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretnenliği bölümü 4. Sınıf öğrencilerinden 29 bayan 31 erkek toplam 60 öğrenci ve Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretnenliği bölümü 4.sınıf öğrencilerinden 25 bayan 35 erkek toplam 60 öğrenci çalışma grubumuzu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde öğretnenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde spss 20 programıyla t testi, f testi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretnenlik mesleğinin benimsenmesi veya benimsenmemesi konusunda beden eğitimi öğretnenleri ile sınıf öğretnenleri arasında çok anlamlı farklılıklar görölmüştür. Beden eğitimi öğretnen adaylarının mesleklerini daha benimseyerek yapmak istiyor olmalarına karşın sınıf öğretneni adaylarının mesleklerinden daha çok istemeden seçtikleri göze çarpmaktadır.

2014

Derya YILMAZ

Tez Adı

İlkokul Yöneticilerinin Öğretim Programlarını Yönetme Becerilerinin Sınıf Öğretmenlerinin Algılarına Göre Belirlenmesi (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Murat TAŞDAN

Bu çalışmanın amacı ilkokullarda görev yapmakta olan yöneticilerin öğretim programlarını yönetme becerilerini sergileme düzeylerini sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre belirlemektir. Belirtilen amaca ulaşmak için şu alt sorulara cevap aranmıştır: İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre; ilkokul yöneticileri, öğretim programlarının uygulanması öncesindeki görevlerini yerine getirme becerilerine ne düzeyde sahiptir? İlkokul yöneticileri, öğretim programlarının yapısı görevlerini yerine getirme becerilerine ne düzeyde sahiptir? İlkokul yöneticileri, öğretim programlarının uygulaması sürecindeki görevlerini yerine getirme becerilerine ne düzeyde sahiptir? İlkokul yöneticileri, öğretim programlarının değerlendirmesi sürecindeki görevlerini yerine getirme becerilerine ne düzeyde sahiptir? İlgili alt başlıklara göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri; cinsiyet, yaş, mesleki kıdem ve yönetici mesleki kıdemine göre anlamlı farklılıklar göstermekte midir? Araştırmanın hedef evrenini Kars il merkezi ile ilçe ve köylerinde yer alan 375 ilkokulda görev yapan 1277 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Kars ili merkez ve ilçelerinde yer alan tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilen, 56 ilkokulda görev yapmakta olan 367 adet sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Seçilen okulların tamamı resmi devlet okulları olup örnekleme alınan sınıf öğretmenleri aday öğretmenliği kaldırılmış öğretmenlerdir. Araştırmada kullanılan “Öğretim Programlarının Yeterliliği Ölçeği” ile öğretim programlarının yönetimi konusunda okul yöneticilerinin yeterlilik düzeyleri saptanmaya çalışılmıştır. Okul yöneticilerinin öğretim programları yeterliliği ölçeğinde yer alan alt boyutlardaki rollerini genellikle yerine getirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre; ‘Öğretim Programlarını Uygulama Öncesi’ puanları yüksek, ‘Öğretim Programlarının Yapısı’ puanları düşük çıkmış ve elde edilen puanlara doğrultusunda, ilkokul yöneticilerinin programların uygulama öncesi ile ilgili kendilerinden beklenen rolleri yerine getirme düzeylerinin yüksek olduğu ve program yapısı ile ilgili yönetsel faaliyetleri daha az yerine getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaşlarının “Öğretim Programları Uygulama Öncesi”, “Öğretim Programları Uygulama Süreci”, “Öğretim Programlarının Yapısı”, “Öğretim Programlarını Değerlendirme Süreci” alt boyutlarına etkisi anlamlı bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin kıdem durumlarının ‘Öğretim Programları Uygulama Öncesi’, “Öğretim Programları Uygulama Süreci”, “Öğretim Programlarını Değerlendirme Süreci” alt boyutlarına etkisi anlamlı bulunmuştur. Okul yöneticilerinin kıdem durumlarının “Öğretim Programları Uygulama Süreci”, “Öğretim Programlarının Yapısı”, “Öğretim Programlarını Değerlendirme Süreci” alt boyutlarına etkisi anlamlı bulunmuştur.

2014

Kürşat SENER

Tezin Adı

**Öğretmenlerin Liderlik Yönelim Algılarının İncelenmesi
(Kars İli Örneği)**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Halil İbrahim KAYA

21. yüzyılın ilk çeyreğinde hızla gelişen ve her alanda küreselleşme sürecinin yaşandığı bir dünyada eğitim uygulamaları ve yetiştirilecek insan nitelikleri de bu hıza, bu değişime uyum sağlamasını zorunlu hale getirmişti. Günümüz insanın daha etkin ve alanında yetkin bir birey haline gelmesinde maruz kaldığı eğitim süreçlerindeki öğretmenlerin yönetme, yönlendirme ve liderlik becerileri önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, Kars il merkezinde görev yapan lise öğretmenlerinin liderlik yönelim algılarının incelenmesidir. Araştırmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Kars merkezinde bulunan 14 devlet lisesi ve 1 tanede özel lise olmak üzere 15 lise okullarında görev yapan 500 lise öğretmenleri, çalışma grubu ise, Kars merkezde farklı branşlarda ve lise düzeyinde görev yapmakta olan tesadüfî yöntemle seçilmiş 165'i erkek ve 145'i kadın toplam 310 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak öğretmenlerin liderlik düzeylerini belirleyebilmek için; Bolman ve Deal (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanması Dereli (2002) tarafından yapılan LİDERLİK YÖNELİM ÖLÇEĞİ (LYÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, t-testi ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre öğretmenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, branş, öğrenim durumu, öğretmenlik yapma süresi ve yaşadığı yerleşim yeri değişkenleri ile liderlik yönelimleri boyutları arasında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir.

3. İKTİSAT BİLİMLERİ 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Cem YILDIRIM

Tezin Adı

Türkiye’de Tarımsal Üretim Ve Dış Ticaret Bağlamında Tarımsal Ürün Ve Gıda Ürünlerinde Endüstri İçi Ticaretin Önemi (1980-2010 Dönemi Analizi)

Danışman

Doç.Dr.Adem ÜZÜMCÜ

Tarım; insanların gıda gereksinimlerinin karşılanması temel amacı için yapılan bir sosyoekonomik faaliyet olup sonuçların da ekonominin ilgi alanına giren gıda arzı ve gıda talebinin karşılanması, gıda fiyatlarının etkilenmesi gibi birçok ekonomik kavramın yanı sıra emek arzı gizli işsizlik gibi kavramları da barındırması açısından önemlidir. Tarımın ve tarımsal üretimin toplumlar ve toplumların oluşturduğu ülkeler için tarihi önemi büyüktür. Ülkelerin tarih öncesi yıllardan günümüze kadar olan süreçte tarım politikalarına büyük önem verdikleri görülmektedir. İnsanların refahının gıda gereksinimlerini karşılayabilmekle paralel olduğunu, medeniyetlerin tarımsal üretimin daha kolay yapılabilirdiği coğrafyalarda daha fazla geliştiğini, insanların bilgi ve teknolojiye gelişmeleri, tarımsal üretimi arttırmak için kullandığını toplumların ve toplum içerisindeki bireylerin değerinin tarımsal üretim konusundaki becerilerine bağlı olduğu gibi birçok etken düşünüldüğünde tarım olgusunun önemini daha iyi anlamak mümkün olacaktır. Tarih öncesi devirlerden günümüze kadar insan davranışlarındaki önemli eğilimlerden bir tanesi de tarımsal üretim sonucunda elde ettikleri ürünleri daha uzun süre saklayabilmek ve bu ürünleri daha ileri aşamalarda işlenmiş ürün haline getirebilme çabasıdır. İnsandaki bu çabanın doğal bir sonucu olarak tarımda teknoloji ve tarımsal üretime dayalı sanayi kavramlarının doğduğuna şahit olmaktayız. İnsanlık tarihi boyunca tarım temelinde yaşanan bu gelişmeler bizleri tarım ürünlerinde ticaret olgusuna götürmektedir. Tarım ürünlerindeki miktar artışları ve tarımsal üretim tekniklerinde gelişmeler sonucunda endüstri içi ticaret tarımda endüstri içi ticaret hem genel anlamda dünya genelinde hem de 1980 yılından sonra Türkiye için önemli bir olgudur. Tarım ürünlerinin ticaretinin endüstri içi ticaret mi yoksa endüstriler arası ticaret mi olacağının belirlenmesinde ise bir takım endekslerden ve formüllerden yararlanılmaktadır.

2011

Onur DEMİRCİ

Tezin Adı

Güney Kafkasya Ülkelerinin Dönüşüm Süreci İktisat Politikaları Ve Türkiye'nin Bölgesel İktisadi Ve Politik Çıkarları

Danışman

Doç.Dr.Adem ÜZÜMCÜ

Sovyetler Birliği egemenliğinde, uzun yıllar merkezi planlı ekonomik sistem ile yönetilen Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan, Sovyetlerin dağılması ile birlikte bağımsızlıklarını ilan etmiş, serbest piyasa ekonomisine geçiş kararı alarak bu doğrultuda birçok siyasi ve ekonomik reform gerçekleştirmiştir. Günümüzde Güney Kafkasya olarak adlandırılan bölgede yer alan bu üç siyasal yapı; tarihten gelen etnik sorunlar, siyasi çekişmeler ve ekonomik sıkıntılarla birlikte geçiş sürecinin zorluklarıyla mücadele etmektedir. Güney Kafkasya ile tarihi ve kültürel bir geçmişe sahip olan Türkiye ise bölge ülkelerine olan yakınlığını ve ekonomik potansiyelini kullanarak etkin bir komşuluk siyaseti yürütmeye ve bölgesel bir işbirliği kurmaya çalışmakta; ancak siyasi sorunlar, bölge bağlamında Türkiye'yi de etkileyerek istenilen ekonomik ve siyasi ilişkilerin tam manası ile kurulamamasına neden olmaktadır. Ayrıca bölge üzerinde başta Rusya olmak üzere, ABD ve İran gibi ülkeler ile AB gibi bölgesel güçlerin politikaları da, bölge ilişkilerinde hassas bir dengenin oluşmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, öncelikli olarak Güney Kafkasya ülkelerinin günümüz sorunlarına ışık tutmak amacıyla bölgenin tarihsel sürecinin incelenmesi ile başlatılan çalışma, serbest piyasa ekonomisi ve geçiş sürecine yönelik teorilere yer verilerek Güney Kafkasya ülkelerinin iktisadi politikaları ve geçiş süreçleri ile devam etmiştir. Ardından Türkiye'nin bölgesel ilişkileri ve bölgedeki diğer aktörlerin rolleri değerlendirilerek Güney Kafkasya-Türkiye ilişkileri ve bölgesel çıkarlar incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda Güney Kafkasya'nın ekonomik potansiyelini zayıflatan unsurların başında siyasal sorunların yattığı ve bu siyasal sorunların bölgede hassas dengeler yarattığı görülmüştür. Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan ekseninde yoğunlaşan bölgesel işbirliği projelerinde ise Türkiye, önemli ekonomik ve siyasi kazanımlar elde etmektedir. Ancak bu çıkarların genişletilmesi ve bölge potansiyelinin artırılması için Ermenistan faktörünün de denkleme dahil edilmesi gerekmektedir.

2012

Nilgün BAYEZİT

Tezin Adı

**Buğday Üretimini Etkileyen İktisadi Ve Yönetmel Faktörler:
Kars'daki Çiftçiler Üzerine Bir Araştırma**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Sebahattin YILDIZ

Araştırmanın amacı, Kars ilindeki çiftçi kayıt sistemine kayıtlı buğday üreticilerinin yaşadığı yönetmel, iktisadi, üretimsel ve pazarlama problemlerinin düzeyini belirlemektir. Araştırmanın önemi, tarım ve hayvancılığın ekonominin temelini oluşturduğu Kars ilindeki buğday verimini arttırıcı öneriler getiren ilk çalışma olmasıdır. Araştırmanın yöntemi, tanımlayıcı niteliktedir ve veri toplama yöntemi ankettir. Kolayda örnekleme yoluyla 150 çiftçiye ulaşılmıştır. Araştırmanın birinci bulgusuna göre, Kars ilinde buğday tarımı yapılmasını etkileyen unsurlar sırasıyla iklim koşullarının olumsuz etkisi, devlet desteğinin yetersiz olması ve gübre fiyatlarının pahalı olması şeklindedir. İkinci bulguya göre, Kars ilindeki çiftçilerinin problemlerinin sırasıyla iktisadi, üretimsel, yönetmel ve pazarlama faktörleri olduğu bulunmuştur. Üçüncü bulguya göre, yönetmel problemlerin iktisadi, üretimsel ve pazarlama problemleri ile olumlu yönde ilişkileri varken, en yüksek ilişki (,563) iktisadi ve üretimsel problemler arasındadır. Pazarlama problemlerinin ise iktisadi ve üretimsel sorunlarla ilişkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. Netice itibariyle, bölgede oldukça düşük olan verimi arttırıcı öneriler getirilmiştir.

2012

Emrah GÜNEŞ

Tezin Adı

**Türkiye Ekonomisinde Dış Ticaretin İktisadi Büyüme Üzerindeki Etkisi:
1998-2011 Dönemi Sektörel Analiz**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Erkan TOKUCU

İktisadi büyümenin temel kaynaklarından birisi dış ticarettir. Birçok ülke ihracata dayalı bir büyüme stratejisini benimseyerek reel büyüme oranlarını arttırmayı hedeflemektedir. Bu stratejinin başarı şansı her şeyden önce uluslararası piyasalarda rekabet gücü yüksek sektör ve ürünlere bağlıdır. Teknolojide meydana gelen gelişmeler ihracatçı sektörleri daha sıkı rekabetle karşı karşıya bırakmakta ve bu rekabette önde olan ülkeler dış ticaret bağlamında kazançlı çıkmaktadır. Dış ticaret sadece iktisadi büyüme üzerinde değil aynı zamanda cari açık bağlamında finansal istikrar açısından da oldukça önem arz eder. Cari açığı her geçen gün artan ve bu açığın finansmanında problemlerle karşılaşan ülkeler kısa süre içerisinde finansal açıdan istikrarsızlığa doğru sürüklenmekte ve dış ticaretten elde ettikleri kazançlar giderek azalabilmektedir. Türkiye ekonomisinde 1980 sonrası dışa açık ihracata dayalı büyüme stratejisi kabul edilmiş ve çeşitli kurumsal düzenlemeler yapılmıştır. Bu amaçla ihracat yapan sektörler teşvik edilerek uluslararası piyasalarda rekabet edebilecek bir ekonomik yapı oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada, Türkiye ekonomisinde, ihracatın iktisadi büyüme üzerindeki etkisi sektörel bazda analiz edilmiştir. Çalışmada 1998-2011 dönemi, ISIC R3 ve BEC sınıflamasına ait dış ticarete en fazla ağırlığı olan beş kalemden oluşan veriler kullanılmıştır ki verilerin bu şekilde seçilmesi bu çalışmayı dış ticaret – iktisadi büyüme ilişkisini analiz eden diğer çalışmaların çoğundan ayırmaktadır. Analizin ampirik uygulamasında Johansen Eşbütünleşme ve Granger nedensellik testleri uygulanmıştır. ISIC R3 verileri, uzun dönem Johansen Eşbütünleşme analizine göre uzun dönemde etkili olmadığı için kısa dönem analizine bakılmamıştır. BEC sınıflaması içerisinde seçilen ilk beş kalemden sadece iki kaleme ait verilerin uzun dönemde iktisadi büyüme üzerinde pozitif, istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak bu iki kalemin iktisadi büyüme üzerinde Granger bir nedenselliğe sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2012

Cihan ALPTEKİN

Tezin Adı

Türkiye'nin Bölgesel Güç Olabilirliğinin Dış Ekonomik İlişkiler Ve Dış Politika Bağlamında Analizi (2000-2011)

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Erkan TOKUCU

Soğuk Savaş döneminde Kuzey Atlantik İttifakı (NATO)'nın kanat ülkesi konumunda bulunan Türkiye'nin uluslararası alanda hareket kabiliyeti sınırlıydı. Bunun yanında, Türkiye'nin 1980 yılına kadar ekonomide dışa kapalı, ithal ikameci politikalar benimsemesi de ülkeyi ekonomik olarak uluslararası sistemden soyutlamıştır. Türkiye'nin 1980 yılında ekonomisini serbestleştirmeye yönelik attığı adımlar, Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasıyla küresel düzeyde meydana getirdiği etkilerle birleşince, Türkiye, gerek bölgesel gerekse küresel düzeyde politika üretebilme imkânına kavuşmuştur. Türkiye, kuruluşundan günümüze kadar dış politikasını Batı'ya endeksli bir biçimde yürüttüğü için özellikle Soğuk Savaş döneminde, yakın coğrafyasındaki ülkelerle siyasi ve iktisadi ilişkileri sınırlı düzeyde kalmıştır. Türkiye, her ne kadar 1990'lı yıllarda yakın çevresindeki coğrafyada etkinlik kurma gayretinde (başka bir anlatımla, bölgesel bir güç olmak) olmuşsa da bu dönemde, içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklar buna engel olmuştur. Nihayetinde Türkiye'nin hem siyaseten hem de ekonomik olarak istikrara kavuştuğu 2000 yılı sonrası dönemde, bölgesel güç olabilirliği yeniden gündeme gelmiştir. Bu bağlamda, gerçekleştirilmiş olan bu çalışma, Türkiye'nin 2000 yılı sonrası dönemde bölgesel güç olabilirliğinin tespitine yöneliktir. Türkiye'nin hem dış politikasının hem de dış ekonomik ilişkilerinin incelenmesi, bu çalışmanın temel konusudur. Bu bağlamda, Türkiye'nin kuruluşundan günümüze kadar izlemiş olduğu dış politika incelendikten sonra, uluslararası arenada büyük oyuncular olarak tabir edilen ülkelerle ve yakın çevresindeki ülkelerle olan dış ekonomik ilişkileri analiz edilmiştir. Ardından Türkiye'nin yakın çevresindeki ülkelerin dış ticaretindeki yeri, büyük oyuncularla karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, Türkiye'nin dış politika bağlamında bölgesel etki alanını genişlettiği, ancak yakın çevresindeki ülkelerle olan dış ekonomik ilişkilerinin, bölgesel güç olma iddiasında olan bir ülke için genel olarak yeterli düzeyde olmadığı kanaatine varılmıştır.

2013

Mesut NAMLI

Tezin Adı

Finansal Gelişmenin Ekonomik Büyüme Etkisi: Ekonometrik Bir Analiz

Danışman

Doç. Dr. Selim BAŞAR

İktisat biliminin temel amaçlarından birisi toplumların refahını arttırmaktır. Söz konusu bu amaç doğrultusunda, iktisat biliminin uğraş alanlarından biriside ekonomik büyümedir. Ekonomik büyümenin finansmanı için gerekli kaynakların oluşmasında ve dağılımında etkin rol oynayan finans sistemi bu çalışmanın ana konusunu oluşturmaktadır. Çalışmanın temel amaçlarından birisi, finansal sistem ve finansal gelişmenin ekonomik büyüme etkisini araştırmaktır. Bir diğeri ise Türk finans sistemi hakkında bilgiler verilerek finansal gelişme göstergeleri ile ekonomik büyüme arasındaki nedensellik ilişkisinin test edilmesidir. Çalışmada, teorik olarak ortaya koyulan finansal gelişmenin bir sonucu olarak ekonomide yaratılan fonların daha etkin kullanımı ile ekonomik büyümenin gerçekleşeceği öngörüsü yapılan ampirik çalışma sonuçları ile desteklenmektedir. Finansal gelişme ve ekonomik büyümenin arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada finansal gelişme ve ekonomik büyüme arasındaki nedensellik ilişkisini test etmek amaçlanmıştır. Nedensellik testinde 2003 – 2011 yılları arası üç aylık dönemsel veriler kullanılmıştır. Analizimizin ampirik uygulamasında ARDL Sınır Testi ve Granger Nedensellik Testi uygulanmıştır. Test sonuçlarına göre finansal gelişme ve ekonomik büyüme arasında finansal gelişmenin ekonomik büyümeye neden olduğu yönünde bir ilişki bulunmuştur.

2013

Faime AY

Tezin Adı

Küreselleşmenin Vergi Politikasına Etkileri

Danışman

Doç. Dr. Selim BAŞAR

Küreselleşme, başta akademik ve ekonomik çevrelerde olmak üzere en çok tartışılan kavramların başında gelmektedir. Söz konusu çevreler tarafından küreselleşmenin ne olduğu sebepleri ve sonuçları kadar olumlu ve olumsuz yönleri de farklı düşünce kalıplarıyla ele alınmaktadır. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren hızlanan küreselleşme süreci mal, hizmet, teknoloji, fikir, sermaye ve emek piyasalarındaki uluslararası bütünleşmeyi artırmakta, ülke içi iktisadi ve sosyal düşüncelerle şekillenmiş vergi politikaları üzerinde de etkisini göstermektedir. Küreselleşme sürecinin hızlanması ülkelerin büyüme oranlarını, istihdamı, vergi gelirlerini artırmak amacıyla esasen vergiye duyarlı sermayeyi kendine çekmeye yönelik politikalar uygulamaya iterek vergi rekabetine yol açmaktadır. Bazı ülkeler vergi rekabetinden kazançlı çıkmasına rağmen, dünya ülkelerinin çoğunun refahlarının azalacağı düşüncesiyle zararlı olarak nitelendirilen vergi rekabetinin önüne geçilmesi amacıyla vergi harmonizasyonuna gidilmesi ya da mevcut vergi düzenlemeleri çerçevesinde ülkelerin izledikleri vergi politikaları arasında daha kapsamlı koordinasyonun gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Uluslararası işbirliğinin yoğunlaştırılmasını içeren önlemler konusunda Birleşmiş Milletler nazarında yapılacak çalışmalar diğer ülkelere zarar verir hale gelen vergi rekabeti sorununun çözüme kavuşturulmasında etkili rol oynayacaktır. Bu tezde ülkelerin globalleşmesinin vergi gelirlerine etkisi 1990-2009 dönemi itibariyle ele alınmıştır. Bu amaçla kişi başına Reel GSYİH, GSYİH yüzdesi olarak vergi gelirleri, globalleşme indeksi değişkenleri ele alınıp dinamik panel veri analiz yöntemiyle açıklanmıştır. Analiz yönteminde globalleşme vergi politikasını etkiler sonucuna ulaşılmıştır.

2013

Mustafa KORKAT

Tezin Adı

**Gelir Dağılımı Adaletsizliği Ve Yoksullukla
Mücadelede Sosyal Yardımların Önemi
(Kars İli Örneğinde Bir İnceleme)**

Danışman

Doç.Dr.Adem ÜZÜMCÜ

Gelir dağılımı adaleti ve yoksulluk günümüzde dünyanın karşılaştığı en ciddi sorunlardandır. Dünyada 1980'lerle başlayan değişim sürecinde gelir dağılımı sorunu sıradan bir ekonomik sorunu olmaktan çıkmış politik ve sosyal bir sorun olarak algılanmaya başlamıştır. Gelirin adil dağılımı sosyal devletin en önemli görevleri arasında yer almaya başlamıştır. Farklı ekonomik sistemlere sahip ve farklı gelişme seviyelerinde bulunan tüm ülkelerde gelir dağılımının iyileştirilmesi temel politikalar arasındadır. Tarıma dayalı bir ekonomiye sahip olan Kars ilinde yeterince iş alanlarının olmaması, ekonominin büyük çoğunlukla tarıma dayanması nedeniyle işsizlik ve buna bağlı olarak yoksulluk görece yüksektir. Kars ilinde 2011 yılı işsizlik oranı %7.4'dür. Kişi başına ithalat 6 \$ ve kişi başına ihracat 4 \$ ile Türkiye ortalamasının oldukça gerisindedir. Türkiye'de gelir dağılımı adaletsizliği ve yoksullukla ilgili politikaların başında sosyal yardımlar gelmektedir. Kars ilinde de coğrafi konumu ve iklim koşullarının elverişsiz olması, bölgenin sanayi yatırımlarına kapalı olması gibi nedenler göz önüne alındığında yoksullukla mücadelede en önemli politika aracı sosyal yardımlardır. Sosyal yardımlarda son yıllarda %30 civarında bir artış olmuştur. Kars ilinde son yıllarda yoksulluk oranlarının düşmesinde sosyal yardımlar etkili olmuştur. Bununla birlikte toplam düzeyde transferler artmasına rağmen sosyal yardımların yoksulluk üzerinde etkisi olabileceğinden daha düşük kalmıştır. Bu bağlamda sosyal yardımların daha etkin olması için sosyal yardımların yardım uzmanları tarafından verildiğinde daha etkili olacağına dikkat çekilmiş ve ildeki yoksulluğu önlemede sadece sosyal yardımların yeterli olmayacağı sonucuna varılmıştır.

2013

Öznur ÖZDEMİR

Tezin Adı

Bir Entegrasyon Olarak Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) Ve Türkiye'nin Komşu Ülkelerle (Gürcistan ve Suriye) Yaptığı STA'ların Dış Ticarete Etkileri

Danışman

Doç.Dr.Adem ÜZÜMCÜ

İkinci Dünya Savaşından sonra, dünya ekonomileri liberal politikalar uygulamaya koymuşlardır. Küreselleşen dünyada, tek başına rekabet etmenin güçlüğüne gören ülkeler, AB, NAFTA, EFTA, OECD gibi bölgesel bloklar kurmuşlardır. Türkiye de entegrasyon hareketlerine dahil olarak dünya ekonomisinde rekabet gücü elde etmek istemiştir. Ülkemiz dünya ekonomisine entegrasyon sürecine AB, KEİ, ECO ve İKÖ gibi girişimlere dahil olarak uyum sağlamıştır. Türkiye entegrasyonlara dahil olma yanısıra 1980'li yıllarda, küreselleşme hareketlerine paralel olarak, ihracata dayalı büyüme stratejisi benimsemiş ve ithal ikameci politikaları terk etmiştir. Dışa açık büyüme politikaları ile korumacılık asgari düzeye indirilmiş, yabancı sermaye özendirilmeye çalışılmış, ihracatı artırmaya yönelik teşvikler uygulanmış ve mali piyasaların kurulması ve derinleşmesi yolunda önemli adımlar atılmıştır. Türkiye, dahil olduğu ekonomik entegrasyonlar yanısıra son dönemde sınır komşularıyla dış ticaretini artırmak ve bölgesinde refah merkezi olmak için Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) imzalamıştır ve müzakere süreci devam eden yeni STA anlaşmaları yapmayı planlamaktadır. Bu çalışmada Türkiye'nin dahil olduğu entegrasyonlarla siyasi ve ekonomik ilişkileri ele alınmış; Türkiye ekonomisinde liberal politikaların uygulanmaya koyulduğu 1980 sonrası dış ticareti ve entegrasyonlarla dış ticareti incelenmiştir. Ayrıca sınır komşularımız Gürcistan ve Suriye ile imzalanan STA'lar üzerinde durulmuştur. Türkiye'nin dahil olduğu ekonomik entegrasyonlar yanısıra STA'ların dış ticaretimize olumlu katkısı olmuştur. Gürcistan ile dış ticaret hacmi STA öncesi dört yılda 3,8 milyar dolar iken sonraki dört yılda 4,9 milyar dolara ulaşmıştır. Bu ülkeye yapılan ihracatın yapısında bir değişme görülmezken ithalatta madencilik ürünleri ve tüketim mallarının payı görece artmıştır. Suriye ile dış ticaret hacmi STA öncesi altı yılda 4,1 milyar dolarken sonraki altı yılda 8,9 milyar dolara ulaşmıştır. Bu ülkeye ihracatın yapısında tarım lehine görece artış gözlemlenmiş, ithalatın yapısında sanayi ürünleri lehine bir artış olurken madencilik ürünlerinin payı azalmıştır. Ayrıca ithalatta tüketim mallarının payı artarken hammadde ve aramaları ithalatının payında azalma görülmüştür. Bu sonuçlara göre, dış ticaret dengesi Türkiye lehine gelişmekle beraber, yapılan STA'ların taraf ülkelere katkı sağladığı söylenebilir. Bununla birlikte son dönemde Suriye'de ortaya çıkan gelişmeler, bu ülke ile yapılan STA'dan beklenen sonuçların ortaya çıkmasını engelleyen bir olumsuzluk olmuştur.

2013

Şaban ÖZTÜRK

Tezin Adı

Van İli Sınır Ticareti Ve Türkiye – İran Dış Ticaretinin 1980 Sonrası Gelişimi

Danışman

Doç.Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Dış ticaret ülkeleri birbirlerine yakınlaştırmaktadır. Ülkelerin dış ticaret politikaları, ülkelerin dış ekonomik ilişkilerine ve dış politikalarına etki etmektedir. Bunun yanında dünya ekonomisinin yönlendirilmesinde etkili olan büyük ülkelerin dış ticaret politikaları da, diğer ülkeleri büyük ölçüde etkilemektedir. Özellikle işsizlik ve enflasyonla mücadele gibi iç ekonomik politikalar üzerinde dolaylı olarak dış ekonomik ilişkilerin ve dış ticaretin önemli etkileri oluşabilmektedir. Ülkeler iç ekonomik politikaları belirlerken uzun süredir dış ticareti de hesaba katmakta ve ona göre vaziyet almaktadırlar. Yürütülen dış ekonomik politikaların bir sonucu olarak, komşu ülkeler sınır ticareti adı altında dış ticaret yapmaktadırlar. Sınır ticareti, ülkelerin sınır bölgelerinin ekonomik durumunun düzeltilmesi açısından son derece önemlidir. Aslında ülke ekonomisine çok ciddi anlamda katkı sağlaması gereken ve bu güne kadar gereken önem verilmeyen sınır ticareti, iç ve dış politikalardan dolayı fazla geliştirilememiştir. Ülkemizin jeopolitik durumu göz önünde bulundurulacak olursa sınır ticaretinin gelişmesinin ekonomiyi olumlu etkileyebileceği tahmin edilebilir. Van İlinde yapılan araştırmalar sonucu sınır ticaretinin faal olduğu dönemlerde il ve bölge ekonomisinin canlandığı, buna karşılık sınır ticaretinin kısıtlandığı dönemlerde ise işsizlik ve göçlerin arttığı ilin ticari hayatının zayıfladığı, bu durumun sosyal hayatı olumsuz etkilediği gözlemlenmiştir. Öte yandan İran'ın Türkiye'nin Orta Asya'ya açılımında en kısa güzergah olması, Türkiye'nin de İran için batı pazarlarına yönelik kara ulaşımı ile Trabzon ve Ceyhan gibi limanlarla yapılacak deniz taşımacılığında en kısa güzergâh olması her iki ülke dış ticareti açısından önem taşımaktadır.

2013

Melahat BATU AĞIRKAYA

Tezin Adı

Sınır Ticaretinin Iğdır'ın Sosyo-Ekonomik Yapısına Etkisi
Danışman

Yrd.Doç.Dr. Ahmet DENİZ

Türk ekonomisi, uzun yıllardır ihracata dayalı büyüme modelini benimsediği için, Türkiye dünyanın en çok gümrük kapısı olan ülkelerinden birisidir. Türkiye'de 1978-79 yıllarında başlayan sınır ticareti, özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgesinin gelişmesi için önemli bir kaynak ve istihdam aracı olmuştur. Sınır ticareti, komşu ülkelerin sınır bölgelerinde yaşayan insanların bölge kalkınmasında karşılıklı işbirliği yapmalarını ve iki toplum arasında kültürler arası alışverişin oluşturulmasına katkı sağlamasının yanısıra malların kolay ve ucuz tedarik edilmesine imkân vermektedir. Başlatıldığı günden itibaren kapsamı konusunda tartışmaların sürdüğü ve vergi kayıplarına sebep olduğu iddia edilen sınır ticareti, bu tartışmalar bağlamında farklı yasal düzenlemeler ile zaman zaman kapsamı daraltılarak, zaman zaman da devlet tarafından avantajlar ve teşvikler sağlanarak günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Araştırma, Iğdır ilinde 385 tüketici ve sınır ticareti yapmakta olan 70 firma ile yüzyüze anket çalışması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, sınır ticaretinde faaliyet gösteren firmalar, gümrük kapılarının altyapısının yeterli olmadığını ancak ihtisas gümrüklerinin kurulmasının da gerekli olduğunu savunmaktadırlar. Sınır ticareti yapılan komşu ülkelerin bankacılık sistemi ile ilgili herhangi bir problem yaşamadıklarını ifade eden firmalar, ithal ettikleri ürünlerde önemli bir pazar sorunu yaşamadıklarını, sınır ticareti kapsamından petrol ve ürünlerinin çıkarılmasının doğru bir karar olmadığını yeniden petrol ürünlerinin sınır ticareti kapsamına alınmasının gerekli olduğunu söylemişlerdir. Tüketiciler açısından değerlendirildiğinde ise tüketicilerin gıda ürünlerini satın alırken fiyatının çok uygun olması, bulunabilir olması gibi nedenlerin satın alma kararlarını etkilediği görülmüştür.

2013

Demet GÖKTAŞ

Tezin Adı

Kobi'lerde Girişimcilik Değerleri, İşletme Performansı ve Dış İcaret İlişkisi: Giresun Sanayi İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Adem KARAKAŞ

KOBİ'ler ekonomik ve toplumsal kalkınmaya yaptıkları olumlu katkıları, piyasa koşullarında meydana gelen değişmelere hızlı uyum sağlayabilen esnek bir üretim yapısına sahip olmaları, yeni ve çeşitli istihdam alanları oluşturmada üstlendikleri rolleri sayesinde hem ülkemiz ekonomisinde hem de dünya ekonomisinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu tez çalışmasında hem dünya hem de Türkiye ekonomisinin gelişmesi ve kalkınması bakımından büyük önem taşıyan KOBİ'lerin; Girişimcilik Değerleri, İşletme Performansı ve Dış Ticaret İlişkisi üzerine bir araştırma yapılmıştır. Araştırma Doğu Karadeniz Bölümündeki Giresun ilinde imalat sanayinde faaliyet gösteren 45 KOBİ üzerinde yapılmıştır. Araştırma kapsamına alınan KOBİ'lerin Girişimcilik Değerleri, İşletme Performansı ve Dış Ticaret İlişkisi arasındaki bağlantıyı belirlemek amacıyla KOBİ yöneticilerine yönelik anket soruları düzenlenerek uygulanmıştır. Anket sorularının analizi yapılarak, anket uygulamasından elde edilen bulgular ışığında KOBİ'lerde Girişimcilik Değerleri, İşletme Performansı ve Dış Ticaret İlişkisi izlemlerinin önemi tartışılmış ve çözüm önerileri yapılmıştır.

2014

Rabiye ASLAN

Tezin Adı

**Türkiye-Gürcistan Ekonomik Ve Siyasi
İlişkiler Kapsamında Sarp Sınır Kapısının Analizi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Ahmet DENİZ

Türkiye'nin komşusu olan Gürcistan, çok büyük bir ülke olmamasına rağmen sahip olduğu jeostratejik önem nedeniyle, Kafkasya bölgesi ve Türkiye açısından hayati öneme sahiptir. Özellikle, Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ulaşım ve ticaret yollarının merkezi durumundadır. Gürcistan açısından Türkiye; ekonomik ve siyasi açıdan önemli bir ülke olmasıyla birlikte, hem Batı'ya açılan bir kapı, hem de gelişmesine katkı sağlayabilecek ekonomik bir güçtür. Ermenistan'la olan sınırlı ilişkilerimiz nedeniyle, Azerbaycan ve Orta Asya'ya açılan tek ulaşım yolu Gürcistan'dan geçmektedir. Rusya Federasyonu ile aramızda bir tampon bölge oluşturması, Türkiye'nin güvenlik politikalarını olumlu yönde etkilemektedir. Bu çalışmada, Gürcistan'ın etnik sorunlarıyla mücadelelerine, iki ülke arasındaki mevcut projelere, icraatları ile ülke yönetimine damgasını vuran cumhurbaşkanlarına da konuya geniş açıdan bakabilmek için yer verilmiştir. Gürcistan'ın 1991 yılında bağımsızlığını kazanmasıyla birlikte Türkiye ile olan ekonomik ve siyasi ilişkileri incelenmiş olup, iki ülke arasında bulunan Sarp Sınır kapısının ekonomik analizi yapılarak ülke ve bölge ekonomileri üzerindeki etkileri araştırılmıştır. 1988'de açılan Sarp Sınır Kapısı ülkemizin önemli bir sınır ticaret kapısı haline gelmiştir. Sınır ticareti, birçok alt yapı eksikliğinin olmasına rağmen büyük gelişme göstermiştir. Sarp sınır kapısının açılmasıyla sınır ticaretinde bulunmak için çok sayıda insan, sarp sınır kapısından giriş-çıkış yapmaktadır. Sarp Sınır kapısının açılmasıyla birkaç yıl iki taraf içinde birbirlerini tanıma dönemi olmuştur. Türk ekonomisi açısından Sarp Sınır Kapısı etrafında bulunan illerin ekonomik açıdan gelişme gösterdiği ve orada yaşayan halkın refah seviyesinin arttığı gözlemlenmiştir.

2014

Gülseren ERGİÇAY

Tezin Adı

**Post Keynesyen İktisatta En Son İstihdam Edici Olarak Devlet Modeli Ve İşkur
Tarafından Tra2 Düzey 2 Bölgesinde Yürütülen Toplum Yararına Çalışma Programı**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Erkan TOKUCU

Geçmişten günümüze önemini koruyan işsizlik problemi, özellikle 1980 sonrası neo-liberalizmin etkisiyle birçok ülkede kalıcı hale gelmiştir. Liberal politikaların beklenen istihdamı yaratmaması Post Keynesyenlerin savunduğu devletin en son istihdam edici olması politikasını gündeme getirmiştir. Post Keynesyenlere göre, devletin en son istihdam edici olması, tam istihdam ile fiyat istikrarını birlikte sağlayabilir. Ancak bu programın uygulanabilmesi için hükümetin herhangi bir para kurulu ya da parasal birlik gibi oluşumlara tabi olmaması ve esnek döviz kurunun geçerli olması gerekir. Bu kapsamda Arjantin’de Jefes Planı uygulanmış ve olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Türkiye’de de buna benzer programların uygulanmasında Türkiye İş Kurumu büyük rol üstlenmiş ve uyguladığı programlarla istihdam olanaklarını artırmıştır. Bu konudaki etkili program Toplum Yararına Çalışma Programı olmuştur. Ülkenin birçok yerinde ve bölgesinde uygulama alanı bulan programın, ülkenin gelişmemiş bir bölgesi olan TRA2 Düzey 2 bölgesinde uygulanması, bölgedeki açık iş sayısını artırmış ve göçlerin azalmasına katkı sağlamıştır. Çalışmanın sonucunda, devletin en son istihdam edici olması gerektiği ve bu kapsamda yürütülen Jefes ve Toplum Yararına Çalışma Programı gibi programların yararlı olduğu kanaatine varılmıştır.

2014

Yusuf Murat KIZILKAYA

Tezin Adı

**Türkiye’de İç Göçün Sosyo Ekonomik
Nedenleri: Ardahan İli Örneği**

Danışman

Prof. Dr. Selim BAŞAR

Göç; içinde, sosyal, ekonomik ve siyasal pek çok farklı süreci kapsayan bir olgudur. Göçte temel olan nokta; kişilerin ikamet ettikleri yeri, düzenlerini arkada bırakıp geçici bir süre veya sürekli olmak üzere farklı bir coğrafyaya yerleşmesidir. Bu çalışmada göç kavramı açıklanarak, göçün türleri ve nedenleri üzerinde durulmuş göç teorileri açıklanmıştır. Çalışmanın uygulama alanı olan Ardahan hakkında bilgi verildikten sonra Ardahan’dan çok fazla göç alan üç büyük şehir olan İstanbul, İzmir ve Bursa’da yapılan toplam 278 anketin analiz sonuçları açıklanmıştır. Anket sonuçları SPSS yardımıyla analiz edilmiş, frekans ve yüzde dağılımı ortaya çıkarılmış, faktör analizi ile üç farklı değişken altında göçün nedenleri toplanmış ve Ki-kare ile değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda göçün nedenleri üç değişken altında toplanabileceği ortaya çıkmıştır. Göç edenler göç etmiş olmaktan dolayı memnundur, göçün altında eğitim, sağlık gibi sosyal nedenler yatmaktadır, göç edenler gelirlerini ve refah seviyelerini arttırmıştır, dolayısıyla daha yüksek bir yaşam standardına kavuşmuştur. İklimin göç etmede önemli bir rolü varken terör Ardahan için bir göç sebebi değildir. Ulaşılan bulgulardan hareketle uygun çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır.

2014

Yusuf AYGÖREN

Tezin Adı

Döviz Kuru-Dış Ticaret İlişkisi: Türkiye Örneği

Danışman

Prof. Dr. Selim BAŞAR

Küreselleşen dünyada dış ticareti etkileyen birçok etken bulunmaktadır. Döviz kurları dış ticaret üzerindeki etkileriyle diğer etkenlere göre ön plana çıkan bir değişkendir. Serbest dış ticaret politikalarının uygulandığı ülkelerde reel döviz kurları, ülkelerin dış ticaret politikası araçları içinde önemli bir yere sahiptir. Son yıllarda sermaye ve fiyat hareketleri önem kazanmış ve bu durum ülkelerin dünyayı tek pazar olarak görmelerine sebep olmuştur. Birçok uygulamalı çalışmada döviz kurundaki değişmelerin, ithalat ve ihracat üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu çalışmalarda birbirini destekleyen bulgular bulunmasa da konuyu açıklayıcı ve konuya katkı sağlayıcı sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmamızda ihracat ve ithalat değişkenlerinin her birinin döviz kuru ve gelir ile olan ilişkileri ekonometrik zaman serileri metodolojisi bağlamında incelenmiştir. Türkiye'nin Almanya ve Fransa ile gerçekleştirdiği ihracatı ve bu ülkelerden ithalatı için ayrı ayrı VAR analizi uygulanmıştır. Ayrıca her bir ülke örneğinde ihracat ve ithalat ile döviz kuru ve gelir arasındaki ilişkiler Granger nedensellik analizi ve etki tepki testleri çerçevesinde incelenmiştir. 1980- 2012 dönemine ait yıllık verilerin kullanıldığı bu çalışmada Fransa'ya yapılan ihracat, döviz kuru ve gelir arasında uzun zamanda eşbütünleşme ilişkisi bulunmasına karşın; Fransa'dan yapılan ithalat, döviz kuru ve gelir arasında ise ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Almanya ile yapılan ihracat ve ithalat ile döviz kuru ve gelir arasında uzun dönemli ilişkiye rastlanmamıştır. Ancak Türkiye'nin Almanya'dan yaptığı ithalatı, Türkiye'nin geliri kısa dönemde önemli ölçüde etkilemektedir.

2014

Kublay ABLAK

Tezin Adı

Azerbaycan Ekonomisi

Azerbaycan-Türkiye Ekonomik Ve Siyasi İlişkileri Üzerine Bir Uygulama (2005-2012)

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Ahmet DENİZ

Türkiye'nin doğu komşusu olan Azerbaycan jeostratejik konum nedeniyle önem arz etmektedir. Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ulaşım ve ticaret yolları açısından merkezi konuma sahiptir. Sahip olduğu Doğal gaz ve petrol açısından hem stratejik hem de ekonomik olarak önemli derecede güç teşkil etmektedir. Dünya piyasalarına taşınacak Petrol ve Avrupa'ya taşınacak olan doğalgaz anlaşmaları bunlardan bir kaçıdır. Lojistik ve yolcu taşıyacak olan ve birçok insan için çalışma imkânı sunan Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi hem bölge hem de Türkiye için stratejik ve ekonomik açıdan büyük bir önem arz etmektedir. Azerbaycan açısından Türkiye ise ekonomik ve siyasi açıdan kardeş ülke olmasının yanı sıra Batı'ya açılan bir kapıdır. TİKA hibeleri ve desteği ile tarımda modernleşme sağlanmış, Dağlık Karabağ sorusunda her platformda Azerbaycan'a olan desteğini göstermiştir. Örneğin: Türkiye, Ermenistan'la olan sınır kapılarını ve hava sahasını kapatarak yaptırım uygulamış ve halen aynı tutumunu devam ettirmektedir. Bu çalışmada Azerbaycan ve Türkiye arasında mevcut projeler analiz edilmiştir. İki ülke ekonomik ve siyasi ilişkileri incelenmiştir. İki ülke vatandaşlarına anket uygulanarak bu faaliyetlerin yeterliliği analiz edilerek, ileride yaşanacak ilişkilerde fikirler analiz edilmiştir.

4. İLKÖĞRETİM 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Orhan KARATAŞ

Tezin Adı

**İlköğretim I.Kademe Sosyal Bilgiler Dersi Doğal Afet
Eğitiminde Drama Tekniğinin Öğrencilerin Başarılarına Etkisi
(Deneysel Çalışma)**

Danışman

Prof.Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu araştırmada, ilköğretim 4 ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Bölgemizi Tanıyalım” ünitesi içinde yer alan ‘Doğal Afetler’ konularında drama tekniğinin nasıl kullanılabileceğine ilişkin drama etkinlikleri oluşturmak ve oluşturulan drama etkinliklerinin öğrencilerin konuları öğrenme düzeylerini yükseltip yükseltmediğini incelemek ve betimlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, deney grubuna bölgemizi tanıyalım ünitesinde yer alan doğal afetler konularıyla ilgili drama etkinlikleri uygulanmış, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim teknikleri kullanılmıştır. Betimlemeli ve deneysel bir yüksek lisans tezi olan bu çalışmada sosyal bilgiler dersinde drama tekniğinin kullanımı gösterilmeye çalışılmış; diğer taraftan, deney grubu ile kontrol grubunun öğrenim düzeyleri ve tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırma, 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Kars İli, merkez ilçesinde bulunan sosyo-ekonomik düzeyi düşük seviyedeki resmi bir ilköğretim okulu olan Mihrali Bey İlköğretim Okulunda 4 ve 5. sınıflarda okuyan 96 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ünite başarı testi ve tutum ölçeği ile toplanmıştır. Bölgemizi Tanıyalım ünitesi başlamadan 2 hafta önce deney ve kontrol grubuna ünite başarı testi ve tutum ölçeği ilk test olarak uygulanmıştır. 6 hafta süren uygulamadan 2 hafta sonra aynı testler son test olarak uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler t-testi ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak, araştırmada elde edilen bulguların hepsi drama tekniğinin öğrencilerin ders başarısını ve derse karşı tutumunu olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

2011

Kurtuluş BULUT

Tezin Adı

**Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin
Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Tespiti
Kars İli Örneği**

Danışman

Prof.Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu çalışma ile ilköğretim okullarının ikinci kademesinde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Betimsel tarama modeli niteliğinde olan ve nicel yöntemle yapılan bu araştırmanın evrenini, Kars il sınırlarındaki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 120 ilköğretim sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Fakat ulaşım imkânlarının sınırlı olması ve bazı öğretmenlerin görev yerinde bulunamaması sebebiyle, ölçme aracı 88 sosyal bilgiler öğretmenine uygulanmıştır. Örneklem grubuna araştırmacı tarafından hazırlanan “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Tespiti Anketi” uygulanmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans olarak ifade edilmiştir. İlgili alanyazın incelendiğinde Türkiye'deki öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik araştırmaların sınırlı olduğu; sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik araştırmaların ise olmadığı görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 37,5'i kadın, % 67,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin % 60,2'si 1-5 yıl arasında mesleki kıdeme sahipken, % 22,7'si 6-10 yıl mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin % 87,5'i eğitim fakültesi mezunuyken, % 8'i fen edebiyat fakültesi mezundur. Öğretmenlerin % 72,7'si sosyal bilgiler, % 19,3'ü tarih, % 8'i ise coğrafya bölümünden mezundur. Öğretmenlerin % 94,3'ü lisans mezunuyken, % 5,7'si yüksek lisans mezunudur. Araştırmanın sonucunda ilköğretim ikinci kademe sosyal bilgiler öğretmenlerinin en çok ihtiyaç duydukları beş alan sırasıyla “duygusal zekâ eğitimi”, “iletişim kurma yöntemi”, “öğrencilerin bireysel farklılıkları”, “bilgisayar kullanımı” ve “ruh sağlığı eğitimi” olduğu tespit edilmiştir.. En az ihtiyaç duydukları eğitimler sırasıyla “ölçme araçlarında hata türleri”, “uzaktan eğitim”, “arşiv düzenlemesi ve dosyalama işlemleri eğitimi”, “madde analizi”, “barış eğitimi” olduğu görülmüştür.

2012

Murat KILIÇBEY

Tezin Adı

**İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Turizm Alan Bilgisi Ve Bilinç Düzeylerinin
İncelenmesi: Kars İli Örneği**

Danışman

Prof.Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu çalışma, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Kars ilinde turizmin kaynakları, güçlü ve zayıf yönleri, sosyal, çevresel, ekonomik ve kültürel etkileri konularındaki farkındalıklarının belirlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma İlköğretim öğrencilerinin turizm alan bilgi bilinç düzeylerinin belirlenmesine yönelik öğrenci görüşlerinden hareketle ortak bir anlayış çerçevesinde olası sorunları belirlemek, eksikleri tespit etmek ve çözüm önerileri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma, Kars ili merkezindeki değişik lokasyonlarda bulunan dört okul iki yüz ilköğretim 6. Sınıf öğrencisine 30 maddelik 5'li likert türü bir ölçek uygulanarak hazırlanmıştır. Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler istatistiksel olarak SPSS 18 programında değerlendirilmiş ve yorumlanarak sonuçlar ortaya konmuştur. Araştırmada elde edilen veriler; genel olarak Kars ilindeki ilköğretim öğrencilerinin Kars'ın turizm potansiyelinin olduğu yönünde olup ancak eksik olan bazı durumların tamamlanmasıyla daha da iyi duruma geleceği şeklinde bulgulara ulaşılmıştır.

2012

Çevik YILMAZ

Tezin Adı

**İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin
Sosyal Bilgiler Programında Verilen
Değerlerin Hedeflerinin Gerçekleşme
Düzeyi (Ardahan Örneği)**

Danışman

Prof.Dr. Cevdet BOZKUŞ

Değerler, insanların önem verdiği düşünceler olmakla birlikte hayatlarını da önemli ölçüde etkilemektedir. Değerler eğitimi eğitim sistemimizde tartışılan bir konu olmasının yanı sıra öğretime ilişkin elestiri ve tartışmalarda beraberinde getirmektedir. Bu araştırma; Ardahan ilindeki ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler öğretim programında verilen değerlerin, hedeflerinin gerçekleşme düzeylerini belirlemeye yöneliktir. Aynı zamanda tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 öğretim yılında seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen Ardahan il merkezindeki beş ilköğretim okulu beşinci sınıfta bulunan 243 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Keskin (2008) tarafından geliştirilen “Değerler Eğitimi Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılmış olan bu araştırmada ölçeğin beşinci sınıf öğrencilerine uygulanmasının ardından elde edilen değerler SPSS programıyla analiz edilmiştir. Anne mesleği, cinsiyet, anne-baba öğrenim durumu, baba mesleği, aylık gelir düzeyi ve televizyonda en çok izlenen program türü değişkenlerine göre öğrencilerin değerleri edinim düzeylerinde farklılıkların var olduğunu ortaya koymaktadır.

2012

Adem DAĞAŞAN

Tezin Adı

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ve Adaylarının Eleştirel Düşünme Becerilerinin İncelenmesi

Danışman

Prof.Dr.Cevdet BOZKUŞ

Değişen dünya şartlarına cevap verebilecek aynı zamanda çağın gerektirdiği insan niteliklerini taşıyacak bireylerin yetiştirilmesinde eğitimin rolünün büyüklüğü aşıkardır. Bu niteliklerin kazanılmasını sağlayacak eğitim ortamları, öğretmen nitelikleri ve ders materyalleri gibi pek çok faktör etkili olmaktadır. Öğretmenler eğitim ortamının etkin öğelerinden biridir. Aynı zamanda bu ortamın şekillenmesinde pay sahibidir. Ayrıca öğrencilerin öğretmenlerini taklit etme, örnek alma gibi eğilimler içinde olmalarından dolayı, öğretmenlerin eleştirel düşünme becerisine sahip bireyler olmaları gerekir. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmenleri ve adaylarının eleştirel düşünme becerileri ile görev yapıyor olup olmamaları, cinsiyetleri, okuma türleri ve okuma sıklığı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği son sınıf öğrencileri ile Kars İli' nde görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmaya yirmi beş öğretmen ve yetmiş beş öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada Kökdemir (2003) tarafından adaptasyonu yapılan ‘‘California Eleştirel Düşünme Eğilimi’’ (CCTDI) ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından öğretmen adayları ve öğretmenlerin cinsiyet, görevde olma, okuma sıklığı ve okuma türüne ilişkin sorulardan oluşan bir ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ hazırlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adayları ve öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ile meslek değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Öğretmen adayları ve öğretmenlerin cinsiyet, okuma sıklığı, okuma türüne göre eleştirel düşünme eğilimlerinin farklılaşmadığı görülmüştür.

5. İŞLETMA ANABİLİM DALI 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Seval AYGÜN

Tezin Adı

**Entelektüel Sermayeyi Ölçme Yöntemlerinden
Ante Pulic'in Entelektüel Katma Değer
Katsayısı Yöntemi Ve Piyasa Değeri/Defter
Değeri Yönteminin Karşılaştırılması**

Danışman

Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Günümüzde sermaye yoğun üretimin yerini bilgi yoğun üretimin alması sonucunda bilgi, rekabet üstünlüğü sağlayan önemli bir üretim faktörü haline gelmiştir. Bilginin kullanılmasıyla işletmedeki maddi olmayan varlıkların önemi maddi varlıkların önüne geçmiştir. Kısaca, değere dönüştürülebilir varlık olarak tanımlanan entelektüel sermaye işletmeye rekabet gücü kazandıran soyut bir sermaye çeşididir. Entelektüel sermaye; insan sermayesi, yapısal sermaye ve müşteri sermayesi olmak üzere üç unsurdan oluşmaktadır. Bu çalışmanın ilk bölümünde entelektüel sermaye kavramı ve entelektüel sermayenin üç temel unsuru teorik olarak ele alınmaktadır. İkinci bölümünde ise, entelektüel sermayenin ölçülmesi, raporlanması konuları incelenerek detaylı bir şekilde açıklanmaktadır. Üçüncü bölümde, hizmet sektöründeki işletmelerin iki yönetime göre entelektüel sermayeleri hesaplanmakta ve yöntemler karşılaştırılmaktadır. Kullanılan ölçüm yöntemleri, Piyasa Değeri/Defter Değeri metodu ve Ante Pulic'in Entelektüel Katma Değer Katsayısı (Value Added Intellectual Coefficient-VAIC)'dir. Çalışma sonucunda, işletmelerin entelektüel sermayelerinin ölçümünde Piyasa Değeri/Defter Değeri(PD/DD) yöntemi yerine Ante Pulic'in Entelektüel Katma Değer Katsayısı yöntemini tercih etmelerinin işletmeler için gerçek verileri elde etmelerinde daha etkin rol oynayacağı düşünülmektedir.

2011

Aytaç TOPTAŞ

Tezin Adı

**Lider-Üye Etkileşimi Ve Yukarıya Doğru
Etkileme Taktikleri İlişkisi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Hüsnü KAPU

Çalışanların lider-üyeyi etkilemeye dönük izledikleri yukarıya doğru etkileme taktikleri ile lider-üye ve çalışanların etkileşim kalitesi ilişkisi, iş performansını etkileyen önemli bir sorundur. Liderlik ve lider-üye etkileşimi üzerine yapılan bütün çalışmalarda farklı ve benzer ilişkiler ortaya konulmuştur. Oysaki lider-üye etkileşimi lider ile astları arasında etkileme taktikleri ve yukarı doğru etkilenme taktikleri ilişkisi fazla çalışılan konulardan birisi değildir. Bu çalışmada lider-üye etkileşimi ve yukarı doğru etkilenme taktikleri ilişkisi; koalisyon, çıkar değişimi, göze girme, yukarı başvurma, rasyonellik, meydan okuma kalitesinin bireysel ve lider üye üzerindeki etkileri ve astların bu taktikleri ne sıklıkla kullandıkları incelenmiştir. Yapılan bu çalışmada, bağımlı değişken olarak; Lider-üye etkileşimi, Bağımsız değişken olarak ise, koalisyon, çıkar değişimi, göze girme, yukarı başvurma, rasyonellik, meydan okuma kalite düzeyleri dikkate alınmıştır. Çalışmada, araştırma merkezi olarak Türk turizminin önemli merkezlerinden olan Antalya ilindeki dört tane beş yıldızlı otel seçilmiştir. Bu çalışma, 2011 yılı Haziran-Eylül ayları arasında yürütülmüş ve araştırma kapsamında bu dönemde beş yıldızlı otellerde farklı departmanlarda görevli olan iki yüz personel yer almıştır. Araştırma için gerekli olan veriler anket formu yolu ile elde edilmiştir. Otellerin farklı departmanlarında çalışan personelin lider üye etkileşimi ve yukarı doğru etkileme taktikleri sonuçları arasındaki ilişki incelenmiş ve bu ilişkinin çalışan personelin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler, SPSS 16,0 paket programı kullanılarak elde edilmiştir. 30 soru ve 7 demografik faktörden oluşan ankette verilerin niteliğine göre gerekli görülen yerlerde ortak yöntem varyansı analizi, faktör analizi, tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır.

2012

Özgür GÖKTAŞ

Tezin Adı

**Türkiye Muhasebe Standartlarının
Uygulanabilirliğine İlişkin Kars İlinde Bir Araştırma**

Danışman

Doç.Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Küreselleşme, uluslar arası birçok faktörü etkilediği gibi muhasebe bilimini de etkilemektedir. Özellikle yirminci yüzyılın son çeyreğinde muhasebe biliminin küreselleşmesi adına büyük adımlar atılmıştır. Ortak bir muhasebe dili oluşturulması sürecinde Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) oluşturularak, Uluslararası Muhasebe Standartları yayınlanmıştır. UFRS ve dolayısıyla TMS'nin temel prensibi, mali tabloların, işletmelerin gerçeğe en yakın mali durumunu gösterecek değerlendirme ve kayıtlara alma standartlarıyla hazırlanmalarıdır. Yatırımcılara, kredi kuruluşlarına, kısaca tüm mali tablo kullanıcılarına doğru mali bilgiler verecek bir muhasebe sistemi esastır. Uluslararası Muhasebe Standartlarını esas alan Türkiye Muhasebe Standartları, yürürlüğe girdiğinde dünya ile finansal raporlama bağlamında entegrasyon sağlanacaktır. İşletmeler faaliyetlerinin sonuçlarını daha gerçekçi ve uluslararası normlara uygun olarak görebilecekler ve böylece daha doğru kararlar verebileceklerdir. Bu çalışmanın amacı, uygulamada görülebilecek uyum sorunlarının çözümü noktasında, ilgililerin karşılaşılabilecekleri muhtemel sorunları tespit etmek amacıyla Kars'taki muhasebe meslek mensuplarının bakış açılarını incelemektir.

2012

Azer Doğuş SÖMEN

Tezin Adı

**Ulaştırma Modelleri Ve
Karayollarında Bir Uygulama**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cavit YEŞİLYURT

Ulaştırma modelleri, karmaşık dağıtım ağlarına kendine özgü algoritmalarıyla ulaşım planı sunarak çözüm yaratmakta ve bu dağıtımın mümkün olan en düşük maliyetle gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Bu çalışmada ulaştırma modellerinden yararlanılarak, Karayolları 12. Bölge Müdürlüğü'nden bağılı şubelere yapılacak olan malzeme sevkiyatında oluşabilecek en az maliyet hesaplanmıştır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; ulaştırma modelleri, ulaştırma problemlerinde karşılaşılan özel durumlar ve ulaştırma modellerinin uzantıları konularına değinilmiştir. İkinci bölümde ise; karayolu ulaştırmasında maliyetler açıklanarak, Karayolları 12. Bölge Müdürlüğü'ne bağılı 9 adet şubeye yapılan dağıtımın, maliyeti en aza indirecek şekilde hesaplanması yapılmıştır. Dağıtım yapılırken dağıtıma çıkan aracın en az maliyete sahip olan güzergâhı izlemesi istenmektedir. Bu nedenle izlenecek güzergâh seyyar satıcı metodu kullanılarak belirlenmiştir. Seyyar satıcı problemi kullanarak yapılan güzergâh optimizasyonunda, en yakın yaklaşım yöntemi tekniğı kullanılarak mesafe maliyet olarak düşünölmüştür. En kısa mesafeyi veren rotanın bulunmasına çalışılmıştır ve önerilen güzergâh planına göre yapılacak yük taşımacılığında ortaya çıkacak muhtemel toplam maliyet hesaplaması yapılmıştır. Anahtar Kelimeler: Ulaştırma modeli, Ulaştırma Modelinin Uzantıları, Seyyar Satıcı Problemi

2012

Gülten SAVCI

Tezin Adı

**Motive Edici Faktörlerin Çalışanların İş Performansı Ve
İşten Ayrılma Niyeti Üzerine Etkisi**

Danışman

Yrd.Dç.Dr.Sebahattin YILDIZ

Araştırmanın temel amacı, motive edici faktörler ile iş performansı ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Araştırmanın türü ampirik, tasarımı nedensel ve veri toplam tekniği ankettir. Araştırma bulgularına göre, motive edici faktörlerden ücret, çalışma koşulları ve çalışanlar arası işbirliği işten ayrılma niyetini negatif yönde etkilerken, işin kendisi, ücret ve çalışma koşulları iş performansını pozitif yönde etkilemektedir. Ayrıca motivasyon faktörlerinin iş performansına etkisinde işten ayrılma niyetinin aracı rolünün olmadığı ortaya çıkmıştır.

2012

Bora TOPAL

Tezin Adı

**Birleşik Üretim Ortamında Maliyet-Hacim-Kâr
Analizleri: Ardahan İlinde Bir Uygulama**

Danışman

Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

İşletmelerin üretmiş oldukları ürün miktarı ile üretim maliyeti ve satış fiyatı, başlıca kârı belirleyen unsurlardır. Bu üç unsur arasındaki ilişki Maliyet-Hacim-Kâr analizinin konusunu oluşturmaktadır. Günümüzde birçok işletmede Maliyet-Hacim- Kâr analizlerinin yeterince uygulanmadığı bilinmektedir. Maliyet-Hacim-Kâr Analizleri toplam gelirlerin, toplam maliyetlerin ve toplam katkı paylarının üretim miktarı değiştiğinde bu değişimlerin satış fiyatını ve beklenen kârı ne ölçüde etkileyeceği ile üretilen ürünlerin birim maliyetlerinin değerlerini bulmaya çalışır. Bunun yanında işletmeler uzun dönemli planlar yapmak ve stratejiler belirleyebilmek için ürün maliyetleri ve fiyatlar konusunda bilgiye ihtiyaç duyarlar ve bu bilgileri sağlamanın yolu da Maliyet-Hacim-Kâr analizlerini uygulamadan geçmektedir. Çalışmanın birinci bölümünde, birleşik üretim ve birleşik üretim maliyetlerine ilişkin temel kavramlar ele alınmaktadır. İkinci bölümde, maliyet kavramı ve maliyetlerin sınıflandırılması, hacim kavramı, kâr kavramı, Maliyet- Hacim-Kâr kavramlarının birlikte değerlendirilmesi ve birleşik üretim yapan işletmelerde bu analizin uygulanması konuları işlenmektedir. Uygulama kısmında, Ardahan ilinde üretim yapan Kalecik Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin işletmesi ele alınmış, 2010 yılı itibarıyla işletmenin üretmiş olduğu ürünler için ürün bazında yapılan Maliyet-Hacim-Kâr analizleri sonucunda bulunan birim maliyetler ile işletme yöneticilerince beyan edilen tahmini birim maliyetler karşılaştırılarak, ürünlerin asıl maliyetlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. İşletmenin üretmiş olduğu ürünlere ilişkin tahmini maliyetler ile ürün bazında yapılan M-H-K analizleri sonucunda bulunan birim maliyetler karşılaştırılmıştır. İşletmenin ürün bazından tahmini birim maliyetlerinin, M-H-K analizleri sonucunda bulunan birim maliyetlerden daha düşük olduğu saptanmış ve işletmenin ürün bazında gerçek üretim maliyetlerine ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışma Ardahan ilinde ilk kez uygulanması bakımından önem taşımaktadır.

2012

Süleyman YALAVAÇ

Tezin Adı

**Tükenmişliğin Örgüte Bağlılık Ve
İşten Ayrılma Niyetine Etkisi:
Gümrük Çalışanları Üzerinde Bir Araştırma**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Sebahattin YILDIZ

Bu çalışmanın amacı; Ülkemiz sınır kapılarında görev yapan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Mensubu personelinin tükenmişlik düzeyini ölçmek ve tükenmişlik, örgüte bağlılık ve işten ayrılma niyeti ilişkilerini analiz etmektir. Ayrıca doğu ve batı illerindeki sınır kapıları çalışanlarının tükenmişlik düzeyleri, işten ayrılma niyetleri ve örgüte bağlılık düzeyleri karşılaştırılmasını yapmaktır. Araştırmanın önemi; Ülkemiz Gümrük çalışanları, müşterileriyle (ithalatçılar, ihracatçılar, müşavirler, nakliye sürücüleri, yolcular, turistler vb) sürekli olarak yüz yüze iletişim halinde olmasından dolayı tükenmişlik problemi yaşayabilmekte ve çalışma hayatı olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Bu itibarla Gümrük personelinin çalışma hayatını olumsuz yönde etkileyen bu değişkenin nedenlerinin ve sonuçlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Araştırmanın yöntemi; neden sonuç ilişkisine dayalıdır ve ampirik şekilde tasarlanmıştır. Araştırmada veriler anket yöntemi ile toplanmış; örnekleme için kolayda örnekleme yöntemi seçilmiştir. Araştırmanın evrenini Türkiye Gümrük kapılarında çalışan personel oluşturmaktadır. Araştırmada Aracı (Mediator) ve Biçimleyici (Moderator) modeller test edilecektir. Baron ve Kenny (1986) tarafından önerilen yöntem kullanılacaktır. Veriler SPSS 16.0. programında enformasyona dönüştürülecektir. Araştırmada kullanılacak analizler t testi, korelasyon ve regresyon analizidir. Bulgular; 217 kişinin katıldığı anketten elde edilen veriler incelendikten sonra eksik doldurulduğu tespit edilen ve ayrıca örgütsel değişkenlerin ortalamaları alındıktan sonra yapılan uç değer analizi dolayısıyla bazı anketler çıkarılmış ve 190 gözlem üzerinden analizler yapılmıştır. Bununla birlikte tükenmişlik puanları Kişisel Başarı Hissi soruları ters kodlanarak hesaplanmış ve düşük kişisel başarı şeklinde isimlendirilmiştir. Örgüte bağlılık değişkeni ise araştırma hipotezleri doğrultusunda tek boyut olarak analizlere sokulmuştur.

2012

Ali ARANCI

Tezin Adı

Veri Zarflama Analizi Yöntemi İle Kars Devlet Hastanesi Polikliniklerinin Performans Değerlendirmesi

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cavit YEŞİLYURT

Bu çalışmada sağlık hizmetlerinde önemli bir yeri olan performans yönetimi ve bu kavramın alt başlıkları ele alınmıştır. Bu araştırmanın amacı, hastane faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde, performans yönetimi anlayışı ile performansın ölçülmesi, değerlendirme yapılabilmesi ve hastane polikliniklerinin etkinlik düzeylerinin Veri Zarflama Analizi yöntemi ile belirlenerek performanslarını arttırmaları için gerekli stratejilerin saptanmasıdır. Bu amaçla polikliniklerin etkinlik ölçümünü en iyi yansıtabilecek değişkenler seçilmiş ve 2010 yılına ait ilgili veriler derlenmiştir. Servislere göre uzman doktor sayısı ve yatak sayısı girdi olarak kullanılmış, ameliyat sayısı, muayene sayısı ve yatan hasta sayısı çıktı olarak kullanılmıştır. EMS yazılımı kullanılarak Veri Zarflama Analizi yöntemi ile elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş, Kars Devlet Hastanesinin analizi yapılan 11 poliklinikten 8'inin etkin olduğu 3'ünün etkin olmadığı bulunmuş ve son bölümde yorumlanmıştır.

2012

Muhammed Fatih TÜZEN

Tezin Adı

**Türkiye Turizm Gelirinin Öngörüsünde Zaman Serilerinin
Bileşenlerine Ayrıştırılarak Yapay Sinir Ağları Ve Box-Jenkins
Yöntemleri İle Karşılaştırmalı Analizi**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT

Dünya ekonomisinde en hızlı gelişen sektörlerden biri haline gelen turizm sektörü, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler açısından ekonomik kalkınmanın bir aracı olarak görülmektedir. Turizm sektöründe yaratılan gelirin önceden tahmin edilmesi, karar verme sürecindeki belirsizlikleri kısmen de olsa ortadan kaldıracığından, hem bu alanda hizmet veren işletmeciler için hem de hükümetler için geleceğe yönelik hazırlanan plan ve programların başarısının büyük ölçüde artmasını sağlayacaktır. Bu çerçevede gelecek yıllara ait 12 aylık güvenilir ve sağlıklı tahminler elde edilebilmesi amacıyla Türkiye'nin turizm gelirleri verilerinin 1992-2010 dönemi aylık verileri, zaman serileri yöntemlerinden Yapay Sinir Ağları ve Box-Jenkins modelleri ile hesaplanarak iki yöntemin öngörü performansı karşılaştırılmıştır. Bu çalışmada Türkiye turizm gelirleri zaman serisi gözlemlenemeyen bileşenlerine ayrıştırılmış, en uygun model ve ağ yapıları belirlenerek hem her bir bileşenin hem de orijinal serinin Yapay Sinir Ağları ve Box-Jenkins model ile öngörüsü yapılmıştır. Daha sonra öngörüsü yapılmış tüm bileşenler çarpımsal olarak birleştirilmiş, elde edilen sonuçlar RMSE, MAE ve MAPE değerleri kullanılarak orijinal serinin Yapay Sinir Ağları ile öngörüsü, mevsimsellikten arındırılmış serinin Yapay Sinir Ağları ile öngörüsü ve Box-Jenkins model öngörüsü ile karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak Türkiye turizm geliri öngörüsü için en uygun yöntem olarak mevsimsellikten arındırılmış seri ile kurulan Yapay Sinir Ağları modeli belirlenmiş ve bir zaman serisinin Yapay Sinir Ağları ile öngörüsünün bileşenlerine ayrıştırarak ya da ayrıştırmadan yapmanın performansı incelenmiştir. Ayrıca Yapay Sinir Ağları'nın zaman serisi bileşenlerini öğrenebilme durumu da araştırılmıştır.

2012

Bahadır Fatih YILDIRIM

Tezin Adı

**Bulanık Analitik Hiyerarşi Prosesi Yaklaşımı
İle Proje Değerlendirme Kriterlerinin
Önceliklendirilmesi: Kalkınma Ajansı Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cavit YEŞİLYURT

Ülkemizde bölgelerarası gelişmişlik farklılıklarının dengeli bir yapıya kavuşturulması, yerel aktör ve dinamikler arası sinerji oluşturarak yerel kaynakların harekete geçirilmesi ve buldukları bölgenin rekabet güçlerini artırması amacıyla kurulan kalkınma ajansları, bölgesel kalkınmanın itici gücü konumunda bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, bölgesel kalkınmaya yol gösteren kalkınma ajanslarına yapılan proje başvurularının değerlendirilmesinde kullanılan kriter ve alt kriterlerin ağırlıklarının, bağımsız değerlendiricilere uygulanan anket sonucu elde edilen veriler kullanılarak ile belirlenmesidir. Çalışmada Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yaklaşımı ile Bulanık Mantık ve Bulanık Kümeler Teorisi birlikte ele alınarak geliştirilen ve Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinden biri olan Bulanık Analitik Hiyerarşi Prosesi (BAHP) yaklaşımı kullanılmıştır. Bu nedenle ilk önce AHP ve ardından belirsiz ve kesin olmayan insan yargılarına dayanan karar verme sürecindeki belirsizlik kavramını inceleyebilmek için gerekli olan Bulanık Mantık ve Bulanık Kümeler Teorisi ele alınmıştır. Literatürde uygulamaları bulunan BAHP metotları incelenmiş ve Kalkınma Ajanslarının proje değerlendirme karar problemi üzerine uygulanmıştır. BAHP yaklaşımının uygulanmasında karar verici konumunda olan bağımsız değerlendiriciler dilsel değişkenler kullanarak proje değerlendirmede kullanılan kriter ve alt kriterleri ikili olarak karşılaştırmaktadır. Daha sonra bu karşılaştırmalar üçgen bulanık sayılara dönüştürülerek ve BAHP yaklaşımı adımları uygulanarak kriter ve alt kriterlerin ağırlıkları belirlenmektedir. Sonuçta hesaplanan kriter ve alt kriter ağırlıkları kullanılarak kalkınma ajansları için bağımsız değerlendiricilerin görüşünü yansıtan alternatif bir proje değerlendirme tablosu oluşturulmaktadır.

2012

Pınar İNAN

Tezin Adı

Tüketicilerin Hazır Gıda Ürünlerini Satın Alma Davranışlarını Etkileyen Pazarlama Karması Faktörlerinin İncelenmesi Üzerine İğdır İlinde Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Faruk BAŞTÜRK

Tüketici ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak ve pazar paylarını iyileştirmek için işletmeler birbirleriyle kıyasıya mücadele etmektedirler. Pazarlama faaliyetlerinin odak noktası kabul edilen tüketicilerin satın alma davranışlarını etkileyen pazarlama faktörleri işletmeler için kilit önemde sayılabilirler. İnsanlar hem pratik olması ve zamandan tasarruf etmek için hem de yeni deneyimler yaşamak için hazır gıda ürünlerini tercih etmektedirler. Bu tercihler esnasında her tüketici grubu farklı kriterlere önem verebilmektedir. İşletmeler için ise önemli olan hangi durum ve yerde hangi faktörlerin önemli olduğunu belirlemek ve uygun tüketici grupları için doğru faktörleri öne çıkarmaktır. Bu çalışmada, tüketici satın alma davranışı, hazır grda tercihi üzerinden pazarlama faktörlerinin incelenmesi şeklinde alınmıştır. Bu doğrultuda İğdır ilindeki tüketiciler üzerinde bir araştırma gerçekleştirilerek, hazır gıda satın alma davranışları pazarlama faktörleri açısından değerlendirilmiş ve söz konusu davranışlara etki eden bu faktörler belirlenmiştir. Yapılan anket çalışması ile belirlenen faktörlerin etki dereceleri ölçülmeye çalışılmıştır. Yapılan analizler sonucunda en önemli pazarlama faktörleri sırasıyla Ürün-Dağıtım, Fiyat, Ürün, Tutundurma-Dağıtım olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca tüketicilerin satın alma davranışlarından bekledikleri yararlar analiz edildiğinde öncelik İşlevsellik olduğu Hazırlığın ikinci sırada beklenen yarar olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca İşlevselcilerin Hazırlara göre Ürün-Dağıtım, Fiyat, Ürün ve Tutundurma-Dağıtım faktörlerine daha fazla önem verdiği bulunmuştur.

2012

Deniz Murat YOKUŞ

Tezin Adı

Fabrika Yeri Seçimi Ve Bir Uygulama

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cavit YEŞİLYURT

Günümüz ticaret hayatında görülen üst düzey rekabet nedeniyle işletmeler ürünlerini her zaman daha ucuza mal etmeye çalışmaktadır. Bu durumun bir sonucu olarak firmalar fabrika kurmadan önce fabrika yerinin seçimi üzerinde özellikle durmaktadır, çünkü fabrika yerinin doğru bir şekilde seçilmesi, hem fabrikanın kuruluş aşamasında hem de faaliyetleri sürecinde gereksiz maliyetleri ortadan kaldırmaktadır. İşletmeler, fabrikaları kuracakları yerleri seçerken bazı önemli noktaları göz önünde bulundurmaktadırlar. Söz konusu önemli noktalardan bazıları ucuz iş gücü sağlama olanağı, ucuz hammadde sağlama olanağı, ulaştırma maliyetleri, pazara yakınlık, enerji ve su kaynaklarına erişim, alt yapı ve bölge üzerinde devletin politikalarıdır. Bu esnada firmalar bilimsel yöntemler kullanmaktadırlar. Kars ilinin Kağızman ilçesi, sınırları içerisinde kurulması olası olan bir meyve suyu fabrikası düşünüldüğünde bazı olumlu ve olumsuz noktalara sahiptir. Çalışma kapsamında Kağızman ilçesinde bir meyve suyu fabrikasının kurulması konusunda fırsatlar ve engeller değerlendirilmiştir ve çalışma sonucunda şayet, ulaşım problemlerine çözüm getirilirse Kağızman'ın meyve suyu fabrikası kurulması açısından uygun bir yer olabileceği sonucuna varılmıştır.

2013

Zümrüt Hatun DEMİREL

Tezin Adı

Dış Kaynak Kullanımının Faydaları, Riskleri Ve Performanslara Etkisi: Şehir Ve Sahil Otellerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Sebahattin YILDIZ

Araştırmanın amacı faaliyet süresine göre sürekli hizmet veren şehir otelleri ile mevsimlik hizmet veren sahil otellerinin dış kaynak kullanımı uygulamalarından bekledikleri faydaların, risklerin ve performansların farklı olup olmadığıdır. Ayrıca diğer bir amaç da faaliyet sürelerine göre otellerin dış kaynak kullanımı uygulamalarının ve stratejik nitelikte olan dış kaynak kullanımı uygulaması yapılmaması gereken işlerin farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesidir. Çalışmanın uygulama bölümünde ise Ankara ve Antalya’da hizmet veren otellerde dış kaynak kullanımı uygulama farkı ve önemini belirtmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda faaliyet süresine göre dış kaynak kullanımı faydaları, riskleri ve performansları boyutlarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik analiz sonuçlarına göre mevsimlik otellerin sürekli otellere göre anlamlı olarak daha fazla dış kaynak kullanımından fayda elde ettikleri ortaya çıkmıştır. Ancak araştırmanın sonucuna göre hem mevsimlik hem de sürekli otellerin dış kaynak kullanımı konusunda yaşadıkları riskler farklı değildir. Faaliyet süresine göre dış kaynak kullanımı otel performansı açısından farklılık göstermektedir. Mevsimlik oteller yöneticileri sürekli otellere göre anlamlı olarak daha fazla dış kaynak kullanımından performans elde ettiklerini belirtmişlerdir.

2013

Fatma Betül GÜLCÜ

Tezin Adı

**Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Durumları
(Atatürk Üniversitesi Örneği)**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cavit YEŞİLYURT

Bu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumlarının çeşitli değişkenler açısından ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla hazırlanan anket formu ile Erzurum Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören örgün lisans öğrencilerinin oluşturduğu 970 kişilik örneklemden bilgiler toplanmıştır. Veriler, betimsel analiz baz alınarak tarama modelinde değerlendirilmiştir. 4 bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümde, literatür çalışmaları özetlenerek çalışmaya kaynaklık eden sosyal paylaşım siteleri üzerinde yapılan araştırmalar özetlenmiştir. İkinci bölümde çalışmanın evreni, örneklemi, amacı, kapsamı, problem ve alt problemler, sınırları ile ilgili bilgiler literatür kullanılarak verilmiştir. Çalışmanın ana bölümünü oluşturan 3. Bölümde ise üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumları demografik değişkenler başta olma üzere 63 değişken açısından ayrı ayrı betimlenmiştir. 4. Bölümde çalışmanın sonuçları oran bazında literatürle desteklenerek ve problem/alt problem ekseninde karşılaştırılarak sunulmuştur.

2013

Uğur ÇAPIK

Tezin Adı

**Şehir Markası Olusturma Süreci Ve Şehrin
Kimlik Bileşenlerinin Geliştirilmesine
Yönelik Bir Araştırma: Kars Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Alpaslan YÜCE

Günümüzün yeni ekonomik düzeni kalkınmanın yerelden genele doğru eğilim gösterdiği bir anlayışı da birlikte getirmiştir. Ortaya çıkan bu durum ve yoğunlaşan rekabet ortamı şehirlerin markalaşmasını ve rakiplerine karşı sürdürülebilir bir rekabet avantajı elde etmesini zorunlu hale getirmiştir. Bundan dolayı şehirlere yönelik uygulanan markalaştırma faaliyetleri ekonomik ve sosyal kalkınmanın yerel paydaşlar arasında ortak bir perspektif inşa ederek rekabet gücünü arttıran bir araç olarak algılanmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla şehirlerin pazarlama kurallarına riayet edilerek birer marka haline getirilmesi kalkınmanın veya benzer şehirlere nazaran tercih edilebilirliğin artırılması açısından güçlü bir strateji olarak uygulanmaktadır. Bu tez çalışmasında genel anlamda markanın şehirlere olan getirisi ve Kars şehrinin potansiyelleri dâhilinde kimlik bileşenlerinin açığa çıkarılması amaçlanmıştır. İki aşamalı Delphi yöntemi kullanılan çalışmanın ilk aşamasında şehrin yönetiminden sorumlu 356, ikinci aşamada ise 346 kişiye ulaşılmıştır. Çalışma verileri, derinlemesine mülakat ve yüz yüze görüşme yöntemleri ile toplanmış, çalışmada yüzdellikler, frekans dağılımları, min ve max değerler incelenmiştir. İç tutarlılığın ve yapı geçerliliğinin saptanmasında Cronbach α kat sayısı ve faktör analizi kullanılırken, açık uçlu nitel verilerin nicel hale dönüştürülmesinde ise desteleme ve sayma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan formun geçerli ve güvenilir bir yapıda olduğu faktör analizi ve iç geçerlilik analizleriyle saptanmış, yapılan çalışma sonucunda Kars'ın 5 boyuttan ve 72 önermeden oluşan kimlik bileşenleri tespit edilmiştir.

2014

Metin ATAY

Tezin Adı

Mobbingin Örgütsel Güven Ve Örgütsel Sessizliğe Etkisi-Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Erdoğan KAYGIN

Mobbing, bir bireyin başka bir bireyi bezdiren, engelleyen, ona acı çektiren veya kişiye yönelik ahlak dışı girişimlerdir. Örgütsel güven, örgüt elemanlarının birbirlerine karşı saygılı, nezaketli ve uyumlu davranışlar sergilemesidir. Örgütsel sessizlik ise işyerinde bireyin susması ya da susturulmasıdır. Kişi, örgüt içinde mobbing olgusuna maruz kaldığında örgüte güvenini kaybeder, bu nedenle de çoğu zaman örgüt içinde sessiz kalmayı tercih eder. Bu çalışmanın genel amacı, mobbingin örgütsel güven ve örgütsel sessizliğe olan etkisini belirlemektir. Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde mobbingin tarihçesi, tanımı, nedenleri, çeşitleri, aktörlerin kişilik analizi, en çok görüldüğü alanlar, ülkemizdeki hukuksal boyutu ve diğer ülkelerdeki durumu ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde örgüt ve güven teorilerine değinilmiş, örgütsel güvenin genel yapısı ele alındıktan sonra örgütsel güvenin tanımı yapılmış; bileşenleri, fonksiyonları, türleri ve örgütsel sinizm arasındaki ilişki incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise örgütsel sessizliğin tanımına, modellerine, türlerine ve kişinin sessizliği tercih etme nedenlerine değinilmiştir. Dördüncü bölümde Kars Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünde yapılan anketlerin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Anket yoluyla elde edilen veriler değerlendirilerek mobbingin örgütsel güven ve örgütsel sessizlik üzerindeki etkilerine yönelik bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

2014

Cenk Kürşat AKSU

Tezin Adı

**Üniversite Çalışanlarının Sürdürülebilir Tüketime Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi:
Kafkas Üniversitesi Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Levent GELİBOLU

On dokuzuncu yüzyılda hızla gelişen endüstrileşme, yirminci yüzyılda çevre kavramına yönelişin doğmasını sağlamıştır. Yirminci yüzyılda yaşanan nüfus artışı, enerji ve gıda maddelerinin kullanımını artırmıştır. Bu dönemde, insanlar bu artışın kısıtlı beraberinde getireceğini düşünmüşlerdir. Zira endüstrileşme bu dönemde planlı olmamış ve çevre faktörü göz ardı edilmiştir. Çevre sorunlarıyla örgütsel mücadele ise ancak 1970’li yıllardan sonra hızlanmıştır. Küresel ısınma başta olmak üzere çok sayıda çevre sorunun ortaya çıkması ve bu sorunların kamuoyunda yaygın bir biçimde yer alması, çözüm önerisi olarak nitelendirilen “sürdürülebilir tüketim” kavramını ön plana çıkarmıştır. Bu bağlamda, yapılan çalışmanın amacı sürdürülebilir tüketime ilişkin tutumların incelenmesidir.

2014

Cemal TAYLAN

Tezin Adı

Kurumsal Yönetişim: Serhat Kalkınma Ajansı Örneği

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Sebahattin YILDIZ

Son dönemin popüler kamu yönetimi akımı olan Yeni Kamu Yönetimi (YKY) düşüncesi kapsamında önemli bir yeri olan yönetim, YKY'nin kamu sektörüne rekabeti getirmesi ile birlikte gelişme seyrini daha da hızlandırmıştır. Rekabetsiz ortamda kamu sektörü yönetim stillerini değiştirmenin mümkün olmadığı herkes tarafından kabul edilmektedir. Bugünkü geçerli yönetim tarzı, artık giderek rekabetle bağımlı hale getirilmek istenmektedir. Artık önceden belirlenen bir ortak amacı gerçekleştirmek için, tek özneli, merkezi hiyerarşik bir iş bölümü içinde, araçsal rasyonelliği ön plana alarak, yapan, üreten, bunun için kaynakları ve yetkileri kendilerinde toplayan yönetimden, önceden belirlenen bir yöne doğru değil, insan haklarına dayalı performans ölçütlerini gerçekleştirecek, çok aktörlü, yerel, ağsal ilişkiler içinde iletişimsel bir rasyonellik anlayışı içinde, kendisi yapmaktan çok toplumdaki aktörleri yapabilir kılan, yönlendiren, kaynakların yönlendirilmesini kolaylaştıran yönetim anlayışına geçilmektedir. Bu özellikleriyle yönetim siyasal ve ekonomik gücün daha yaygın dağılımını da içermektedir. Bundan dolayı rekabetten çok kamu kuruluşları ile özel sektör kaynaklarının karışımını öngörmekte ve hizmet üretimi ve dağıtımını için alternatif yöntemler gündeme getirmektedir. Yukarıda ifade edilen bilgiler doğrultusunda, çalışmamızda bağlı bulunduğu sektör itibarıyla kamu kuruluşu olarak kabul edilebilen, fakat organizasyon biçimi ve çalışma süreçleri bağlamında düşünüldüğünde tipik bir kamu kuruluşu mantığından oldukça uzak bir anlayışı yansıtan Serhat Kalkınma Ajansı'nın (SERKA) Kurumsal Yönetişim uygulaması açısından değerlendirmesi yapılacaktır. SERKA'nın, organizasyon biçimi, karar alma süreçleri ve kararları uygulama yöntemi açısından yönetim anlayışını yansıtıp yansıtmadığı araştırılmaya çalışılmaktadır.

2014

Özlem MERT

Tezin Adı

Sağlık Sektöründe Kalite ve Pazarlama Stratejilerinin Hasta Sadakati ve Memnuniyetine Etkisi

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Alpaslan YÜCE

Sağlık hizmetleri, sosyo-ekonomik açıdan kalkınmışlık düzeyinin en önemli göstergelerinden biridir. Sağlık hizmetlerinin temel amacı toplumun ihtiyacı olan sağlık hizmetlerini, müşterinin istediği kalitede, istediği zamanda ve asgari maliyetle sunmaktır. Bunun sağlanması için de sağlık hizmetleri pazarlamasının etkin bir biçimde yerine getirilmesi gerekmektedir. Hastanelerde verilen bakımın kalitesi, hastaların servis hakkındaki düşüncelerinde büyük bir etkiye sahiptir. Hasta memnuniyeti ve olumlu algılayışın gelişmesinde hizmet kalitesi önemli rol oynar. Zira memnun olan hastalar, büyük olasılıkla, gelecekte tekrar aynı sağlık kurumunu tercih ederek bağlılıklarını göstereceklerdir.

6. SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Evren KEMER

Tezin Adı

**Avrasya Jeopolitiğinde Türkiye'nin Oynayacağı
Enerji Köprüsü Rolü**

Danışman

Yrd.Doç. Dr.Haydar EFE

Enerji, ulusların ekonomik, siyasi ve askeri gücünü belirleyen stratejik bir unsurdur. Özellikle petrol ve doğal gaz en çok kullanılan hakim enerji kaynaklarıdır. Enerji geçiş güzergahları içerisinde yer alan Türkiye, son yıllarda uluslar arası piyasalara kesintisiz, çevresel olarak güvenli petrol ve doğal gaz taşınması ve ticaribağımsız ihraç yollarının oluşturulması açısından stratejik bir önem kazanmıştır. Küresel enerji sistemi içinde jeopolitik konumundan dolayı önemi artan Türkiye, uluslararası toplumun dikkatini çekmeye başlamıştır. Gelecek 25 yıl içerisinde %60 oranında artması beklenen dünya enerji tüketiminin büyük bir bölümünün, Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgeden karşılanacağı öngörülmektedir. Coğrafi konumu nedeniyle zengin enerji kaynaklarına sahip Orta Doğu ve Orta Asya ülkeleri ile Avrupa arasında yer alan Türkiye, petrol ve doğal gaz taşımacılığında hem bir köprü hem de terminal özelliği taşımaktadır. Türkiye, geliştirilen petrol ve doğal gaz boru hattı projeleriyle, Avrupa ve dünya piyasalarına enerji arz güvenliği dahilinde petrol ve doğal gaz sunumu yapabilecektir. Proje halinde olan petrol ve doğal gaz iletim hatlarının tamamlanmasıyla birlikte Türkiye, transit geçiş ücreti olarak elde edeceği ekonomik kazanımlarını ve politik gücünü daha da arttıracaktır. Böylece Avrasya bölgesinde istikrarın, barış ve huzurun sağlanmasına katkıda bulunarak, doğu ve batı ülkeleriyle ilişkilerini ve işbirliğini geliştirerek, Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan enerji koridorunda ciddi anlamda söz sahibi bir ülke haline gelebilecektir.

2011

Ayça ARI

Tezin Adı

**Soğuk Savaş'ın Bitiminden Günümüze
Avrupa Birliği'nin Kıbrıs Sorununa Bakışı**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Haydar EFE

Tezin temel amacı, Avrupa Birliği'nin Kıbrıs sorununa yönelik 1980'lerin ortasına kadar süren nispeten tarafsız bakış açısını 1 Ocak 1981'de Yunanistan'ın Avrupa Birliği üyesi olmasıyla birlikte değiştirmesinin sebep ve sonuçlarını ardından 1 Mayıs 2004'te AB'ye üye olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Birliği yönlendirme çabalarını ortaya koymaktır. Çalışmanın birinci bölümünde Kıbrıs'ın jeopolitik önemi vurgulanarak, tarihsel süreçte Kıbrıs'ta yaşanan gelişmelerden bahsedilmiştir. İkinci bölümde, Yunanistan'ın Avrupa Birliği üyesi olmasıyla birlikte, Birliğin Yunanistan'ın yanında yer alarak, Kıbrıs sorununda bir taraf haline gelmesi ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği üyesi olmasıyla beraber, bu üyeliği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye üzerinde bir baskı aracı olarak kullanmaya başlaması ve Kıbrıs sorununda günümüze kadar yaşanan gelişmeler üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak, Kıbrıs sorununun çözümünde Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin çabalarının tek başına yeterli olmadığı bunun yanı sıra Avrupa Birliği'nin çözüm konusunda isteksiz davranan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni de çözüme yönlendirmesi ve Birleşmiş Milletler çatısı altındaki çözüm çabalarını desteklemesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

2011

Levent MUTLU

Tezin Adı

**Anayasal Bir Hak Olarak Çevre Hakkı
Ve Çevresel Etki Değerlendirmesi**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Şükrü NİŞANCI

Çevre; basta insan olmak üzere, bütün canlıların vazgeçilmez yaşam alanıdır. _nsanın sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürebilmesi, sağlıklı bir çevreye bağlıdır. Bu nedenle, sağlıklı bir çevrede yasama hakkı en temel haklardan biridir. Çevre hakkı, ortaya çıkış dönemi dikkate alındığında, üçüncü kusak haklar arasında yer almakla birlikte, birinci kusak haklar arasında yer alan “yasam hakkı”yla dolaylı şekilde ilgili bulunan bir haktır. Sağlıksız yaşam koşullarının insan hayatı üzerinde doğurduğu olumsuz etkiler göz önüne alındığında, sağlıklı bir çevrede yasama hakkı anlamına gelen “çevre hakkı”nın önemi daha iyi anlaşılacaktır. Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan, tabiata hükmetmeye dayalı dünya görüşü, 20.yüzyıla gelindiğinde önemli çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. 20.yüzyılın ikinci yarısından itibaren, çevre sorunları dünya kamuoyunda ilgi duyulan bir konu haline gelmiş, çevre koruma eksenli eserler yayınlanmış ve sivil toplum kuruluşları kurulmuştur. Bu gelişmeleri uluslararası alanda yapılan çeşitli organizasyonlar takip etmiş, bu bağlamda çevre koruma adına konferanslar tertiplenmiş, bildiriler hazırlanmış ve sözleşmeler imzalanmıştır. Uluslararası alandaki bu çalışmalar, bir süre sonra çoğu ülkede çevreyle ilgili ulusal çalışmalara da yansımış, çevrenin korunması adına çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden biri de “Çevresel Etki Değerlendirmesi” ne iliskindir. Çevre hukukundaki “önleme ilkesi” nin bir yansıması olan “Çevresel Etki Değerlendirmesi” sayesinde, çevre kirliliği ile daha dogmadan mücadele edilmiş olmaktadır. _nsanların sağlıklı bir çevrede yaşamalarına imkan sağlayarak çevre hakkının teminine hizmet eden “Çevresel Etki Değerlendirmesi”, bu yönüyle, doğal hukukun, çevre etiginin, dinlerin ve çevreyle ilgili temel uluslararası metinlerin amaçlarına da hizmet etmektedir.

2011

Eray GÖÇ

Tezin Adı

Hukuk Devletinden Bir Sapma Olarak Derin Devlet Sorunsalı

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Haydar EFE

Bu çalışmada, dünya üzerinde söz sahibi konumdaki istihbarat örgütleri (gizli servisler) ile Türkiye’de Osmanlıdan günümüze istihbarat toplama görevini üstlenmiş servislerin yapıları, çalışma şekilleri ve tarihsel süreç içerisinde hukuk devletinden sapma yönelimleri ele alınmaktadır. Bunun için öncelikle, devletin ortaya çıkışı, tarihsel süreç içerisinde gelişimi, hukuk devleti, hukuk devletinden sapmalara ortam hazırlayan hikmet-i hükümet, devletin bekası gibi kavramlar üzerinde durulmaktadır. İkinci olarak dünya üzerinde söz sahibi istihbarat servisleri, bunların kuruluşu, hangi ülkelerde kuruldukları, kuruluş gayeleri, zaman içinde siyasal, sosyal ve ekonomik hayata etkileri incelenmektedir. Son bölümde ise Türk istihbarat servisleri, Osmanlı devletinden günümüze servislerin sosyal hayata etkileri, Türk istihbaratı ile diğer önemli istihbarat örgütlerinin benzer ve zıt yönleri incelenmiş, istihbarat servislerinin denetiminin güç olmasından dolayı hukuk çizgisinin dışına çıkma, hukuksuzluğu ilke edinme gibi yönelimlerinin sebep ve sonuçları üzerinde durulmuştur.

2011

Cemal IŞIK

Tezin Adı

**Etnik Kimliklerin Siyasal Tercihler Üzerindeki Etkisi: Kars İli Kağızman İlçesi 2009
Yerel Seçim Sonuçları Üzerine Ampirik Bir Çalışma**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Şükrü NİŞANCI

Etnisite terimi, gerek dünyada gerekse Türkiye’de sosyal bilimlerde kimlik araştırmaları söz konusu olduğunda, gittikçe artan bir yoğunlukta anahtar kavram olarak kullanılmaktadır. Etnisite kavramının sınırlarının belirlenmesi, etnisite ile siyasal tercihler arasındaki ilişkinin ortaya konulmasını amaçlayan bu çalışmada, konu öncelikle teorik olarak ele alınmış; kavramsal sınırlar belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra ise kavramın Eski Yunan’dan günümüze Batı’daki; Osmanlı’dan günümüze Türkiye’deki gelişimi tarihsel, toplumsal, siyasal ve düşünsel faktörler bağlamında değerlendirilmiştir. Etnik kimlik, yerel bağlılıkların modernleşme ve ulus devletle birlikte ortadan kalkacağına yönelik düşüncelerin zayıfladığı; 1960’lı yıllardan sonra ise etnik ve yerel bağlılıkların giderek güçlendiği, günümüzde seçmen tercihlerinin şekillenmesinde son derece önemli bir faktör olarak ortaya çıktığı Kars ili Kağızman ilçesinde yapılan alan araştırmasıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan alan araştırmasında Kağızman ilçesi örneğinde birçok değişkenin yanında etnisite faktörünün de siyasal tercihlerin şekillenmesinde etkili olduğu görülmüştür.

2011

Erden KİŞİ

Tezin Adı

**Soğuk Savaş Sonrasında Orta Asya Türk Cumhuriyetleri
Ve Türkiye İlişkileri**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Haydar EFE

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Soğuk Savaş sonrasında bağımsızlıklarını kazanmalarının ardından özellikle zengin enerji kaynaklarına sahip olmaları nedeniyle küresel ve bölgesel aktörlerin dikkatlerini çekmişlerdir. Özellikle Rusya Putin ile beraber uygulamaya çalıştığı Yakın Çevre Doktrini'yle tekrar bölgeye hakim konumda olmak için çaba sarf etmektedir. Diğer büyük güçler ABD, AB ve Çin enerji güvenliğini sağlamak amacıyla bölgeyle yakından ilgilenmektedirler. ABD ise Rusya'nın bu bölgedeki hegemonyasını yeniden kurmasını engellemeye, bölgeyi Rusya'dan bağımsız olarak Batı'yla yakınlaştırma çabasındadır. Bağımsızlığın ardından Orta Asya Türk Cumhuriyetleri önemli sorunlarla karşılaşmaktadırlar; terörizm, islami radikalizm, piyasa ekonomisine geçiş, çok partili parlamenter sistemin kurumsallaşması, yolsuzluklar ve ekonomik güçlükler bunların başında gelmektedir. Söz konusu bölgeyle yakın tarihi ve kültürel bağları olan Türkiye de bölgeyle yakın ilişkiler kurma amacındadır. Laik, demokratik ve Müslüman bir ülke olarak Türkiye bu ülkeler için iyi bir modeldir. Ayrıca Türkiye, Orta Asya bölgesinin enerji kaynaklarına bir enerji koridoru rolü oynayarak bölgenin Rusya'ya olan bağımlılığının kırılmasında ve bölge ülkelerinin siyasi olarak bağımsız ve demokratik bir ülke olarak yaşamalarında önemli bir rol oynayacaktır.

2012

Seyfi HAN

Tezin Adı

**Avrupa Birliği Uyum Yasalarının
Türkiye’deki İnsan Haklarının Gelişimine
Etkisi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Haydar EFE

10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki’de yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi’yle aday ülke ilan edilmesiyle birlikte insan haklarına yönelik mevzuatını AB ile uyumlaştırma çabalarına hız veren Türkiye, dokuz adet uyum paketi ile yaşam hakkı, işkence ve kötü muamelenin önlenmesi, ifade özgürlüğü, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata saygı, adil yargılanma, örgütlenme ve toplanma özgürlüğü, ayrımcılıkla mücadele ve mülkiyet hakkı alanında önemli mevzuat değişiklikleri yapmıştır. AB Uyum Yasaları ile yapılan bu değişiklikler, ülkemizin insan hakları standardının çağdaş demokrasiler seviyesine çıkarılmasında önemli kilometre taşlarıdır. Bu çalışmada, Ulusal Program taahhütleri doğrultusunda, Uyum Yasaları ile yapılan düzenlemeler incelenmiş ve Uyum Yasalarının Türkiye’deki insan hakları standardını nasıl yükselttiği uygulamalar ve İlerleme Raporları’ndaki eleştiriler ışığında ortaya konulmuştur. Ayrıca, ülkemizdeki mevzuatın ve insan hakları pratiğinin, AIHM kararları ve uluslararası standartlar ölçeğinde bir karşılaştırması yapılarak, uyumsuz olan düzenleme ve uygulamalar ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

2012

Recep AKTAŞ

Tezin Adı

**Türkiye’de Memurların
Disiplin Soruşturmalarındaki İdari Ve Yargısal Süreç**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Yüksel KOÇAK

Anayasa ve yasalarımız kamuda görevli olan personel gruplarını kamu görevlisi, devlet memuru, diğer kamu görevlileri, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçi gibi kavramlarla isimlendirerek, onlara birbirlerinden ayrı hukuki statüler vermiştir. Kamu görevlilerinin, hukuki statülerinden kaynaklanan yetkilerini yerinde kullanmamaları durumunda da birtakım idari yaptırımlar öngörülmüştür. Bu idari yaptırımlar, başta 657 Devlet Memurları Kanunu olmak üzere, meslek grubuna göre başka kanun, tüzük ve yönetmeliklerle de düzenlemiştir. Memurların disiplin soruşturmaları ve yargısal sürecine ilişkin olan tezimiz daha çok 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK) ile sınırlı tutulmuştur. Bu doğrultuda, 657 sayılı DMK’da ve disiplin hukukuyla ilgili mevzuattaki diğer düzenlemeler irdelenmiştir. Bununla beraber disiplin suçunun tespiti, disiplin cezasının uygulanması ve disiplin soruşturma usulüyle ilgili yargı kararları da değerlendirilmiştir. Çalışmanın amacı, disiplin suçlarının tespit edilmesi ve disiplin cezalarının uygulanmasındaki hukuki yapıda var olan eksiklikleri ve aksaklıkları tespit etmek, mevcut haliyle bu boşluğun nasıl doldurulduğunu irdelemek, bu konudaki boşluğun doldurulması hususunda bazı önerilerde bulunmaktır. Türkiye’de disiplin suçlarının tespiti ve uygulanmasına yönelik bazı boşluklar söz konusudur. Bu boşluklar genel olarak idari yargı tarafından içtihatlarla doldurulmaktadır. Her ne kadar içtihatlarla mevcut bazı boşluklar doldurulmuş olsa da, disiplin soruşturma ve uygulamalarına ilişkin uygulamada birçok boşluk ve birbirleriyle çelişen durumlar söz konusudur. Çalışmada bu aksaklıklar tespit edilmiş olup bunlara ilişkin yasal düzenlemelerin nasıl yapılması gereğine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

2012

Elvan TERZİ

Tezin Adı

**Türkiye’de Hemşehri Derneklerinin
Kentlileşme Ve Hemşehrilik Bilinci
Üzerindeki Etkisi: İstanbul/Sultangazi’deki
Karşlı Hemşehri Dernekleri Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Yüksel KOÇAK

Sanayileşmeyle birlikte başlayan göç hareketleri, kentlerin oluşmasına ve kentlerde olumlu veya olumsuz birtakım etkilerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Kırsal kesimden kente göç eden bireylere yardımcı olan hemşehri dernekleri, göç edenler için önemli bir yere sahiptir. Hemşehri dernekleri, hemşehrilik bilincinin ve hemşehri dayanışmasının oluşmasında etkili bir kurumdur. Bu çalışmada hemşehri derneklerinin, hemşehrilik ve kentlileşme bilinci üzerinde etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Bu bağlamda önce yapılan teorik araştırmalarda, Türkiye’de kentleşme sürecine bakılarak kentleşmenin nedenleri, sonuçları ve ortaya çıkardığı sorunlar irdelenmiş, daha sonra da kentleşmeyle birlikte kentlerde dayanışma ve yardımlaşma amacıyla kurulan hemşehri derneklerinin, kentlileşme ve hemşehrilik bilinci üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Bu varılan sonuçlar ışığında hemşehri derneklerinin, özellikle Sultangazi gibi “varoş” diye adlandırılan semtlerde, bireylerin kente ilk geldiklerinde kente tutunmaları, ev ve iş bulmaları, kendilerini yalnız hissetmemeleri ve gelenek ve göreneklerini devam ettirebilmeleri açısından olumlu yönlerinin bulunmasına karşılık; bireyin kentli olması, kendi özgür iradesiyle hareket etmesi, özgür karar verebilmesi gibi konularda ise derneğin birey üzerinde olumsuz etkilerde bulunduğu belirtilmiştir. Kişilerin seyahatlerinden eğlencelerine, cenaze törenlerinden düğün törenlerine kadar kendi istedikleri gibi değil de, memleketlerindeki örf ve adetler gereğince -zaman zaman da derneklerin baskıyla- bu tip geleneklerini devam ettirmeleri, hemşehri derneklerinin etkisini göstermektedir. Teorideki bu durumun gerçekte nasıl olduğunun tespiti için İstanbul Sultangazi’de bir anket çalışması yapılmıştır. Bu anket çalışmasının yapılan analizleri sonucunda da yukarıda ifade edilen teorik çalışmalardaki sonuçları destekler bulgular elde edilmiştir. Buradaki çalışma doğrultusunda göç ile birlikte, özellikle birinci kuşak kentlilerin geleneklere bağlılık konusunda derneklere daha çok bağlı olduğu ve derneklerden daha çok etkilendiği gözlemlenmektedir. İkinci ve üçüncü kuşaklarda ise hemşehri derneklerine katılımın giderek zayıfladığı ve bu kesimin, derneklerden, birinci kuşaktakilere oranla daha az etkilendiği söylenebilir. Bu çalışmada betimsel ve tarihsel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. İlk etapta, basılı ve elektronik ortamdaki yazılı kaynaklar taranarak bilgi toplanması yoluna gidilmiştir. Sonrasında ise, Sultangazi’deki Karşlı hemşehri dernekleri üyelerinden seçilen 157 kişilik örneklem grubu üzerinde 50 soruluk anket formu, yüz yüze görüşme tekniğiyle uygulanmış, ayrıca konu hakkında derinlemesine bilgi edinmek için yetkili 3 kişiyle de görüşme yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler SPSS istatistik programıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre, hemşehri derneklerinin kentlileşme üzerinde etkisinin olmadığı, hemşehrilik bilinci üzerinde ise etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2013

Murat DEMİRCİ

Tezin Adı

**Ombudsmanlık Kurumu Ve
Türkiye’de Uygulanabilirliği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Haydar EFE

Devlet yapısı ve sunduğu kamu hizmetleri zamanla ve teknolojik gelişmelerle karmaşıklaşmakta, geleneksel hak arama yolları yeni oluşumlar karşısında eksik kalmaktadır. Çağdaş demokrasinin gelişim sürecinde idarenin her alana el atması, mevzuatın son derece karmaşık hal alması, yargısal ve diğer denetim yollarını kendilerini yenilemeyip çığ gibi artan iş hacmi karşısında işlemez hal alması sonucunda değişen toplum şartları ve ihtiyaçları insanları yeni hak arama yollarını aramasına sebep olmuştur. Bu anlayışı benimsemiş ülkelerde bu gerekliliğin yerine getirilmesi amacıyla diğer hak arama yollarının yanı sıra ombudsmanlık kurumu oluşturulmuştur. Ülkemizde ombudsmanlık kurumu ülkemizde oluşturulma çalışmaları, 1970'lere kadar uzansa da kanunlaşma sürecini yakın bir zamanda tamamlamıştır. Kurumu güçlü bir altyapıya kavuşturmak için Anayasa değişikliği yapılarak, kuruma anayasal bir statü kazandırılmıştır. Ombudsmanlık kurumunun ülkemizde oluşturulması, ülkemizin demokratik hukuk devleti ve insan hakları idealine ulaşması ile devlet-millet yakınlaşmasına büyük katkıları olacaktır.

2013

Muhammed Lutfi KOTAN

Tezin Adı

**Türkiye’deki Sistem Tartışmaları Çerçevesinde
Siyasal Sistemlerin Analizi Ve Başkanlık
Sisteminin Türkiye’de Uygulanabilirliği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Haydar EFE

Yeni bir anayasa çalışmalarının devam ettiği şu günlerde, Türkiye için en uygun siyasal sistemin hangisi olduğu hususu, hangi sistem uygulanırsa Türkiye’nin daha demokratik, istikrarlı ve etkin bir şekilde yönetileceği hususları hem siyasi çevrelerce hem de akademik çevrelerce yoğun bir şekilde tartışılmaktadır. Bu tezin amacı başkanlık sistemi ve parlamenter sistemleri inceleyerek, bu iki sistemin olumsuz ve olumlu yanlarını ortaya koyarak siyasal sistemleri analiz etmek yoluyla başkanlık sisteminin Türkiye’ye uygulanabilirliğinin cevabını aramaktır.

2013

Ferhat ATEŞ

Tezin Adı

**Seçim Sistemleri Bağlamında Türkiye’de İki Binli Yıllarda
Genel Seçimler Üzerine Bir Değerlendirme**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Selçuk AYDIN

Doğrudan demokrasi anlayışı, nüfus yoğunluğu ve coğrafi şartlar gibi pek çok nedenle pratik olarak uygulanamamaktadır. Bu nedenle modern devlet sistemlerinin pek çoğunda temsili demokrasi benimsenmiştir. Temsili demokrasinin pek çok ilke ve kuralları vardır. Ancak bunlardan en önemlisi “özgür ve adil seçimler” ilkesidir. Bu ilkelerin önemi ise, toplumların demokrasi kültür dereceleri hakkında birer parametre olarak kullanılabilmesinde yatmaktadır. Temsili demokrasi beraberinde temsili demokrasi fikrine uygun seçim sistemlerini zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda seçmenin iradesini temsilcilerin sandalyelerine dönüştürme mekanizması olarak tanımlanan seçim sistemleri de belli başlı ilke, kural ve amaçlara sahiptir. Seçim sistemlerinin temel amacı ise, “temsilde adalet” ve “yönetimde istikrar” ilkelerini içinde barındıracak bir parlamentonun oluşmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda seçim sistemleri, heterojen veya homojen bir parlamentonun oluşmasını sağlamak için; adalet ilkesini öne çıkaran “Nispi Temsil Sistemi” ile istikrar ilkesini öne çıkaran “Çoğunluk Seçim Sistemleri” olarak iki başlık altında değerlendirilebilir. Ancak hem “Nispi Temsil Sistemi” hem de “Çoğunluk Seçim Sistemi” bileşiminden oluşturulmuş “Karma Seçim Sistemleri”nin de mevcut olduğu bilinmelidir. Temsili demokrasi ve seçim sistemleri merkezinde Türkiye’ye bakıldığında 1960 sonrasında yapılan bütün seçimlerde “Nispi” temsil sisteminin değişik formatlar halinde uygulandığı görülmektedir. Bu minvalde seçimden seçime değişen seçim sistemleri ve uygulama biçimlerinin Türkiye’de pek çok tartışmalara neden olmuştur. Ancak 1995 genel seçimleriyle birlikte uygulanmaya başlayan “%10 Barajlı d’Hondt” seçim sistemi ile tartışmalar daha da yoğunlaşmıştır. Siyasal partiler arasındaki bu tartışmalar eşliğinde, çalışmada 2002, 2007 ve 2011 yıllarında Türkiye’de yapılan genel seçimler “temsilde adalet ve yönetimde istikrar” bağlamında değerlendirilerek temsilde adalet kavramının kilit rolü vurgulanmıştır.

2013

Dursun KARAGÖZ

Tezin Adı

Gürcistan'da Sivil Toplum Kuruluşları

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Elnur Hasan MİKAİL

Bu çalışmada, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra bağımsızlığını kazanan Gürcistan'da önemli bir sektör haline gelen Sivil Toplum Kuruluşları, yasal zemini, faaliyet alanları, önemli toplumsal sorunların çözümündeki katkıları ve toplumdaki etkileri incelenmektedir. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak, Sivil Toplum kavramı ve tarihsel gelişim süreci ile Sivil Toplum Kuruluşlarının özellikleri ve Avrupa'da Sivil Toplumun gelişim süreci incelenmektedir. Daha sonra ise, Gürcistan'ın ülke profili ve Türkiye açısından önemi ile demografik ve sosyal yapısı, küresel ve bölgesel güçlerle ilişkileri ve ekonomik yapısına değinilmektedir. Yapılan bu çalışmada varılan sonuçlar özetle şunlardır: Batılı küresel güçler tarafından desteklenerek faaliyetlerini yürüten sivil toplum kuruluşları Gürcistan'da özellikle son yıllarda demokrasinin gelişmesinde, mevcut toplumsal ve siyasal sorunların çözümünde ve sivil toplumun oluşumunda önemli aktörler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Sivil Toplum Kuruluşlarının Gürcistan'ın demokratikleşme sürecine önemli katkılarının bulunduğu, katılımcı demokrasinin gelişmesinde, eğitim, sağlık, adalet ve güvenlik gibi farklı alanlardaki yapısal değişikliklerin demokratik ölçülerde yeniden planlanması ve gelişmiş batılı ülkelerdeki standardı yakalama çalışmalarına olumlu katkıları bulunduğu görülmektedir. Farklı alanlarda faaliyetlerini yürüten 20'nin üzerindeki STK üzerinde yapılan araştırmada özellikle 2000'li yılların başından itibaren sürekli değişim ve gelişim gösterdikleri, ülkenin önemli sorunlarına imkânlar ölçüsünde çözüm aradıkları tespit edilmiştir.

2013

Murat KIZIL

Tezin Adı

Osmanlı-Rus, Osmanlı-İran İlişkileri Ve Tarihsel Süreç İçinde Doğu Sınırlarımızın Oluşması

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Haydar EFE

Bu çalışmanın temel amacı sınır kavramının anlam ve önemi vurgulayarak Rusya ve İran sınırlarımızın tarihsel süreç içinde nasıl ortaya çıktığını ortaya koymaktır. Tarihi olaylar ve ilişkiler ülkelerin sınırlarını da etkilemiş ve yaşanan değişimler sınırları da şekillendirmiştir. Jeopolitik olarak önemli olan bölgelerde istikrarsızlıklar artmış ve çatışmalar daha fazla görülmüştür. Sınırlar olmadan ekonomik, siyasi ve sosyal yaşamı düzenlemek pek mümkün olmadığından sınırların önemi de artmıştır. Rusya ile olan sınırlarımız, Rusya'nın 1492 yılında Osmanlı Devleti ile siyasi ilişki kurmak istediği dönemden, 1921 yılında Moskova Antlaşması ile sınırlarımızın son şeklini aldığı döneme kadar genel hatlarıyla incelenmiştir. Rusya ile yapılan savaşlar ve ardından yapılan antlaşmalar incelenmiş ve bu antlaşmalar sonucunda sınırlarımızda meydana gelen değişimler ele alınmıştır. İran ile aramızdaki sınırın belirlenmesi sırasında, Osmanlı Devleti ve İran arasında tarih boyunca mezhep farklılıkları ve sınır ihlalleri nedeniyle yaşanan anlaşmazlıklar ve savaşlar anlatılmıştır. 1502 yılında Safevi Devleti'nin kuruluşundan Cumhuriyet döneminde yapılan sınır değişikliklerine kadar geçen süre içindeki sınır değişiklikleri incelenmiş ve günümüzdeki Türkiye-İran sınırının nasıl oluştuğu açıklanmıştır.

2013

Mehmet DEMİR

Tezin Adı

**Kentsel Dönüşümün Komşuluk İlişkileri Üzerine Etkisi:
Kars İli Örneği**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Selçuk AYDIN

Kentsel Dönüşüm Projeleri Türkiye’de özellikle son on yılda gündemde önemli ölçüde yer bulmaktadır. Türkiye’de kentsel dönüşüm projeleri, gecekondü gibi sağlıklı binaların bulunduğu bölgeleri ıslah etmede bir araç olarak kullanıldığı gibi, kentlerin ana planlarında bir uygulama aracı olarak kullanılmaktadır. Kentsel dönüşüm, kentlerin daha modern ve yaşanabilir bir yapıya sahip olmasında önemli rol oynasa da, projelerin karar alma ve uygulama aşamalarında, insan unsurunun yeterince dikkate alınmaması gibi hatalar bazı sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunlardan biri de insan ilişkilerinin özelde ise komşuluk ilişkilerindeki zayıflamadır. Bu çalışma, kentsel dönüşüm projesi kapsamında, Kars ilindeki bazı gecekondü mahallelerindeki insanların, Cumhuriyet mahallesine taşınmaları sonucunda, komşuluk ilişkilerinin ne ölçüde etkilendiğini, saha araştırmasından elde edilen istatistikî ve gözlem verilerini analiz ederek ortaya koyma hedefindedir.

2014

Tuncer UTKAN

Tezin Adı

Michel Foucault: Gözetlemenin İktidarı Ve Kameralı Takip Sistemi

Danışman

Yrd.Doc.Dr.Selçuk AYDIN

Toplumsal ilişkilerin şekillendiği ilk günden başlayarak, gözetim toplumsal denetimi ve egemenlik ilişkilerini kurmanın ve sürdürmenin başlıca araçlarından olmuştur. Dolayısıyla, gözetim gerek bireysel yaşama, gerekse de toplumsal yaşama çeşitli önemli etkileri olan bir gerçeklik haline gelmiştir. Bu tez çalışması üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde iktidar ve devlet olguları üzerinde durulmuştur. Bu iki olgunun tarihsel ve sosyolojik olarak farklı kuramsal yaklaşımlara göre kavramsallaştırılması, işlevleri, birbirleriyle olan ilişkileri açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde Foucault'nun iktidar, iktidar ilişkileri ve iktidarın toplumsal denetim için kullandığı teknolojilere dair düşünceleri aktarılmıştır. Foucault'ya göre, iktidar bir kişinin elinde yoğunlaşan ve diğerleri üzerinde egemen olan veya bir grubun ve sınıfın tekelinde değildir. İktidar devlet gibi belirli bir konuma yerleşmemiştir. İktidar ağ gibi işleyen bir organizasyondur. Belli başlı sosyal ilişkiler gündelik yaşamda temellenir. Foucault mikro politikaya odaklanır. Foucault'ya göre, iktidar ve bilgi birbirleriyle doğrudan ilişkilidir. Üçüncü bölümde de gözetleme olgusunun tarihsel ve kavramsal analizleri yapılarak, çeşitli bakış açılarına göre yorumlanması yapılmıştır. Ayrıca Foucault'nun gözetlemeye dair analizleri ile iktidar ve gözetleme ilişkisi ele alınmıştır. Gözetlemenin tarihsel işleyişi ve günümüz gözetlemesinin, modern-panopticona dönüşümü incelenmiştir. Günümüz elektronik teknolojisi, gözetimi ileri bir noktaya taşımıştır. Hemen her türlü elektronik araç, günlük yaşamımızın kolaylaştırıcılarıdır. Fakat aynı zamanda, bizim, kendimizi bilerek ya da bilmeyerek izlettirdiğimiz, görünmez gözetleyenimiz de olmuşlar.

7. SLAV DİLİ ANA BİLİMDALİ 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2012

Keziban TOPBAŞOĞLU

Tezin Adı

Türkçe Ve Rusça'da Alkış Ve Kargışların İncelemesi

Danışman

Prof.Dr.Hürşit İSAYEV

Ulusların en önemli sosyo-kültürel araçlarından olan dil, içerisinde barındırdığı söz kalıplarıyla medeniyet tarihinde yerlerini alırlar. İfadenin güçlü, akıcı ve canlı sunumunun vazgeçilmez unsurları olan söz kalıpları, her dilin kendi dinsel, kültürel bağlamında oldukça dikkat çekici varlıklar olmuştur. İşte bu söz kalıplarının içerisinde hiç şüphesiz ki alkış ve kargışlar, son derece önemli ve spesifik olarak incelenmesi faydalı olan bir alandır. Daha çok dinsel içerikli olmalarının yanı sıra; zamanla geleneksel kültür içerisinde yoğrulan alkış ve kargışlar, dünyadaki tüm milletlerin ağızlarına pelesenk olmuştur. Şüphesiz dilin en önemli öğelerinden olan dilek sözleri, ait olduğu kültürün aynası gibidir; o dili, o kültürü bütün dünyaya tanıtır ve sevdirebilir. İşte bu milletlerden biri de komşumuz Ruslardır. Rusların da tıpkı Türkler gibi alkış ve kargışları, gerek günlük konuşmalarında, gerek de edebi eserlerinde sıkça kullanıyor olmaları, bu yönde bir çalışmayı kaçınılmaz kılmıştır. Türk ve Rus dillerindeki alkış/kargış türündeki sözcükler/cümleler her iki dünya medeniyetinin dinsel ve kültürel farklılığını ortaya koymakla birlikte; benzer amaçlarla kullanılmalarından da benzeşmektedirler. İşte bu çalışmada, her iki ulusa ait alkış ve kargışların varoluşundan bu yana geçirdikleri değişim sürecinin, anlam ve biçim bakımından benzer/farklı yönlerinin ve alkış/kargışları oluşturan sözcüklerin aslında hangi dile özgü olduğunun araştırılması amaçlanmıştır.

2012

Pınar DİLEKÇİ

Tezin Adı

**Rusça'ya Çevirisi Yapılan Orhan
Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" Romanında
Çeviri Problemleri**

Danışman

Prof.Dr. Huşit İSAYEV

Çeviri dilin doğuşuyla yani insanların dili iletişim aracı olarak kullanmaya başladığından bugüne kadar etkinliğini devam ettiren önemli bir olgudur. Çeviri dış dünyaya açılan bir pencere, kültürler arasında bir köprüdür. Çağımızda teknolojinin çok hızlı bir şekilde gelişmesi, internet sayesinde iletişimin çok hızlı bir şekilde gerçekleşmesi, farklı ülkeler arasında yapılan ticari, ekonomik anlaşmalar, önemli edebiyat eserlerinin çıktığı andan itibaren okurla buluşma gereksinimi gibi nedenler çeviriyi dünya iletişimini sağlamak için önemli ve vazgeçilmez kılmıştır. Son dönemlerde teknoloji sayesinde bilgisayarlı çeviriler iletişimi sağlama açısından faydalı olsa da bir edebiyat eserinin içeriğini ve biçimini, sanatını yansıtmaya da yeterli değildir. Bu nedenle bu edebiyat eserlerinin en iyi şekilde okurla buluşması işi kuşkusuz çevirmene düşer. Çalışmamızın konusu olan Çeviri Problemleri Orhan Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" adlı eser ve eserin çeviri metinleri örnek alınarak açıklanmaya çalışılacaktır. Bu çalışmada Orhan Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" eseri olan kaynak metin ile iki ayrı Rusça çevirisi olan erek metinlerin karşılaştırmalı incelemesi yapılacak ve meydana gelen çeviri problemleri ve çevirmenlerin bu problemler karşısında izlediği yol tespit edilecektir. Bu sayede edebi bir çeviri de meydana gelen zorluklar açıklanacaktır. Çalışmada yer alan çeviri tarihi ve çeviriyle ilgili genel bilgiler, çeviriye bilimsel bir boyut kazandıran çeviri yaklaşım ve kuramları çeviri ve çeviri yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlarken, çalışmamıza örnek olan Orhan Pamuk ve eseri "Benim Adım Kırmızı" ile ilgili bilgiler Orhan Pamuk ve eserini tanımamızı sağlayacaktır. Son olarak eserdeki cümlelerin erek cümlelerle karşılaştırmalı analizi ve bu cümlelerin açıklamaları yer alacaktır.

8. TARİH ANABİLİMDALİ 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Yücel Şimşek ÇELİK

Tezin Adı

I. Dünya Savaşından Milli Mücadeleye Artvin
(1914 – 1921)

Danışman

Doç.Dr.Selçuk URAL

Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan Artvin İli I. Dünya Savaşı ve Millî Mücadele yıllarında Batum sancağına bağlıydı. 93 Harbinden sonra imzalanan Berlin antlaşmasıyla Savaş tazminatı olarak Rusya'ya bırakılan Artvin ili 40 yıl Rus işgali altında kara günler yaşamıştır. I. Dünya Savaşı sürerken 1917 de Rusya da Bolşevik İhtilâli gerçekleşmiş ve Rusya Brest Litovsk mütarekesiyle ile savaştan çekilmiştir. Daha sonra yapılan Brest Litovsk antlaşması hükümleri gereği halk oylaması yapılmış ve bu oylamada Artvin, halkın % 99 isteğiyle anavatana katılmıştır. Ancak anavatan katılma sevinci çok da uzun sürmemiştir. Çünkü Osmanlı Devleti I. Dünya savaşından yenik çıkmış ve imzaladığı Mondros Mütarekesi hükümleri gereği Artvin ve çevresi 17 Aralık 1918'de İngilizlerin, onların çekilmesiyle de Gürcülerin işgaline maruz kalmıştır. Bu işgaller sırasında Artvin halkı hem işgal güçleriyle hem de Onların silahlandığı Ermeni çeteleri karşısında bağımsızlıklarını ve hayatlarını korumak için kendi aralarında teşkilâtlanmışlardır. Anadolu'nun her yerinde itilâf devletlerine karşı büyük mücadeleler verilerek işgal kuvvetlerinin ülkemizden çıkarıldığı bu Millî Mücadele sırasında Artvin ve çevresinin yeniden kazanılması, 23 Nisan 1920'de Ankara'da Mustafa Kemal Atatürk'ün başkanlığında kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin askerî ve diplomatik başarılarının sonunda gerçekleşti. Kazım Karabekir Paşa emrindeki 15. Kolordu kuvvetlerinin, 30 Ekim 1920'de Kars'ı kurtarmasından sonra Artvin'in kurtuluşu meselesi, diplomasi yoluyla sağlanmaya çalışıldı. Bağımsız Türk devletinin temellerini atmaya çalışan TBMM hükümeti, 22 Şubat 1921'de Gürcistan Hükümeti'ne verdiği sert bir ultimatoma ile Ardahan ve Artvin'in boşaltılmasını istemiş, aksi halde askerî harekâta bulunacağını bildirmişti. O sırada Rusya'nın Gürcistan'ı işgale kalkışması Rus – Gürcü savaşını da başlatmıştı. Dolayısıyla bağımsızlığını yeni ilân etmiş olan Gürcistan Cumhuriyeti farklı bir cephede daha savaşacak durumda olmadığından Ankara hükümetinin notasına verdiği 23 Şubat 1921 tarihli cevapta Ardahan ile birlikte Şavşat, Ardanuç ve Artvin'in de terk edeceğini bildirdi. Böylelikle Artvin ve çevresi savaşız bir şekilde kurtarılarak anavatana tekrar katıldı.

2011

Güzin ÇAYKIRAN

Tezin Adı

**Robert Koçaryan Dönemi Ermenistan
Basınında Türk-Ermeni İlişkileri (1998-2008)**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Nebahat ASLAN

Bu tez çalışmasının amacı; Türk-Ermeni ilişkilerini ilk zamanlardan yakın zamana kadar kısaca anlatmak ve özellikle Robert Koçaryan dönemindeki ilişkilere Ermenistan basını açısından bakmaktır. Kaynak olarak, Ermenistan gazetelerine internet siteleri aracılığı ile ulaşılmıştır. Ancak gazetelerin arşivleri genel olarak 2000’li yıllardan itibaren tutulmaya başlandığı için her yılı kapsayan bir araştırma yapılamamış, bu nedenle de basında geniş yankı uyandırmış olaylar seçilmiştir. Bu çalışma giriş ve sonuç bölümleri hariç üç bölümden oluşmaktadır. Girişte, Ermeniler ile ilgili genel bilgiler ve Türk-Ermeni ilişkilerine değinilmiştir; Ermeni ırkı, Ermenistan kavramı, Ermeni dini, Ermeni dili, Ermeni tarihi, Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti dönemi Türk-Ermeni ilişkileri. Birinci bölümde, Türk-Ermeni ilişkileri Cumhuriyet döneminden başlayarak, Ermeni lobi faaliyetleri, yurt dışında yaşayan Ermeniler ve Ermeni terörü hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, Ermenistan ve devlet yönetimi, Ermeni ve Ermenistan basını hakkında analizler yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise, Robert Koçaryan dönemi(1998-2008)’nde Türk- Ermeni İlişkilerini etkileyen önemli olaylara yer verilmiştir. Olaylar Ermenistan basını açısından değerlendirilmiştir.

2011

Ahmet DURMAZ

Tezin Adı

**Atatürk Dönemi Burdur
Milletvekilleri Ve Faaliyetleri**

Danışman

Doç.Dr. Selçuk URAL

Kurtuluş savaşından ağır yaralar almış olan bir milletin, yeniden kendi ayakları üzerinde duran güçlü bir devlet olma yolunda, yüce meclis çatısı altında atılan ilk adımları Burdur ilinin milletvekillerinin faaliyetlerine bakarak anlamaya çalışıyoruz. Atatürk döneminde burdur milletvekillerinin tüm faaliyetleri asıl kaynaktan faydalanılarak hazırlanmıştır. Tezin araştırma ve kaynak toplama aşamasında T.B.M.M. Zabıt ceridelerine, Atatürk dönemindeki Burdur milletvekillerinin Mazbatalarına ve özgeçmişlerine ulaşılmıştır. Zabıt cerideleri milletvekillerinin çalışmalarına göre, dönem, cilt ve sayfa numaralarına göre derlenmiştir. Ayrıca konumuzla ilgili süreli yayınlar, müracaat eserler, telif eserlerden faydalanılmıştır. Sonuç olarak ilk dört dönemde Burdur milletvekili olarak meclis çalışmalarına katılan vekillerin meclis çalışmalarına aktif bir şekilde katıldıklarını görüyoruz. Araştırma konumuzu oluşturan milletvekillerinden istiklal Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy tanınmış kişiliğiyle öne çıkmaktadır. Ayrıca bu milletvekilleri içerisinde Mustafa geref Özkan'ın diğer vekillere nazaran daha aktif olduğunu görüyoruz.

2011

Mustafa KARAGEÇİ

Tezin Adı

**Kars-Akyaka'da Tarihi Ve Arkeolojik
Araştırmalar**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Akın BİNGÖL

Anadolu, insanlık tarihinin en eski çağlarından itibaren yerleşim gören bir coğrafyadır. Anadolu'nun kuzeydoğusunda yer alan Kars bölgesinde Paleolitik Çağ'dan itibaren yerleşim görülmektedir. Kars, Anadolu ile Kafkasları birbirine bağlayan jeopolitik bir öneme sahip olması nedeniyle, tarih boyunca sürekli elde edilmek istenen bir coğrafya olmuştur. Yüksek bir ülke olan bölge, büyük otlakları, sert iklim şartları sebebiyle yaygın geçim kaynağının tarih boyunca hayvancılık olmasına neden olmuştur. Eski Çağ'dan itibaren varlığı bilinen yer altı kaynakları, verimli otlakları ve bölgenin jeopolitik konumu, başta Urartu olmak üzere İskit, Kimmer gibi devletlerin seferlerine maruz kalmasına sebep olduğu görülmektedir. Bulunduğu konum için stratejik bir önem taşıyan ve çalışmamızın temelini oluşturan Kars-Akyaka İlçesi, İlin doğu ucunda, aynı zamanda ülkemizin doğu sınırının bir bölümünü oluşturmaktadır. Şimdiye kadar herhangi bir çalışma yapılmayan bölgede yaptığımız tüm çalışmalar bu bakımdan Akyaka'nın ve Kars'ın tarihi ve arkeolojisini aydınlatmada önemli bir basamak olacaktır.

2011

Hazine DOĞUALP

Tezin Adı

**Kars Belediyesi Tarihi
(1920-1970)**

Danışman

Doç.Dr.Selçuk URAL

Osmanlı Devleti'nde merkezi sistemin gücü ekseninde binası olmayan ama kuralları ile işleyen bir belediyeçilik sistemi vardı. Kanunnameler ile sistemleşen bu kurumun başında ise bugünkü belediye başkanlarının görevini üstlenen kadı vardı. Ancak bu durum Tanzimat reformları ile değişime uğradı. Belediyeçilik, Tanzimat öncesinde şehir yönetimi adı altında gerçekleştirilirken, Tanzimat sonrasında çıkarılan nizamnamelerle gerçekleştirildi. Milli mücadele sonrasında kazanılan zafer gerçekleştirilen inkılâplarla taçlandırılmış ve yeni bir yapılanmaya gidildi. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülkenin yeniden imarı ve halkın ihtiyaçlarının karşılanması için belediye teşkilatları yeniden oluşturuldu. Cumhuriyet dönemi gelindiğinde ise belediyeçilik faaliyetlerinin temelini 1930 tarihli 1580 sayılı belediye kanunu oluşturdu. Bu kanun doğrultusunda başta Kars Belediyesi olmak üzere ülkedeki tüm belediyeler şekillendi. 1920 yılında kuailan Kars Belediyesi savaştan yeni çıkan bir ülkenin diğer belediyeleri ile aynı kaderi paylaşan bir belediyedir. Bu nedenle çalışmaları sınırlı olan Kars Belediyesi ancak 1930'lu yıllara gelindiğinde şekillenebilmiş ve kuruluşundan itibaren ilk elli yıllık süreçte on üç belediye başkanı değiştirmiştir.

2011

İbrahim YILMAZ

Tezin Adı

20.Yüzyıl Başında Konya Polis Teşkilatı

Danışman

Doç.Dr. Jülide Akyüz ORAT

Bu çalışmada 20. yüzyıl başındaki Konya polis teşkilatı incelenmektedir. Konuya geçmeden önce Türk kolluk tarihi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Zamanın Konya Emniyet Müdürlüğü incelenirken teşkilat yapılanmasında temel birimler olan personel, lojistik ve asayiş kısımları baz alınmıştır. Türk kolluk tarihi hakkında kısıtlıda olsa bazı kaynaklara ulaşma imkânı olsada, 20.yüzyıl başı Konya polis teşkilatı hakkında, arşiv belgeleri haricinde başka bir kaynaktan faydalanma imkânı olmamıştır. Çalışmanın sonunda, 20. yüzyıl başındaki Konya Emniyet Müdürlüğü'nün personel ve lojistik bakımından oldukça kısıtlı imkânlarla görev yaptığı, lojistik işleriyle ilgili zaman zaman halktan yardım aldığı, bu imkânsızlıklara rağmen, asayiş hizmetlerinde belli bir seviyeyi yakaladığı, günümüz soruşturma süreçlerinin birçoğunu o günün imkânlarıyla kullandığı görülmüştür. Ayrıca 1900' lü yılların başında Konya'nın asayiş durumu, sosyo-kültürel yapısı hakkında da bazı bilgilere ulaşılmıştır.

2011

Bahattin KILIÇ

Tezin Adı

19.Yüzyılda Çıldır Sancağı'nın İdari Yapısı

Danışman

Doç.Dr. Jülide Akyüz ORAT

Osmanlı-Safavi harpleri sırasında 1 Temmuz 1579'da kurulan Çıldır Eyaleti, Atabeylerin idaresine verilmişti. 17. yüzyılda sancak sayısı 14 ile 20 arasında değişmiş, 18. yüzyılda ise 21 sancağa kadar yükselmiştir. 1750–1800 yılları arasında sancak sayısı 21'dir. 1829 Edirne antlaşması ile başlayan ve Tanzimat Fermanı'nın ilanıyla devam eden surec sonunda Çıldır Eyaleti Sancak haline getirilerek Erzurum Vilayeti'ne bağlanmıştır. Çıldır Sancağı merkez kaza Oltu olmak üzere Ardahan ve Ardanoç diye uç kaza ve bunlara bağlı yedi nahiye olarak idare edilmiştir. Tanzimat ile başlayan ve taşraya yayılan bütün idari değisiklikler (sancak-kaza meclisleri, belediye meclisleri, Rustiye Mektebi, Hukümet Konağı v.b) Çıldır Sancağına da yansımıştır. 1877/1878 Osmanlı Rus savaşı sonucunda "Elviye-i Selase" denilen Ardahan, Batum ve Kars şehirleri ile birlikte Çıldır Sancağı ve Namervan dışındaki bütün kaza ve nahiyeler Rusların eline geçmiştir. Ruslar bolgede yeni bir idari yapılanmaya gitmişlerdir. Çıldır (Bugunku Çıldır ilçe merkezi olan Zurzuna koyu) Ardahan'a bağlanmış, Moskova Antlaşması ile yeniden Türkiye Cumhuriyeti Devleti Topraklarına katılmıştır.

2011

Sibel ORHANKAZI

Tezin Adı

**330 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicilinin
Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi
(H.1305-1308/M.1887-1890)**

Danışman

Doç.Dr. Jülide Akyüz ORAT

Tarsus'un 330 numaralı şer'iyeye sicili konulu olan yüksek lisans çalışmamın amacı belgelerin Türkçe çevirisini yaparak sicilin içeriğini değerlendirmektir. 330 numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili: Hicri 1305-1308, Miladi 1887-1890 tarihine ait olup 96 sayfa ve toplam 206 belgedir. Sicilde alacak verecek, borç, veraset, nikah-nafaka, mehir, arsa, hane eşya davası, tecavüz, vasi tayini, ahz-kabz türünde bir çok belge bulunmaktadır. Belgeler 1887-1890 yıllarında Tarsus'un sosyo-ekonomik yapısı ve özellikle şahıs hukuku ile ilgili veriler sağlamaktadır. Çalışma giriş kısmı hariç üç ana bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde genel olarak şer'iyeye sicillerinden bahsedilmiş ve 330 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili tanıtılmıştır. İkinci bölümde sicilin değerlendirilmesi yapılmış, üçüncü bölümde ise defterin Türkçe çevirisi yapıp daha iyi anlaşılabilmesi için 330 numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicilinin bir kısım Osmanlıca metni ek olarak verilmiştir.

2011

Zeki DAŞCI

Tezin Adı

Arpaçay'da Tarihi Ve Arkeolojik Araştırmalar

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Akın BİNGÖL

Çalışmamızda Kars İli Arpaçay İlçesinde daha önce yapılan araştırmalarda tespit edilen tarihi ve arkeolojik yerleşimler incelenmiştir. Önceki araştırmalarda belirlenen yerleşimlerin değerlendirilmesi yanında yapmış olduğumuz araştırmalar sonucunda saptadığımız yeni yerleşim alanlarının coğrafi konumları ve özellikleri tanıtıldıktan sonra bu yerleşim alanlarının tarihi gelişimleri irdelenmiştir. Araştırmalarda tespit edilen kültürlerin kendi özellikleri yanında yakın çevrelerinde yer alan ve etkileşim içinde buldukları bölgelerde tespit edilen kültürlerle benzer yönlerine bakılmıştır. Erzurum'da yapılan kazı ve yüzey araştırmalarında karşılaşılan kültürlerle Kars'ta ve Doğu Anadolu Bölgesinde tespit edilen kültürler arasında oldukça büyük benzerlikler olduğu görölmüştür.

2011

Feray TEMEL

Tezin Adı

**Ortaçağ Boyunca Kars Ve
Çevresinin Tarihi Coğrafyası**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Cem TUYSUZ

Kars çok eski bir geçmişe sahiptir. Yakınoğu'nun kilidi, sınır kapısı konumunda, Asya ve Avrupa arasında bir köprü durumunda olan Anadolu'nun en önemli doğal geçitlerinden biridir. Asırlar boyunca sürekli el değıştiren ve işgale uğrayan Kars, XI. Asırda Türklerin eline geçtikten sonra, 1878'den itibaren kırk yıllık bir Rus işgalinden kurtulmasıyla günümüze kadar bir Türk yurdu olarak kalmıştır. Bu nedenle Kars tarihi hem Anadolu hem de Türk tarihi açısından son derece önemli bir konuma sahiptir. Bu çalışmada Kars ve çevresinin, Ortaçağ'daki tarihi coğrafyası ele alınmıştır. Bu çalışma metodu ile Kars tarihinde, coğrafyanın insan üzerindeki etkisinin bir hayli fazla olduğu, Ortaçağ periyodu incelenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma içerisinde, Kars merkez ile beraber, çevredeki yerleşim birimleri de ele alınmıştır.

2011

Şüheda ABLAK

Tezin Adı

**Iğdır'da Bulunup Kars Müzesi'ne Getirilen Orta Tunç- Son
Tunç Ve Erken Demir Çağları'na Ait Keramiklerinin
Değerlendirilmesi**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Akın BİNGÖL

Son Tunç ve Erken Demir dönemleri özellikle Doğu Anadolu'da daha önemli değişimlere neden olmuş ve sonuçları itibariyle dönemin en güçlü krallıklarından biri olan Urartu Krallığı'nın kurulmasını sağlamıştır. Yerleşik yaşam biçimi Orta Tunç devrinden itibaren değişmeye başlamış, göçebe kavimlerin göçü ile Doğu Anadolu kültürel ve ekonomik faaliyetlerinde değişiklikler meydana gelmiştir. Yapılan kazı ve yüzey araştırmalarında bu değişim açık bir şekilde gözler önüne serilmektedir. Ancak Merkezi Urartu Krallığı'nın kurulmasıyla nispeten bu sistem merkezi otorite altında daha düzenli bir şekilde işleyişine devam etmiştir. Çalışmamızın tarihsel bölümünün oluşmasına neden olan Iğdır bölgesinden Kars Müzesi'ne getirilen Orta- Son Tunç ve Erken Demir keramikleri bu durumu daha iyi anlayabilmemize olanak sağlamıştır. Dönemin tipik tarzını yansıtan keramikler aynı zamanda günlük yaşamda basit uğraşlarda kullanılan özensiz keramikler olmaktan ileri gidememişlerdir. Çalışmamız içerisinde belirttiğimiz gibi merkezi Urartu Krallığı'nın kurulmasına ve Urartu Saray Malı veya Urartu Kırmızısı isimleriyle tanınan Saray Malları'nın yanı sıra yerel bir alışkanlık bir gelenek olarak varlıklarını yüzlerce yıl daha devam ettirebilmişlerdir.

2011

Polat UMURBEK

Tezin Adı
24 Nisan 1915 İstanbul'da Ermeni Tutuklamaları

Danışman
Doç.Dr. Selçuk URAL

Bu çalışma, tarih boyunca Türk-Ermeni ilişkileri, bu ilişkilerin gelişimi ve 24 Nisan İstanbul tutuklamalarını içermektedir. Araştırmada, Osmanlı Devleti içerisinde yüzyıllarca refah içinde yaşamış ve Millet-i Sadıka olarak adlandırılan Ermenilerin, 1878 Osmanlı-Rus savaşından sonra Ermenilerin takındığı tavır ve bunu takip eden ayaklanmaları işlenmiştir. Milliyetçilik akımı, çıkarları çatışan büyük devletlerin ve kilisenin etkisiyle bir siyasallaşma sürecine giren Ermenilerin kurduğu örgütler ve bu örgütlerin faaliyetleri ele alınmıştır. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kurulmaya başlanan bu Ermeni terör örgütlerinin kuruluşundan itibaren geçirdikleri siyasî, ideolojik ve yapısal değişimler tarihsel süreç içerisinde ortaya konmuş ve yabancı devletlerin bu örgütlere bakış açıları ve destekleri de incelenmiştir. Ermeni örgütlerinin terörist faaliyetleri ve ayaklanmaları karşısında Osmanlı Devletinin aldığı önlemlerin işlendiği bu çalışmada, Ermeni ayaklanmalarının zorunlu bir sonucu olan 24 Nisanda İstanbul'da yapılan tutuklamalar belgeler ışığında incelenmiştir. Ermenilerin "soykırım günü" olarak adlandırdıkları, binlerce Ermeni'nin öldürüldüğünü iddia ettiği 24 Nisanın aslı ve önemi Osmanlı resmi belgeleriyle ortaya konmuştur. Bu resmi belgeler ışığında elde edilen sonuç ise 24 Nisan 1915 tarihinde İstanbul'da 235 Ermeni komitecisinin tutuklandığı, bunların bir kısmının kısa süre sonra affedildiği ve hiçbir çatışma veya ölüm olayının yaşanmadığıdır.

2011

Fatma Zehra BAKIR

Tezin Adı

**Kars Ve İğdır Bölgesinde
Şîliğın Yayılması**

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Ali İPEK

Bu çalışma, Şîliğın Kars ve İğdır bölgesinde tarihsel süreç içinde geçirdiği aşamaları ve yayılmasını incelemeyi hedeflemektedir. İncelemeye çalıştığımız her iki ilde de bu mezhep mensuplarını Azeri Caferileri oluşturmaktadır. İslâm mezhepleri arasında yer alan Şîlik, Orta çağ boyunca yaşanan bir takım dini ve siyasi kökenli vakaların etkisiyle gelişim sürecini devam ettirmiştir. Orta Asya'da baş gösteren Moğol istilasını nedeniyle Anadolu'ya göç etmek zorunda kalan Türk boyları, geçtikleri bölgelerin inançlarını da alarak Anadolu'ya getirmişlerdir. Bu inanç sistemleri arasında Şîî öğretiler de Anadolu'ya girme fırsatı bulmuştur. Zamanla Anadolu'nun farklı illerine yayılan Şîâ fırkası mensupları, Doğu Anadolu'da özellikle Kars ve İğdır illerine yerleşerek benliklerini korumuş ve kendi camilerini yaparak ibadetlerini yerine getirmeye çalışmışlardır.

2011

Hürü SAĞLAM

Tezin Adı

**H.1287-1288-1290-1291-1293-1294 Tarihli
Erzurum Salnamelerine Göre Kars Sancağı**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Nebahat ARSLAN

Milletlerin tarih ve kültürlerinin tanınması açısından salnameler son derece önemlidir. Bir yerin arazisinin ve tarımsal faaliyetlerinin durumunu ulaşım yolları ile coğrafi yerini tarihi hakkında bilgileri, sanayi ve ticaretini o memleket insanının örf adetlerini, memurlarının isimleriyle rütbe ve sıfatlarını bilmek için salnameler önemlidir. Tezin I. Bölümünde Osmanlı Devleti'nin İdari Teşkilatı ile Vilayet Teşkilatı incelenmiştir. Aynı zamanda H.1287-1288-1290-1291-1293-1294 tarihli Erzurum Salnamelerine Göre Kars Sancağı'nın idari yapısı incelenmiştir. Tezin II. Bölümünde salnamelere göre Kars'ta Ekonomik yapı incelenmiştir. Tezin III. Bölümünde ise salnamelere göre Sosyal Yapı ve Müesseseler incelenmiştir.

2011

Deniz ERDAĞI

Tezin Adı

Anadolu Selçuklu Vakıflarına Birkaç Örnek

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Cem TUYSUZ

Türk Tarihinin en önemli devletlerinden biri olan Anadolu Selçuklu Devleti Türkler tarafından Anadolu'da kurulan ve on birinci yüzyılın sonlarından on üçüncü yüzyılın sonlarına kadar varlığını sürdüren bir devlettir. Uzun süren hâkimiyeti ve ortaya koyduğu ilim, kültür ve sanat eserleriyle Anadolu' nun Türk Yurdu olmasını sağlaması açısından Türkiye Tarihi için büyük önem arz etmektedir. Anadolu Selçuklu Devleti kurulduğu tarihten itibaren müesseseleşmeye başlamıştı. Müesseseleşme faaliyetleri ile birlikte ülkenin her yerinde vakıflar kurulmaya başlamıştı. Vakıflar sultanlar, devlet adamları ve ülkenin ileri gelen zenginleri tarafından kurulmuştur. Vakıflar bünyesinde birçok kurum barındırarak ülkenin güvenlik, imar, sağlık, eğitim ve ticari açıdan gelişmesine katkıda bulunmuştur. Aynı zamanda ülkedeki ihtiyaç sahibi kimselerin ihtiyaçları karşılanarak refah seviyesi yükseltilmeye çalışılmıştır. Anadolu Selçuklu sultanlarından siyasi ve sosyal politikaları anlatılarak vakıfların da bu yönde gelişimi araştırmamızın temel konusunu oluşturmaktadır.

2012

Derya COŞKUN

Tezin Adı

**Irak Oğuzları 1025-1060
(Anadolu'nun Türkleşmesine Etkileri)**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Şaban Cem TUYSUZ

X. yüzyılda Samanoğulları Devletinin yıkılmasının ardından Karahanlı Yusuf Kadir Han ve Gazneli Sultan Mahmud, Samani devletinin topraklarını paylaşmak için anlaşma yaptılar. Samani topraklarının paylaşımının ardından dönemin güçlü iki siyasî gücü olan Karahanlılar ve Gazneliler, her iki devletin de siyasî otoritesine sorun teşkil eden Karahanlı Ali Tigin'in Buhara'yı alması sonucu tekrar bir araya geldiler. Selçuk Bey'in vefatının ardından Yabgu unvanıyla başa geçen Arslan Bey, yaşam alanını genişletmek amacıyla Ali Tigin'in kendisine yapmış olduğu ittifak teklifini kabul etti. Bu durum Arslan Yabgu'yla Gazneli Mahmud'u karşı karşıya getirdi. Arslan Yabgu'yu kendi devletinin geleceği açısından tehlikeli bulan Sultan Mahmud, harekete geçerek onu ortadan kaldırdı. Arslan Yabgunun ölümünün ardından ona bağlı olan Yabgulu Oğuzlarının (Irak Oğuzları) Gazneli topraklarında verdikleri var olma ve yerleşme mücadeleleri başarısızlıkla sonuçlandı. Gittikleri Irak, İran coğrafyalarında tutunamayan bu Oğuzları, XI. yüzyılın ilk yarısında başta Doğu Anadolu bölgesi olmak üzere Anadolu içlerine kadar sokuldular. Yurt bulmak amacıyla sürekli göç eden Irak Oğuzlarının, gittikleri coğrafi bölgelerde bulunan yerli halkla geçinememeleri, onları savaşa meyilli, halkı rahatsız eden itaatsiz zümreler haline getirdi. 1040 yılında Selçuklu Devleti kurulup, Tuğrul Bey'in başa geçmesi sonucu fetih hareketleri Anadolu'ya yapıldı. Tuğrul Bey'in yaptığı bu fetihlerde, Selçuklu ordusunda ilk sırayı Irak Oğuzları alıyordu. Bu nedenle Anadolu'nun Türkleşme sürecinde Irak Oğuzları büyük paya sahiplerdi. Yurt bulma amacıyla Bizans sınırına gönderilen Irak Oğuzları, buralarda düzenledikleri akınlarla Tuğrul Bey'in güvenini ve takdirini kazandılar. Anadolu fetihlerinin hızla devam ettiği XI. Yüzyılda Fatimiler'in kışkırtmaları sonucu İbrahim Yinal ve Kutalmış isyanlarında da onları destekleyerek önemli rol oynayan bu Oğuz kitlesi Selçuklu Devleti'nde dengelerin değişmesine neden oldu. Irak Oğuzları'nın özellikle Kutalmış isyanını desteklemeleri ve onun ordusunda yer almaları, Kutalmış'ın Arslan Yabgu'nun oğlu olması nedeniyle ona duydukları güven ve sempaticiden ileri geldiğini söylemek yanlış olmaz.

2012

Selma İNAL

Tezin Adı

Feshane-i Âmire

Danışman

Doç.Dr.Jülide Akyüz ORAT

Çağın getirdiği gerekler üzerine 19. Yüzyıl Osmanlı sanayileşmesinde bir dönüm noktası olmuştur. Bunların örneklerinden biri de Feshane-i Âmire'dir. Fes, başlangıçta Tunus, Avusturya ve Fransa'dan ithal ediliyordu. Maliyeti artınca Mukâtaat Hazinesi'nden tahsis edilen 1.5 milyon kuruş ile 1833'te Kadırga'daki Cündî Meydanı'nda bulunan Hazîne-i Hassa'ya ait bir binada fes üretimine başlanmıştır. Feslerin yıkanma işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla da İzmit'te bir dinkhâne kurulmuştur. Fabrika, talep ve üretimin artması üzerine 1839'de Eyüp'te Defterdar koyunda Himetullah Sultan Sarayı'nda (Sultan III. Selim'in kız kardeşi Hatice Sultan sarayı) Feriye kısmına taşınarak burada fes imalatına devam edilmiştir. Tunus'tan getirilen fes ustaları sayesinde Feshane'nin temelleri atılmış oldu. Feshane yapı olarak türünün ilk prefabrik çelik konstrüksiyon tekstil fabrikasıdır. Feshane-i Âmire'ye gelecek olan alet-edevat için bir komisyon kurulmuş, Feshane-i Âmire'nin makine ihtiyacı için Belçika, Londra'dan üç adet lokomobil ve makine ile kazan ithal edilmiştir. Fabrikanın hammaddesini yapağı ve ipek oluşturmuştur. İspanya ve Macaristan gibi yerlerden koyunlar getirtilmiştir. Yapağı olarak İspanya cins koyunların yapağısından faydalanılmıştır. Yapağı Filibe, Hayrabolu, Bağdat, Yanya, Tunus gibi yerlerden ve Anadolu'da Edirne ve Aydın vilayetlerinden tedarik edilmiştir. Feshane'nin diğer hammaddesini oluşturan pernokoki adlı boya da Yanya'dan mubayaa olunmuştur. İlk zamanlarda Avrupa'dan ithal olarak gelen fesler ile birlikte Osmanlı toprağında ve atölyelerde üretilen feslerin miktarındaki yığılma olmuş, Osmanlı pazarları fes istilasına uğramıştır. Bu durum Avrupa ve Osmanlı mamul rekabetini doğurmuş, bu rekabete Feshane uzun süre dayanmaya çalışmıştır.

2012

Muammer AKSOY

Tezin Adı

**“Târîh-İ Timur”
‘Acâibü’l-Makdûr Fî-Nüvvâb-I Timur
(Târîh-İ Timurlenk)
Nazmi-Zâde Efendi”**

Danışman

Yrd.Doç.Dr.Cem TUYSUZ

Timur'un hayatiye faaliyetleri anlatılmaktadır.

2013

Mustafa IŞIK

Tezin Adı

1923–1950 Yılları Arasında Yerel Basında Kars

Danışman

Prof.Dr. Selçuk URAL

Basının artık küçümsenemeyecek bir güç haline gelmiş olduğu günümüzde, bu çalışma sayesinde mikro düzeyde gelişimi ve işlevi hakkında bilgi verilmeye çalışılmaktadır. Basının bölgesel ve kısmen daha az kapsamlı şeklini meydana getiren Yerel Basının, Kars şehri açısından oluşumu, gelişimi ve olgunlaşmasını göz önüne alarak şehrin nasıl bir evrim süreci geçirdiğini ortaya koyan en güzel materyal olan gazeteden yararlanılmıştır. Bu amaçla Kars Gazetesini temel alınarak hazırlanan bu çalışmada gazetenin şehir ve halk üzerindeki etkisi ortaya konulmuş; kimi zaman bilinçlendirilmeye çalışılan halkın kimi zaman ise şikâyetlerini duyurmaya özen gösterilmiştir.

2013

Güler Sarı ERTEM

Tezin Adı

**Varlık Gazetesi'nde Kars Ve
Çevresi İle İlgili Haberler (1921-1923)**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat Oran ARSLAN

Varlık Gazetesi, 25 Ağustos 1921 tarihinde Kazım Karabekir Paşa tarafından kolordunun sahip olduğu matbaada Sarıkamış'ta yayın hayatına başlamıştır. Gazete, Milli Mücadele sonrası anavatana katılan Elviye-i Selasenin tek sesi durumundadır. 1921-1923 yıllarında Sarıkamış'ta daha sonra 1923-1928 yıllarında ise Erzurum'da çıkarılmıştır. Bu çalışmada Varlık Gazetesi'nin 1921-1923 yılları arasında Kars ile ilgili yayınlanan haberleri transkribe edilmiştir. Bunun nedeni haberlerin birinci elden kaynak olması ve bölge ile ilgili yapılacak çalışmalara büyük ölçüde katkıda bulunacağı düşüncesidir.

2013

Ayla YILMAZ

Tezin Adı

**Tunç Çağı'nda Kars İli Ve Çevresindeki
Yerleşimler**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Bu çalışmamızda, Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeydoğu ucunda bulunan Kars ili ve çevresindeki Tunç Çağı yerleşimleri incelenmiştir. Bölgenin, tarih öncesi dönemleri ve tarihsel dönemleri, kronolojik bir düzen içinde genel hatlarıyla ele alınmaya çalışılmıştır. Öncelikle, Kars ili ve çevresinin genel özelliklerinden bahsedilmiştir. Ardından, yazı öncesi çağlar ve yazılı çağlarla ilgili bilgiler aktarılmıştır. Son olarak da; bölgede yer alan Tunç Çağı merkezleri araştırılmıştır. Özellikle, tarih öncesi çağlar değerlendirilirken, arkeoloji biliminin bizlere sağladığı verilerden yararlanılmıştır. Beraberinde, bölgede gerçekleştirilen kazılar sonrası oluşturulan raporlar değerlendirilmiştir. Tüm bunlara ilaveten; bölge ve Tunç Çağı ile ilgili kaynakların çokluğu, konumuz hakkındaki değerlendirmelerimizi kolaylaştırmış, yorumlarımızın güçlenmesine katkı sağlamıştır. Araştırmalarımız sonucunda ise, Kars ili ve çevresinin, Tunç Çağı'nda değişik uygarlıklara ev sahipliği yaptığını söylemek mümkün olmuştur.

2013

Muhammet YEREBAKAN

Tezin Adı

Azerbaycan Atabegliği (İldenizoğulları)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cem TÜYSÜZ

İlk Çağlardan itibaren her zaman devlet çatısı altında yaşamayı bilmiş olan Türkler, Orta Asya'dan birçok nedene bağlı göç etmek zorunda kalmışlardır. Fakat bu göç ve dağılma da onların bu özelliklerini yok edememiş ve gittikleri yerlerde kısa sürede teşkilatlanarak devlet kurmayı başarmışlardır. Oğuzların, Selçuk Bey liderliğinde İslamiyet'i kabul etmeleri ile meydana getirdikleri Türk-İslam sentezi, bundan sonra kurdukları devletlere yeni bir boyut kazandırmıştı. Devletlerin daha uzun ömürlü ve daha çok halkına yararlı olabilmesi için birçok kurum ve müessese meydana getirmişlerdir. Büyük Selçuklu Devleti ile birlikte görmeye başladığımız "atabeg" müessesesi de devleti yönetecek olan varislerin iyi bir eğitim ve tecrübe kazanmaları için oluşturulan bir kurumdur. Şehzadeler bir atabeg himayesinde vilayetlere gönderilmek suretiyle tecrübe kazanmaları sağlanırdı. Bu atabegler, merkezi otoritenin yok olmasını fırsat bilerek buldukları bölgelerde kendi başlarına hareket etmeye başlamışlar ve çok geçmeden de bağımsız bir devlet kimliğine bürünmüşlerdir. Şemseddin İldeniz'de, bu atabeglerden birisi olmuştur. Irak Selçuklu Devleti'nin son dönemlerinde Azerbaycan'da bağımsız olmuş ve tüm Azerbaycan'ın yönetimini kendi eline almıştır. Çok geçmeden Irak Selçuklu Devleti'nin de tüm inisiyatifini eline alarak yönetmiştir. Kendisinden sonra başa geçen varisleride İldeniz'in yolundan giderek yaklaşık olarak doksan yıl bu sülale Azerbaycan'da hüküm sürmüştür. Orta Asya'da Cengiz Han önderliğinde büyük bir İmparatorluk kuran Moğolların 1225 yılında bölgeye gelmesi ve bu toprakları ele geçirmesi ile Azerbaycan Atabegliği tarihten silinmiştir.

2013

Ahmet YILMAZ

Tezin Adı

Ortaçağ Boyunca Güney Azerbaycan'ın Tarihi Coğrafyası

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cem TUYSUZ

İnsanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olan Güney Azerbaycan coğrafyası tarihi süreç içerisinde sahip olduğu jeopolitik ve tabii zenginliklerden dolayı her zaman insan topluluklarının dikkatini çeken bir coğrafya olmuştur. Asya kıtasının Afrika ve Avrupa kıtasına açılan kapısı durumunda bulunan coğrafya tarih boyunca birçok insan topluluğuna ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu coğrafya Türk tarihinde de çok önemli bir yere sahiptir. Gerek üzerinde kurulmuş Türk Devletlerinden dolayı gerekse Anadolu'nun Türkleşmesinde çok büyük öneme sahiptir. Bu çalışma da Güney Azerbaycan coğrafyasının Orta Çağ'daki tarihi coğrafyası incelenmiştir. Aynı zamanda Güney Azerbaycan coğrafyasında bulunan yerleşim merkezlerinin de tarihi coğrafyaları ele alınmıştır.

2013

Soydan ÇELİK

Tezin Adı

**Ardahan - Göle'de Tarihi Ve Arkeolojik
Araştırmalar**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Yeryüzünün hemen hemen tüm zamanlarına tanıklık etmiş olan Anadolu toprakları, insanlık tarihinin en eski çağlarından itibaren yerleşim gören bir coğrafyadır. Anadolu'nun kuzeydoğusunda yer alan Ardahan bölgesi Anadolu ile Kafkasları birbirine bağlayan jeopolitik bir öneme sahip olması sebebiyle, tarih boyunca sürekli elde edilmek istenen bir coğrafya olmuştur. Bölgede eskiçağda belirleyici topluluklar; Diauehi, Urartular, İskit ve Kimmerlerdir. Ardahan-Göle Bölgesi, Erzurum Kars Bölümü ile Doğu Karadeniz Bölgesi arasında bir geçiş noktasındadır. Bulunduğu konum itibariyle stratejik bir önem taşıyan ve çalışmamın temelini oluşturan Ardahan-Göle İlçesi ile ilgili şimdiye kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bölgede yaptığımız bu çalışma ile Göle'nin ve Ardahan'ın tarihini aydınlatılması adına önemli bir işlev göreceği kanaatindeyiz.

2013

Ali DERNEK

Tezin Adı

Kars Ve Çevresindeki Urartu Yazıtlarında Geçen Yer İsimlerinin Lokalizasyonu

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Çalışmamızda Kars ve çevresinde yer alan Urartu Yazıtlarındaki yer adlarının lokalizasyonu yapılmıştır. Önceki çalışmalarda yapılan lokalizasyonlar birbiriyle karşılaştırılarak daha kesin bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Bir önceki araştırmalardan faydalanılarak hazırlanan çalışmanın daha sonraki çalışmalara da kaynaklık yapabileceği kanaatindeyim. Çalışmada bölgedeki yazıtlarda adı geçen yer adlarının daha önce dağınık haldeki hali bir araya getirilerek bir rehber eser oluşturulmaya çalışılmıştır. Kuzey Doğu Anadolu da varlığı görülen Urartuların yaşadığı yerler hakkında fikir veren eser bu bölgede araştırma yapacak araştırmacıların Urartuların hâkimiyet alanı hakkında fikir sahibi olmalarında etkili olacaktır.

2013

Nesrin SOYER

Tezin Adı

**Mondros Mütarekesi Döneminde Adana'da
Ordunun Durumu**

Danışman

Prof. Dr. Selçuk URAL

Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'nin imzalamak zorunda kaldı. Mondros Mütarekesi'nin temelini Birinci Dünya Savaşı'nın ilk yıllarında yapılan gizli antlaşmalar oluşturuyordu. Bu antlaşmalara göre Osmanlı devleti İngiltere, Rusya, Fransa ve İtalya arasında paylaşıldı. Mondros Mütarekesi İtilâf Devletleri'ne gizli antlaşmaları uygulama fırsatı verdi. İskenderun işgal edildikten kısa zaman sonra İngilizler Osmanlı Hükümeti'ne bir nota vererek Osmanlı askeri kuvvetlerin Adana Vilâyetini boşaltmasını istediler. Yapılan görüşmelere göre Türk ordusu 26 Aralık 1918'de Pozantı'nın kuzeyine çekildi. Çekilme esnasında havaların soğuk olması, odun, kömür, nakil vasıtalarının azlığı nakil işlemlerini geciktirdi. Terhis işlemleri ordu, Pozantı'nın kuzeyine nakledildikten sonra yapıldı.

2013

Olcaý HANGÜL

Tezin Adı

**1950-1960 Kars Milletvekilleri Ve TBMM'deki
Faaliyetleri**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat Oran ARSLAN

Çalışmada 9. 10. ve 11. dönem Kars milletvekillerinin hayatları ve faaliyetleri hakkında araştırma yapıldı. 9. Dönem'de Kars'tan Milletvekili olarak Meclis'e Abbas Çetin, Fevzi Aktaş, Latif Aküzüm, Hüseyin Cahit Yalçın, Sırrı Atalay, Mehmet Bahadır, Veyis Koçulu, Esat Oktay, Hüsamettin Tuğaç Beyler ve Tezer Taşkiran katıldı. TBMM'de Kars ve çevresiyle ilgili ayrıca çeşitli konularla ilgili konuşmalar yaparak durumlara çözüm yolları aradılar. 10. Dönem Kars'tan Milletvekili olarak Meclis'e Kemal Güven, Fevzi Aktaş, Remzi Çakır, Hasan Erdoğan, Mehmet Hazer, Sırrı Atalay, Turgut Göle, İbrahim Us, Rıza Yalçın, Ali Yeniaras Beyler katıldı. Kars ve çevresiyle ilgili sorunlara çözüm yolları aradılar. Farklı konularda konuşmaları oldu. 11. Dönem Kars'tan Milletvekili olarak Meclis'e Fevzi Aktaş, Sırrı Atalay, Şemsettin Ataman, Kemal Güven, Hasan Erdoğan, Turgut Göle, Mehmet Hazer, Rasim İlker, Behram Öcal, İbrahim Us, Osman Yeltekin, Ali Yeniaras Beyler katıldı. Birbirinden farklı konularda yaptıkları konuşmalar ve tekliflerle düşüncelerini ortaya koydular.

2013

Sinan CİVELEK

Tezin Adı

**İsmet İnönü Dönemi Kars Milletvekilleri
(1938-1950)**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat Oran ARSLAN

Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatından sonra Cumhuriyet Halk Partisi'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin başına geçen İsmet İnönü Tek başına uzun bir süre Tek Adam olarak devleti ve partiyi yönetmiştir. 1945 Dörtlü Takrir Devrimi ile yeniden canlanan muhalefet olgusu Cumhuriyet Halk Partisi'nin ve İsmet İnönü'nün iktidarını sarsmıştır. Bu tez çalışmasında İsmet İnönü'nün Tek Adam olarak Cumhuriyet Halk Partisi'nin kontrolü ele geçirip 1950 yılında Demokrat Parti'nin İktidarı ele alıncaya kadar geçen sürede görev yapmış olan Kars Milletvekillerinin faaliyetlerini inceleyeceğiz. Sırasıyla ilk önce Kars'ın 93 Harbinden günümüze yolculuğu kısa bir şekilde hatırlanmıştır. Daha sonra seçimler ile Kars'taki siyasi hayat ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin faaliyetlerine değinilmiştir. Son olarak da Kars Milletvekillerinin durumuna bakılmıştır. Bu amaçla araştırmanın evrenini oluşturan 1938-1950 tarihleri arasında T.B.M.M.'i çatısı altında yer almış olan Kars Milletvekilleri tek tek irdelenmiştir. Bunu yaparken de ilk olarak TBMM'nin kurumsal kayıtları, yayınları ve meclis albümleri incelenerek T.B.M.M.'de yer almış olan Kars Milletvekillerinin toplumsal özgeçmişleri temelinde bir alt yapı oluşturulmuştur. İkinci olarak T.B.M.M. Tutanak dergileri incelenerek Meclis Çatısı altındaki Kars Milletvekillerinin Meclis de almış oldukları görevler ile yapmış oldukları konuşmalara değinilmiştir. Yalnız bir kaç hariç Kars Milletvekillerimizin siyasete aktif olarak katılmada çok geride oldukları görülmektedir. Son olarak T.B.M.M.'de görev alan Kars milletvekillerinin parlamentoda bulunmasının sonuçları, kazanımları ile ilgili bir değerlendirme yapılmıştır.

2013

Muharrem TURP

Tezin Adı

**Türkiye-Yugoslavya İlişkileri
(1923-1950)**

Danışman

Prof. Dr. Selçuk URAL

Yugoslavya, bulunduğu coğrafi konumu sebebiyle yüzyıllar boyu birçok uygarlığın sahip olmak istediği bir bölgede kurulmuştur. Bölgede yaşan Slav halkları, uzun zaman birbirleriyle mücadele etmiş, ardından kurulan Sırp-Hırvat-Sloven Krallığı ile tek çatı altında birleşmiştir. Ancak daha sonra kurulan Yugoslavya Krallığı sırasında gelişen olaylar ve ayrımcılık, ülkede İkinci Dünya Savaşı sırasında kopmalar meydana getirmiştir. Alman işgali sırada ortaya çıkan Partizanlar, herkese adalet ve eşitlik vaatleriyle, halkı kendi etrafında birleştirmiş ve Yugoslavya Federal Halk Cumhuriyeti kurulmuştur. Türkiye ve Yugoslavya ilişkileri, İkinci Dünya Savaşı'ndan olumsuz yönde etkilenmiştir. Özellikle Balkan Antantı sayesinde olumlu yönde ilerleyen ilişkiler, İkinci Dünya Savaşı'nda, Yugoslavya'nın işgale uğraması ve Balkan Antantı'nın geçerliliğini yitirmesiyle durma noktasına gelmiştir. Savaş sonrası her iki ülke ilişkileri tekrar iyileştirmeye çalışmış ve bu sebeple antlaşmalar imzalamıştır.

2013

Müge KESER

Tezin Adı

1923–1970 Yılları Arasında Kars'ta Eğitim

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat Oran ARSLAN

1877–1878 Osmanlı-Rus harbinin sonunda 40 yıl gibi bir süre Rus egemenliği altında kalan Kars vilayeti, Rusların izlediği siyaset sonucunda eğitim ve kültürden yoksun bırakılmıştı. Osmanlı Devleti zamanında eğitime önem verilmiş olmasına rağmen, Kars eğitimde diğer vilayetlere göre geri kalmış, bu eksiği tamamlamak için daha çok çalışılması gerektiği bilincine varılmıştı. Kars'ın anavatana katılışı ve Cumhuriyetin ilanını müteakip M.Kemal ATATÜRK'ün art arda yaptığı inkılâpların etkisi ile Kars'ta da hızlı bir gelişim süreci izlenmiştir. Halkın eğitime yoğun ilgisi ve çalışmasının yanında Kazım Karabekir Paşa'nın da bölge halkının eğitimine katkısı büyüktü. Karabekir Paşa, savaş ve Ermeni terörü sonucu yetim ve öksüz kalan binlerce çocukla yakından ilgilendiği gibi bunlara çeşitli eğitim kurumları da tesis etmişti. Cumhuriyet sonrasında, halkın okuma ve yazma oranını artırmak, kültürel bir kalkınma sağlamak düşüncesiyle ülkenin birçok yerinde halkevleri kuruldu. Kars'ta ve ilçelerinde de kurulan halkevleri yoğun bir ilgiyle karşılandı. Eğitim seferberliğini kentlerden köylere de ulaştırmak maksadıyla, 1940 yılında kurulan köy enstitülerinin de eğitim ve öğretime büyük katkısı olmuştu. Bu maksatla, Kars'ta kurulan Cılavuz Köy Enstitüsü, yıllarca eğitimsiz kalan köylüyü hem eğitmiş hem de üretim yapmasını sağlamıştı. Bu çalışmada, Kars'ın kırk yıl gibi uzun bir süre eğitimsiz kalmasına karşın, Cumhuriyetin ilanından sonra açılan okullar, halkevleri ve köy enstitüsü ile eğitim ve kültürde hızlı bir ilerleme gösterdiğine yer verilmiştir.

2013

Pervin TURFAN

Tezin Adı

**Osmanlıdan Günümüze İzmir’de Azınlık Ve
Yabancı Okullar**

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi’nde azınlık ve yabancı okulların açılmasını sağlayan en önemli gelişmeler 1839’da ilan edilen Tanzimat Fermanı ve 1856’da ilan edilen Islahat Fermanı’dır. Osmanlı İmparatorluğu, sınırları içinde faaliyet gösteren azınlık ve yabancı okulları, Batı uygarlığını tanıma ve ayrı dinlere mensup olan topluluklar arasında Osmanlıcılık düşüncesini geliştirecek ve güçlendirecek kurumlar olarak gördü. Osmanlı İmparatorluğu’nda faaliyet gösteren yabancı okulların amacı ise bu topraklarda kendi kültürlerini ve dinlerini yaymaktı. Osmanlı İmparatorluğu’nda, Avusturya, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri’ne ait okullar açıldı. Bu okullar, kapitülasyonlar ile elde ettikleri ayrıcalıklar nedeniyle denetlenemiyordu. XIX. yüzyılda ve XX. yüzyıl başlarında gerçekleşen Yunan, Sırp ve Bulgar ayaklanmalarının elebaşları genellikle bu okullarda yetişmişlerdi. Mustafa Kemal Atatürk, Osmanlı İmparatorluğu’nun yerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin çağdaşlaşmasında ve milli bir devlet haline gelmesinde eğitim ve öğretim kurumlarının katkısının çok önemli olduğunu düşünüyordu. Bu nedenle Mustafa Kemal Atatürk’le birlikte ülkemizde milli ve çağdaş eğitimin temelleri atıldı. Azınlıklara yönelik çalışmalarıyla Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkılmasında önemli bir rol oynadıkları kabul edilen yabancı okulların, olumsuz yönleri göz önünde bulunduruldu ve bu okulların Türkiye aleyhinde faaliyetlerde bulunmalarına yönelik düzenlemeler yapıldı. Milli Mücadele sonrası imzalanan Lozan Barış Antlaşması’nda, Türkiye’deki azınlık ve yabancı okulların, Türk kanunlarına, tüzük ve yönetmeliklerine uymaları kararı alındı. 30 Ekim 1918’de imzalanan Mondros Mütarekesi öncesinde açılan azınlık ve yabancı okulların kazanılmış hakları gereği bu okulların faaliyetlerine devam etmesi uygun bulundu fakat bu tarihten sonra açılması düşünülen azınlık ve yabancı okullara izin verilmedi. Yabancı okullarla ilgili konular, ülkemizin bir iç meselesi olarak kabul edildi ve yabancı devletlerin bu konuya yönelik müdahalelerine fırsat verilmeyerek istenen amaca uygun çözümler ortaya konuldu. Türk Hükümeti’nin aldığı kararlara uymayan azınlık ve yabancı okullar kapatıldı.

2013

Çağrı COŞKUN

Tezin Adı

**1923 – 1938 Yılları Arası
Kars Milletvekilleri Ve Meclis Faaliyetleri**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Bu çalışmada, 29 Ekim 1923 Cumhuriyet'in ilanından 10 Kasım 1938 Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü arasına kadar olan zamanda TBMM'de milletvekilliği yapan Kars Milletvekillerinin mecliste yaptıkları faaliyetler araştırılmıştır. Çalışmamız; Giriş kısmından başka üç bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında, 1918 – 1920 yılları arasında Kars'taki siyasal ve sosyal yapı incelenmiştir. Özellikle Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından bölgede başlayan bağımsızlık hareketlerine ve yaşanan güç mücadelelerine önemli bir yer verilmiştir. Çalışmamızın birinci bölümü, "Kars'ta Siyasal Hayat (23 Nisan 1920 – 29 Ekim 1923)" başlığı altında ele alınmıştır. Bölümde, TBMM'nin açılması; Şark Harekâtı; Gümrü, Moskova ve Kars Antlamaları ile Kars'ın Anavatan'a katılması ile bu dönemde Kars'ta meydana gelen önemli bir takım siyasal olaylar incelenmiştir. Çalışmamızın ikinci bölümü; "Türkiye'de ve Kars'ta Siyasal Hayat (29 Ekim 1923 – 10 Kasım 1938)" başlığı altında ele alınmıştır. Bu bölümde Cumhuriyet'in ilanından sonra TBMM'de kurulan Cumhuriyet Halk Partisi, Terakkiperver Cumhuriyet Partisi ve Serbest Cumhuriyet Partisi'nin kuruluşları, birbirleriyle olan mücadeleleri ve çok partili rejime geçme çabalarının sonuçları; 1923 – 1938 yılları arasında Kars'ta da yaşanan önemli siyasal ve sosyal olaylar incelenmiştir. Çalışmamızın üçüncü bölümü, "Kars Milletvekilleri ve Meclis Faaliyetleri (29 Ekim 1923 – 10 Kasım 1938)" başlığı altında incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, bu dönemde TBMM'de Kars Milletvekilliği yapan 14 milletvekili tespit edilmiştir. Bu 14 milletvekilinin kısa özgeçmişleri ve TBMM'de yapmış oldukları çalışmalar araştırılmıştır. Kars ve çevresinin tarihi, Türkiye'de ve Kars'ta yaşanan siyasal olaylar incelenirken; bilimsel önemi olan kitaplar, anılar ile makaleler, tezler ve arşiv belgelerinden faydalanılmıştır. Milletvekillerinin faaliyetleri incelenirken TBMM meclis tutanakları ve TBMM Arşivinden elde edilen belgeler esas alınmıştır. Araştırma konusu olan milletvekilleri dönemleri dikkate alınarak sıralanmış, dönemleri içerisinde ise alfabetik sıraya göre incelenmiştir. Konular kişi bazında tasnif edilmiş ve milletvekillerinin çalışmaları aktarılırken konu içerisinde kronolojik sıra dikkate alınmıştır. Çalışmada, Kars halkının Milli Mücadele öncesi ve sonrasında yapmış olduğu askeri ve siyasi mücadelelerle bağımsızlıklarına düşkünlüklerini ve kendilerini Anadolu'nun ayrılmaz bir parçası olarak gördüklerini anlamaktayız. Kars Milletvekillerinin, TBMM'de yapmış oldukları çalışmalarla yeni kurulan Cumhuriyet ve onun kurumlarının oluşmasında önemli bir rol oynadıkları görülmüştür.

2013

Selda AYDIN

Tezin Adı

Kars Ekonomisi (1923-1970)

Danışman

Yrd. Doç.Dr. Nebahat ORAN ASLAN

Ülkelerin tarihleri araştırılırken parçadan bütüne gitme yöntemi ile oluşturulan şehir tarihleri önemli yer tutmaktadır. Bu çalışmada incelenen Kars şehri'nin 1923 – 1970 yılları arasındaki ekonomik faaliyetleri Kars özelinde incelenmiş olsa bile genel bir Türkiye panoraması ortaya koyması açısından önemlidir. Bu bağlamda tezin I. Bölümünde 93 Harbi'nden 1923 yılına kadar ki Kars ekonomi tarihi sonraki yıllara yaptığı etkinin daha net anlaşılabilmesi açısından incelenmiştir. Tezin II. Bölümünde ekonomi genel kriterleri esasa alınarak incelenmeye çalışılmıştır.

2013

Suna ALTAN

Tezin Adı

**Kars, Iğdır Ve Ağrı Vilayetlerinde İskân
Meselesi (1926-1960)**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

1926-1960 yılları arasında ülke içinde ve dışında bazı sıkıntılar baş göstermiştir. Doğu Anadolu bölgesinde bulunan Ağrı dağında isyan baş göstermiştir. Bu isyan üç kez tekrarlanmıştır. Askeri kuvvetler isyanı bastırmıştır. Ancak bölgede sular tam olarak durulmamış sürekli bir hareketlenme söz konusu olmuştur. Hükümet bu bölgede suların durulması için isyana katılan aileleri ve isyana meyilli olan aileleri bu bölgeden çıkarmayı uygun görmüştür. Bu sırada ülke dışında bir başka olay yaşanmıştır. Bulgaristan hükümeti rejim değişikliğine gitmiş ve bunun sonucunda da ülkede bulunana Türklere baskıcı bir politika izlemeye başlamıştır. Bulgaristan'da bulunan Türk halkı bu durumuna daha fazla dayanamayarak Türkiye'ye doğru göçe başlamışlardır. Türkiye kapılarını Bulgaristan'dan gelen Türklere açmıştır. Kafkaslardaki halkın da sıkıntısı aynı olmuştur. Kafkaslardaki Türklere çözüm olarak Türkiye'ye göç etmişlerdir. Aynı döneme denk gelen sıkıntıların çözümü için iskân kanunları çıkarılması ön görülmüştür. Çıkarılan 885-1071-2510 sayılı iskân kanunlarında Kars, Iğdır ve Ağrı Doğu Anadolu'daki iskân mntıkaları içinde kalmıştır. Bazı bölgeler yasaklı şehirler listesinde yer almıştır. Kars, Iğdır ve Ağrı'da iskân kanunları uygulanmaya konmuş, buradaki Kürt aileler farklı illere gönderilmiş ve Bulgaristan'dan gelen Türklerin bir kısmı ve Kafkaslardan gelen aileler Anadolu'dan gönderilen ailelerin yerlerine yerleştirilmişlerdir. İskân politikasının etkin kılınması için ve bölgeye getirilen halkın sıkıntı yaşamaması bölgeye adapte olması için çeşitli çalışmalarla desteklenmiştir. 1947 tarihinde iskân kanununda bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikte iskân politikaları neticesinde bölgeden gönderilen ailelerin yerlerine geri dönmeleri yasallaştırılmıştır. Yasaklı şehirlerde de bu kanun uygulanmıştır.

2013

Ömer Faruk GÖKTEPE

Tezin Adı

Tunceli İsyanı

Danışman

Prof. Dr. Selçuk URAL

Tunceli İsyanı diye tabir edilen, 1937 Tenkil ve 1938 Tedip harekâtıyla sonuçlanan olaylar üç aşamayı arz etmektedir. Birinci aşama bölge için hazırlanan raporlar, ikinci aşama askeri harekât ve son aşama da ıslaha yönelik önlemlerdir. Batı vilayetlerine yapılan nakiller ise ıslahın içinde yer alan bir husustur. İsyanın temelinde siyasi, iktisadi ve kültürel gerçekler vardır. Tunceli; feodalitenin, asayişsizliğin ve kültürel farklılığın tam manasıyla kendisini gösterdiği bir coğrafyadır. Askeri harekâtın en önemli gerekçelerini oluşturan bu unsurlar, aynı zamanda otoritenin de reddi anlamını taşımaktadır. Özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşturmaya çalıştığı Ulusal Birlik için farklılık taşıması ve geçmişten beri isyancıların sığınak noktası olması müdahale için zeminin de oluşmasına neden olmuştur. Yaşam şartlarının insanı ciddi şekilde zorladığı bu coğrafya iktisadi sıkıntıların kol gezdiği bir yerdir. İklimin ve yeryüzü şekillerinin tarım için pek elverişli olmadığı ve az da olsa tarımın feodalitenin güdümünde taksim edilmesi; yağma ve hayvan çalınma vakalarını tetiklemiştir. Bu asayişsizliğin ıslah olmamasındaki gerekçelerden bir tanesi de halkın merkezlerde toplu olarak yaşamamasıdır. Mezralarda ve köylerde yaşayan halk dağınık ve kontrol edilmesi güçtür. Hatay meselesi öncesinde ortaya çıkan harekât, Fransa ve İngiltere tarafından dikkatli bir şekilde takip olunmuş ve desteklenmiştir. Kürtçülük propagandası, İngiltere ve Fransa tarafından desteklenmiş, bağımsız bir Kürdistan kurulması için fikirsel bir lobi yapılmıştır. Kürdistan Teali Cemiyeti ve Hoybun Örgütü vasıtasıyla yapılan bu çalışmalar ise Türkiye Cumhuriyeti tarafından rapor edilmiş ve tedbirler alınmıştır. Ciddi bir askeri harekâtın gerçekleştiği bölge, aşiret reislerinden, şeyh ve seyitten arındırılmıştır. Elebaşları idam edilmiş, çoğunun da batıya nakilleri yapılmıştır. Yaklaşık 10 yıl boyunca batı illerine ve ilçelerine nakilleri yapılanlar geri dönememiş ve dönüş ancak 1947'de 5098 sayılı kanunda yapılan değişikliklerle gerçekleşebilmiştir.

2013

Mehmet Mustafa YAMAN

Tezin Adı

**Adalar Mahkemesi 1 Numaralı Şer'ie Sicili
(Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi)**

Danışman

Doç.Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Bu çalışmada XVIII. yüzyılda Üsküdar'a bağlı Adalar Nahiyesi'nin sosyal, ekonomik ve idari yapısı ele alınmıştır. Çalışma üç ana bölümden oluşup girişte Adalar Nahiyesi'nin tarihçesinden ve tarihi seyir içindeki durumundan bahsedilmiştir. Birinci bölümde kısaca Şer'ie Mahkemelerinin tarihçesinden, yapısından Osmanlı Devletindeki uygulamasından bahsedilmiştir. Bölüm sonunda ise Adalar Şer'ie Sicili'nin tanıtımı yapılmıştır. İkinci bölümde, 1 Numaralı Adalar Şer'ie Sicilinin ihtiva ettiği kayıtlar çerçevesinde Adalar'daki idari görevli, memurlardan ve 1 Numaralı Adalar Şer'ie Sicilindeki kayıtlara göre Adalardaki sosyal hayat, üçüncü bölümde ise Adalardaki ekonomik hayat ele alınmıştır. Bu çalışmamız birinci elden kaynak olan Adalar Mahkemesi 1 numaralı Şer'ie sicili kayıtları ile desteklenmiştir.

2013

Salih ÖZKÖK

Tezin Adı

Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Doğu Şehirleri (1641-1648)

Danışman

Doç. Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Bu çalışmada, neredeyse ömrünün tamamını Osmanlı Devletini ve çevresindeki ülkeleri gezerek geçiren Evliya Çelebi Seyahatnamesinin II. Cildinde yer alan günümüzdeki Doğu Anadolu şehirleri yer alır. Bunlar (Çıldır, Erzurum, Erzincan, Kars) Doğuda ise Azerbaycan, Gürcistan ve İran coğrafyasında bulunan bazı şehirlerdir. Çelebi'nin 1641-1648, tarihleri arasında bu Coğrafyalar üzerinde yaptığı seyahati, bir güzergâh olarak takip edilerek, bu şehirlerin anlatıldığı kısımlar ele alınmaktadır. Evliya Çelebi gezdiği yerlerin idari yapısı, sosyal yapısı, mimari yapısı, dili, kültürü, kavmi, giyim kuşamı hakkında bilgiler sunmaktadır. Bu da Türk Tarihi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın Giriş Bölümünde Evliya Çelebi ve Seyahatnamesi hakkında bilgiler verilmektedir. Çalışmanın Birinci Bölümünde 1641-1648 tarihleri arasındaki güzergâh takip edilerek Erdebil şehrine kadar olan kısım ele alınmıştır. Çalışmanın İkinci ve son bölümünde Erdebil'den başlayıp Azerbaycan, Gürcistan, Kars ve Erzurum üzerinden Niksar'a kadar olan kısım yer almaktadır.

2013

Murat GÜZELDAL

Tezin Adı

Türkiye’de Selçuklu Tarihi Üzerine Yapılan Tezler Ve Değerlendirmeleri (1990-2012)

Danışman

Doç. Dr. Ali İPEK

Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçuklu Devleti zamanında Oğuzlar geniş bir coğrafyaya hâkim olmuşlar, gıpta ile bakılan medeniyetler kurmuşlardır. Oğuzların kurduğu bu medeniyetlerde bir bütünlük göze çarpmaktadır. Başka bir deyişle kurulan her devlet bir öncekinin gelenek, görenek ve kurumlarını alıp zamanın gerektirdiği yenilikleri uygulayarak ilerlemiştir. Bu durum Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu örneğinde de aşikâr göze çarpmaktadır. Anadolu’nun fethi mücadeleleri Büyük Selçuklu Devleti’nin girişimleriyle başlamıştır. Selçuklu Türkleri Anadolu Selçuklu Devleti’nin kurulmasından sonra, açılan bu yeni topraklara engin bir vatanseverlik duygusu ile bağlanmışlardır ve vücuda getirdikleri dini, içtimai, iktisadi müesseseler ile Anadolu’yu daha bayındır ve müreffeh bir hâle getirmişlerdir. Ayrıca yine kurdukları devlet ve yaptıkları eserlerle Anadolu’yu tam bir Türk yurdu ve İslam diyarı haline getirmeye çalışmışlardır. Bu çalışmaları esnasında Oğuzlar, diğer Türk devletleriyle ve farklı milletler tarafından kurulmuş pek çok devletle mücadele etmişler, etkileşimde bulunmuşlardır. Yapılan mücadeleler sonucunda yine pek çok devleti ve medeniyeti kendilerine katmışlardır. Tabii toplumlar ve fethedilen ülkeler Selçuklu medeniyetinin ve müesseselerinin gelişmesine ve zenginleşmesine sebep olmuştur. Halk açısından çeşitlilik bir zenginlik halini almış ve sanatta, medeniyette, ilimde inkişafa vesile olmuştur. Selçuklu medeniyeti birlikte yaşama kültürü ve ortak değerler açısından iyi örnek olarak tarihteki yerini almıştır. Geçmişten günümüze kadar gelen Selçuklu sanatı, mimari ve edebi eserleri ve bunlar hakkında yapılan çalışmalar, Selçuklu iyi örneğinin en açık delilini oluşturmaktadır.

2013

Alper AYHAN

Tezin Adı

**1452 Numaralı İzmit Şer'iyye Sicili'nin
Değerlendirilmesi Ve Transkripsiyonu**

Danışman

Doç.Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Çalışma konusu olarak seçtiğimiz 1452 numaralı İzmit Şer'iyye Sicili Defteri, Hicri 1220-1230/ Miladi 1805-1815 yıllarına ait İzmit ve çevresinde hukuka intikal etmiş mahkeme kayıtlarını ihtiva eder. İncelenen defterde miras-tereke, vakıflar, fermanlar, salyane defterleri, masraf defterleri gibi mahkeme kayıtlarının transkripsiyonu, değerlendirilmesi ve tasnif edilmesi yer almaktadır. Bilindiği gibi Şer'iyye sicilleri mahkeme kararı demektir. Osmanlı döneminden günümüze kadar ulaşan bu kararlar, toplumun sosyal, siyasi ve ekonomik yapısı hakkında bize bilgi verirler. Örneğin, sicillere kaydedilmiş bilgilere bakarak halkın sosyal yapısını ve ikili ilişkilerini, miras ve tereke kayıtlarına bakarak ekonomik yapıyı, merkezden gönderilen kararnamelere bakarak merkezi idare ile taşra arasındaki ilişkilerin içeriğini öğrenebiliriz. Bu belgeler üzerinde daha fazla çalışılması ve bu çalışmaların kamuoyuna sunulması, Osmanlı toplumundaki bilinmeyen ya da eksik kalan konulara açıklık getirecektir.

2013

Mehmet YAVAŞÇA

Tezin Adı

Ebu'l Hasan Harakani'nin Tarihi Kişiliği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cem TUYSUZ

Anadolu'nun Türkleşmesi XI. yüzyılın başlarında başlamıştır. Anadolu'ya gelen Türkmenler sayesinde Anadolu Türkleşmiş, bu Türkleşme sonucunda zaten Müslüman olan Türkler Anadolu'ya gelmesi ile Anadolu Türkleşmekle birlikte İslamiyet'te bölgede yayılmaya başlamıştır. Anadolu'ya Türkleşmesi başlarken akınlarda dervişler ve alperenler bulunmaktaydı. Bu derviş alperenlerin başında gelen isim hiç şüphesiz Ebu'l Hasan Harakani'dir. Ebu'l Hasan Harakani Anadolu'ya gelerek insanlara iyiyi güzeli İslamiyet'i anlatmıştır. Anadolu'daki halk tarafından çok sevilen bir kişilik olmuştur. Aradan asırlar geçmesine rağmen hala da sevilmektedir. Sözleri ve rubaileri hala söylenmektedir.

2014

Murat ÇİFTÇİ

Tezin Adı

**Ardahan-Posof'ta Tarihi Ve Arkeolojik
Araştırmalar**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

İnsanlık tarihinin en eski çağlardan itibaren yerleşim gören bir coğrafyası olan Anadolu her bir bölgesiyle kültürel bir çeşitlilik içermektedir. Bahsi geçen Anadolu coğrafyasının en kuzeydoğu köşesinde yer alan Ardahan bölgesi bu kültürel çeşitliliğin en fazla yaşandığı yerlerden birisidir. Anadolu ile Kafkas coğrafyaları arasında bir köprü rolü üstlenen Ardahan bu jeopolitik öneminden dolayı insanlık tarihi boyunca birçok uygarlığın çatışma sahası olmuştur. Fiziki coğrafya özellikleri bakımından sert iklim şartlarına ve büyük otlaklara sahip olan bölgede hayvancılık tarih boyunca yaygın geçim kaynağı olmuştur. Ayrıca bu bölgenin zengin yeraltı kaynakları da göz önüne alındığında özellikle başta Urartu olmak üzere İskit ve Kimmer gibi birçok devlet bölge üzerindeki siyasi ve askeri etkinliklerini arttırıp yoğun bir mücadeleye girişmişlerdir. Ardahan ilinin en kuzeydoğu ucunda yer alan ve Türkgözü Sınır Kapısı ile Kafkaslara geçişte stratejik bir öneme sahip olan Posof İlçesi'nde şimdiye kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu bakımdan Posof İlçesi'nde yaptığımız çalışmalar Posof'un dolayısıyla Ardahan'ın tarih ve arkeolojisinin aydınlatılmasında önemli bir adım olacaktır.

2014

Hüseyin ANT

Tezin Adı

Tunç Çağı'nda Tokat Ve Çevresi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Anadolu, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri iskan gören bir coğrafyadır. Anadolu'nun kuzeyinde bulunan Tokat ilinde Geç Kalkolitik Çağ'dan itibaren yerleşmeler görülmektedir. Tokat, Anadolu da stratejik açıdan önemli bir konumdadır. Doğu Anadolu, Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerini birbirine bağlayan kavşak konumunda olması nedeniyle, tarih boyunca istilalara maruz kalmış ve farklı kültürlere ev sahipliği yapmıştır. İl, Anadolu'nun verimli ovalarını ve geniş otlaklara sahip yaylalarını içinde barındırmaktadır. İklimin tarıma elverişli olması tarımsal üretimi artırmıştır ve il insanların geçim kaynağı olarak tarımı seçmesinde etkili olmuştur. Eskiçağ'dan itibaren varlığı bilinen yer altı kaynakları, verimli otlakları ve jeopolitik konumuyla bu coğrafya Tunç Çağı yerel kentlerine, Asur Kolonilerine, Hitit topluluklarına ev sahipliği yapmıştır. Anadolu tarihinin aydınlatılması açısından oldukça önemli Eskiçağ yerleşimleri ile karşımıza çıkan Tokat ilindeki çalışmamızdaki amacımız; Erken Tunç Çağı yerleşimlerini tespit etmek ve Tokat'ın Eskiçağ tarihi hakkında bilgi vermektir.

2014

Abdurrahman SEÇKİN

Tezin Adı

Didgori Savaşı 1121

Danışman

Yrd. Doç. Dr Cem TÜYSÜZ

Dandanakan savaşıyla birlikte Selçuklu Devleti siyasi arenada kendini kabul ettirip, Ön – Asya'nın siyasetinde hâkimiyet sağlamaya başladıktan sonra artık düzensiz yürüyüşlerden vazgeçilip, daha fazla teşkilatlı bir şekilde batıya yönelme politikasını izlediler. Devletin kurulmasından hemen sonra toplanan kurultayda, yeni devletin temel siyaseti icabı batıya yönelik faaliyetlerini teşkilatlandırmak işini Tuğrul Bey kendi sorumluluğuna almıştı. Tuğrul - Çağrı Beyler ve Alp Arslan ile Güney Kafkasya fetihleri hızlanmış. Güney Kafkasya'da Selçuklu Hâkimiyeti tesis edilmeye başlanmıştır. Selçuklular Güney Kafkasya'da Hâkimiyetini Alp Arslan zamanında sağlamışlardır. Hâkimiyet Melikşah'ın hükümdarlığına dek sürmüştür. Kafkasya, İpek yolunun geçtiği ve Anadolu'ya gerçekleşen göç yollarından olması bölgenin önemini daha da arttırmıştır. Selçukluların, Anadolu fetihlerini sağlamlaştırmak için Kafkasya bölgesini elde tutması gerekmektedir ve Selçuklu bu hâkimiyetini Irak Selçukluları gibi tabi devletlerle sağlamaktaydı. Didgori Savaşı Selçuklu Gürcü Mücadelelerinin alanını değiştirmiştir. Selçuklu Türkleri savaş öncesi dönemde Kafkasya'nın Güneyine hâkim iken, yapılan Didgori savaşından sonra Selçukluların Kafkasya'da ki hâkimiyeti sonlanmış, Selçuklu-Gürcü mücadeleleri Kars-Ani bölgesine kadar çekilmiştir. Asıl önemli sonucu Kafkasya'da Gürcü halkının zihinlerindeki Türk Yenilmezliği sarsılmış, Kafkasya'da yapılan diğer savaflara büyük tesiri vardır.

2014

Zehra KARTAL

Tezin Adı

Moğolların Suriye Seferleri

Danışman

Yrd. Doç. Dr Cem TÜYSÜZ

İmarının ve görünüşünün zenginliğinden dolayı “Cennetü'l Arz” yani yeryüzünün cenneti olarak adlandırılan Şam'a genel olarak Suriye denir. Bölgeye M.Ö 3000 yıllarında Sami halkları gelmiş böylece bu topraklara istila hareketleri başlamıştır. İlkçağlarda Akadlar, Sümerler, Hititler, Persler, Asurlar hâkimiyetinde kalan Suriye Ortaçağlarda İslam hâkimiyetiyle tanışmış, Emeviler'in merkezi haline gelmiştir. Ancak İslam hâkimiyetiyle parlak zamanlar geçiren Suriye, Moğollar'ın yağma ve yıkım hareketleriyle alt üst olmuş eski ihtişamını kaybetmiştir. Memlük ve İlhanlı mücadelesi Suriye tarihinde silinmeyecek izler bırakmış Suriye tarihini aydınlatacak birçok eserin yok olmasına sebep olmuştur. İlk çağlardan İlhanlı Devletinin yıkılışına kadar Suriye'de hâkimiyet kurmuş devletler ve bu devletlerin Suriye'deki faaliyetleri açık anlaşılır bir dilde yazılmıştır. Suriye tarihini ve Moğolların Suriye hâkimiyetini merak edenler için başvuracakları önemli bir kaynak olmuştur.

2014

Tuba AS

Tezin Adı

**Yunan Ve Roma Tapınaklarının
Karşılaştırılması**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Megaron adlı yapı tipinin gelişmesiyle ortaya çıkmış olan Yunan tapınağında önceleri hakim olan İon ve Dor düzenine sonradan Korint düzeni eklenmiştir. Yunanistan'da ortaya çıkan Dor düzeni daha çok Güney İtalya ve Sicilya'da kullanılmıştır. İon düzeni ise Batı Anadolu'da ortaya çıkarak yayılmış bunun yanı sıra bölgede Dor düzeninde tapınaklar da yapılmıştır. Korint düzeni Roma döneminde oldukça yaygın bir biçimde kullanılmıştır. Çalışma kapsamında daha önceden bilinenlerin yanı sıra günümüzde yapılan yeni kazılarla ortaya çıkarılmış olan Yunan ve Roma tapınakları incelenmiştir. İnceleme kapsamına Anadolu, Yunanistan, Ege Adaları ile birlikte Roma İmparatorluğunun sınırları içerisinde yer alan Kuzey Afrika, Kuzey Suriye ve Avrupa'daki tapınaklar da dahil edilmiştir. Tüm bu tapınaklardan yola çıkılarak Yunan ve Roma tapınakları arasındaki farklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Yunan tapınakları kendine özgüdür. Romalılar; Yunan ve Etrüsk Tapınaklarından etkilenmiş olmalarının yanı sıra kendi mimari özelliklerini de ortaya koyabilmişlerdir. Bu noktada Anadolu ile birlikte Romanın mimariye yansıyan kültürel yapısı da göz ardı edilmemiştir. Anadolu Roma egemenliği altında olmasına karşın mimaride eski geleneğini sürdürmüştür.

2014

Türkan KURT

Tezin Adı

Hititler Döneminde Samsun Ve Civarı

Danışman

Yrd. Doç. Dr Akın BİNGÖL

Anadolu, eski çağlardan itibaren yerleşimin görüldüğü bir coğrafyadır. Anadolu medeniyetleri sadece bölgenin değil dünyanın kaderini etkileyen olaylara sahne olmuştur. Anadolu'nun kuzeyinde yer alan Samsun bölgesinde Mezolitik Çağ'dan itibaren yerleşim görülmektedir. Kalkolitik Çağ ile birlikte Samsun bölgesindeki yerleşimlere en iyi örnek İkiztepe'dir. Samsun Türkiye'nin kuzeyinde, Karadeniz sahil Şeridinin orta bölümünde Yeşilirmak ve Kızılırmak nehirlerinin Karadeniz'e döküldüğü deltalar arasında yer alır. Ekonomik ve kültürel yönden Karadeniz kıyı kuşağının önemli bir şehri olan Samsun, kıyı bölümüne ulaşan yolların Kavşak noktasında kurulmuştur. Eski çağdan itibaren var olan yer altı kaynakları, verimli toprakları ve bölgenin jeopolitik konumu, başta Hititler olmak üzere çeşitli devletlerin seferlerine maruz kalmasına sebep olmuştur. Bölgede uzun yıllar Hitit-Gaşka mücadelesi yaşanmıştır. Bulunduğu konum için, Stratejik öneme sahip olan ve çalışmamızın temelini oluşturan Samsun ili, Orta Karadeniz bölgesinde kuzey sınırının bir bölümünü oluşturmaktadır. Bölgede şimdiye kadar birçok araştırma yapılmıştır ve yapılmaya da devam edilmektedir. Bu bakımdan Samsun ve çevresi Karadeniz bölgesinin tarihini ve arkeolojisini aydınlatmada önemli bir yerleşim yeridir.

2014

Erdal SEZGİ

Tezin Adı

**Revan Bölgesinde Uluslararası Nüfuz
Mücadelesi (XIX. Yüzyıl)**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Oktay KIZILKAYA

Tarihi süreçte Revan(Erivan) çevresi Çukur Saad veya Sürmeli Çukuru olarak adlandırılmaktadır. Büyük ve Küçük Ağrı Dağı ve Alagöz dağının uzantısı olan diğer küçük dağların çevrelediği ovalık olan Revan Bölgesi olarak adlandırılmaktadır. Bazı kaynaklara göre Timur'un tüccarlarından Hoca Lehicani tarafından bir köy olarak kurulduğu, bazı kaynaklara göre ise XVI. Yüzyıl başlarında Şah İsmail in vezirlerinden olan Revan Kulu Han tarafından şehir haline getirildiği kaydedilmektedir. Revan Bölgesi, XV. Yüzyıl ile XIX. Yüzyıl arasında 400 yıl boyunca Türkler tarafından yönetilmiştir. Bu bölge 1828 yılına kadar demografik ve kültürel olarak Müslüman-Türk özelliklere sahip olmuştur. Bölgenin kaderi Rusya ile İran arasında yapılan savaşlar sonucunda imzalanan 1813 Gülistan ve 1828 Türkmençay antlaşmaları sonucu bölgenin Rus egemenliğine geçmesiyle değişmiştir. Osmanlı Devleti ve İran'ın uzun yıllar savaşmaları ve aralarındaki sorunları bir türlü çözememeleri, Rusya'nın bölgedeki hâkimiyet mücadelesini kolaylaştırmıştır. Rusların bu coğrafyaya hâkim olması ise Ermeni Devleti'nin ortaya çıkmasını hızlandırmıştır. Azerbaycan Türklerinin, hanlıklar halinde küçük, fakat bağımsız yaşama isteği bir araya gelip güçlü bir siyasi yapı kurmalarını engellemiş. Bu durum güçlü bir devlet olamamalarını ve Azerbaycan Türklerinin Rusya ve diğer devletler karşısında zayıf kalmalarına sebep olmuştur. Türkmençay Antlaşması'ndan (1828) sonra bölgeye giren Ruslar, burada kalıcı olabilmek için tarihi Türk bölgesi olan Revan Bölgesine yoğun olarak Ermenileri göç ettirmişlerdir. Rusların desteğini alan Ermeniler bölgenin gerçek sahibi olan Müslüman Türklerin bu kadim Türk toprağından göçe zorlamak için akıl almaz yöntemler denemişlerdir. Ermeniler bölgedeki Müslüman Türkleri etnik temizliğe uğratmışlardır. Bu süreci hızlandıran nedenlerden biri de Osmanlı Devleti nin ve İran ın içişlerinde sıkıntı yaşamaları ve bölge Müslümanlarına yardım edememeleridir. Bu çalışmada Revan bölgesinin XI. Yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar tarihsel süreci incelenmeye çalışılmıştır.

2014

Pınar ALBAYRAK

Tezin Adı

Urartularda Dini Yapılar

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Urartu Krallığı'nın, denetlenmesi oldukça zor olan yüksek yaylalar, sıradağlar ve derin vadilerden oluşan Doğu Anadolu ve çevresinde iki yüz yılı aşkın süre boyunca egemenlik sürmüş bir uygarlık olduğunu görmekteyiz. Urartu Krallığı var olduğu çağlarda, çağdaşı olan Asur ile hep bir siyasi mücadele içinde olmuştur ve yaşadıkları bölgelerin coğrafi koşullarından faydalanarak Asur tehlikesine karşı hep güçlü bir savunma göstermiştir. Urartu Krallığının zorlu coğrafi koşulları sebebiyle, Urartu yerleşim merkezleri ve bölgeleri arasında kurulan bağlantıya baktığımızda, Urartu merkezi yönetim sisteminin sürekliliği ve etkinliğinde çok önemli bir yere sahip olduğunu görmekteyiz. Yüksek dağların arasında bulunan veya yapılan geçitler ve yollar bölgeler arasında kurulan ilişkinin temel unsurlarıdır. Urartularda yeni fethedilen yerlerde imar çalışmaları önemli yer tutmuş ve mimari açıdan kent, kale ve saray gibi yapı kompleksleri kurularak kazanılan bölge yerleşime uygun hale getirilmiştir. Bu kompleks mimari tarzın içinde var olan önemli yapı topluluklarından biri de Urartuların dini tapınım yerleri olan tapınaklar olmuştur. Tapınaklar Urartu dini mimari yapıları içinde en önemli yapılar olup bunların yanında açık hava tapınım yerleri de Urartu dini mimarisi içinde önemli yere sahip mimarlık örnekleridir.

2014

Eda ŞAHİN

Tezin Adı

**Kars Müzesi'ndeki Bir Grup Tunç Çağı Keramiğinin
Değerlendirilmesi**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Keramikler yazının kullanılmadığı veya yazıya ulaşılmadığı anlarda kültürler hakkında bilgi edinmemizi sağlayan kültürel verilerdir. Bu çalışmada ki amaç; tezde kullanılan keramiklerin ilgili oldukları kültür veya siyasi organizasyonu ile birlikte değerlendirilmesidir. Bu çalışma giriş ve sonuç kısımları hariç, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Karaz ve Hurri ilişkisine değinilmiş, ayrıca Kars ve Iğdır bölgelerinde bulunan Tunç Çağı yerleşmeleri şablon halinde sunulmuştur. Tezin ikinci kısmında ise bahse konu olan keramikler teknik fiziki özellikleri ile birlikte değerlendirilmiş ve çizimleri ile levha halinde sunulmuştur.

2014

İlyas TOPÇU

Tezin Adı

**1946-1960 Yılları Arası Kars'ta Siyasi Ve Sosyal
Hayat**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Soğuk Savaş dönemi olarak adlandırılan dönemde Sovyetlerin, Kars-Ardahan ve Boğazlar üzerindeki istekleri, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye'nin iç ve dış politikasının yönünü tayin etmiştir. Bu istekler karşısında Türkiye'nin kendini güvenceye alabilmek amacıyla Batı blokuna yakınlaşma çabaları ve Batının desteğine olan ihtiyacı, Batı tipi siyasi sisteme geçişinde önemli bir rol oynadı. Bu doğrultuda 7 Ocak 1946 tarihinde kurulan Demokrat Parti, 1960 yılına kadar 16 yıllık süre zarfında Türk siyaset tarihinde baş aktör konumundaydı. Demokrat Parti kurulduktan sonra yapılan dört genel seçimde de Kars'ta CHP galip gelse de, söz konusu dönemlerde Kars'ta önemli gelişmeler yaşandı. İdari yapılanmada yaşanan değişikliklerle beraber, eski yerleşim yerlerinin isimleri yeni Türkçe isimlerle değiştirildi. Bu dönemde Kars'ta sağlık alanında çok ciddi çalışmalar yapıldı, hastane, sağlık merkezleri ve gezici tedavi hizmetlerine büyük önem verildi. Bir diğer önemli gelişme de eğitim alanında oldu. Merkez ve köylerde yeni okullar açılırken ilçelere de ortaokullar inşa edildi. Kars'ın en önemli geçim kaynaklarından olan hayvancılık konusunda da yeni yatırımlar ve gelişmeler yaşandı. Tarımda makineleşme ve hayvan ıslahı için yatırımlar yapıldı. Basın hayatında da gelişmeler oldu ve 1946-1960 yılları arasında Kars'ta çıkan gazetelerin sayısında büyük bir artış yaşandı. Ayrıca bu yıllar arasında Kars'ta Hürriyet Partisi, Millet Partisi ve Cumhuriyetçi Millet Partisi teşkilatları kuruldu ve bu partiler seçimlere iştirak etti. Fakat dört genel seçimde de milletvekili seçimlerini Kars'ta CHP tek başına kazandı. Belediye, il genel meclisi ve muhtarlık seçimleri ise DP ve CHP arasında geçti.

2014

Fadimana FİDAN

Tezin Adı

**18. Yüzyılda İstanbul'un Ve Ordunun
İaşesinde Tuna İskelelerinin Rolü
(1711-1768)**

Danışman

Prof.Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Osmanlı Devleti iaşe politikasını İstanbul halkı ve ordu endeksli oluşturmuştu. İmparatorluğun dört bir tarafından gelen iaşe bu ikisi için kullanılmaktaydı. Tuna Nehri'nin güney ve kuzey kıyısındaki iskeleler İstanbul halkının ve ordunun iaşesinin ana tedarik noktalarıydı. Bu sebeple Osmanlı Devleti bu bölge için ambar nitelendirmesi yapmakta, buradan iaşenin sağlanamaması gibi bir durumda barış döneminde İstanbul halkı savaş döneminde ise ordu büyük sıkıntı içine girmektedir. Zira Tuna iskeleleri savaş döneminde orduya barış döneminde ise İstanbul'a zahire göndermekteydi. Böylece iskeleler dünyanın en büyük şehrinin ve sayısı binleri bulan askerin iaşesinde önemli roller üstlenmekteydi. Tuna iskelelerinin bu özellikleri 18. Yüzyılda daha belirgin hale geldi. Çünkü bu dönemde devlet değişen sosyo-ekonomik yapı nedeniyle iaşe sisteminde bazı düzenlemeler yaptı ve Tuna'dan tedarik edilen zahirenin kıymeti karşısında bu değişiklikler iskelelerde devamlı surette uygulandı. Tuna iskeleleri bu yönüyle hem savaşın lojistik ihtiyacını karşılayan hem de İstanbul gibi döneminin en büyük metropolünün de iaşe ile ilgili sorunlarını ortadan kaldıran bir merkez durumundaydı.

2014

Aysel AĞBABA

Tezin Adı

XVI. Yüzyıl Mühimme Defterlerine Göre Kars (1558-1637)

Danışman

Prof. Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Mühimme Defterleri Osmanlı Devleti'nde, Divân-ı Hümâyûn'un görüşmeleri sonunda alınan kararların padişah onayından geçtikten sonra yazılan fermanların sûretlerinin kaydedilmesi sonucu oluşmuş defterlerdir. Bu defterlerde eşkiyalık, yerel yöneticilerin görevlerini kötüye kullanarak halka zulmetmesi ve onlardan zorla vergi toplaması, kişisel sorunlardan kaynaklanan anlaşmazlıklar, vakıf, has, ze'âmet, ve tımar tasarrufu, vergilerin tahsili, idareci, asker ve reayânın mağduriyetleri, iskan meseleleri, seferler için orduya asker, zahire ve asker tedariki, yeniçeri mevacibleri hususundaki usulsüzlükler ve sair hükümlere rastlamak mümkündür. Tez çalışmamızda Mühimme Defterleri ana kaynak olarak kullanılmış olup Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan 989 numaralı Divân-ı Hümâyûn Kataloğu'nda 1553-1642 yılları arası Mühimme Defterleri arasında bulunan toplam 86 defter incelenmiştir. Özetleri mevcut olmayan defterler, taranarak hükümlerin hitap kısmındaki "Kars Beğlerbeğine", "Kars Kadısına", "Erzurum ve Kars Beğlerbeğilerine", "Kars Sancağı"nda vâki kadılara, kethüdalara ve sair iş erlerine hüküm ki", "Çıldır Beğlerbeğisine hüküm ki", ibaresi bulunanlar dikkate alınmıştır. Başka bölgelere yazılmış ancak sonunda "Bir Sûreti Kars Beğlerbeğisine" vb. ifadeler taşıyan hükümler de değerlendirilmeye çalışılmıştır. Belgelerde okunamayan kelimeler ? işareti ile boşluk olan yerler ise ( ), silik kısımlar (silinmiş) olarak gösterilmiştir.

9. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİMDALİ 2011-2014 TEZ ÖZETLERİ

2011

Aysun LAÇİN

Tezin Adı

**Derleme Sözlüğüne Göre
Anadolu Ağızlarında Birleşik Eylemler**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Derleme Sözlüğü ile ilgili yapılan bu çalışmada Anadolu ağzlarında kullanılan altı bin altı yüzden fazla birleşik eylem tespit edilmiştir ve çalışmanın sonuna sözlük olarak eklenmiştir. Anadolu ağzları ve birleşik eylemlerle ilgili sınıflamalara yer verilerek sözlükteki Derleme Sözlüğündeki birleşik eylemlerle ilgili bir sınıflama yapılmıştır. Birleşik eylemler; ses bilgisi, yapı bilgisi ve yardımcı eylemler açısından incelenmiştir.

2011

Fettah KARAHAN

Tezin Adı

**Çağdaş Türk Lehçelerinde
Yansıma Kelimeler**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞENEL

Yapılan bu çalışmada “onomatopöie” kavramının ne anlama geldiği, nasıl kullanıldığı ve sesli jestler ile ünlemler arasındaki sınır saptanmaya çalışılmıştır. “Giriş” bölümünde bu terim hakkında geniş bilgilere yer verilmiştir. Bu terimin ilk olarak nasıl ortaya çıktığı ve diller arasında nasıl kullanıldığı üzerinde durulmuştur. Genellikle Çağdaş Türk Lehçeleri’nde ortak olan yansıma sözcükler derlenerek bu dillerin birbirine olan yakınlığı vurgulanılmaya çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmada yansıma sözcükleri derlenen diller Türkçe’nin kolları şeklindedir. Yansıma sözcükler üzerine yapılan çalışmalardan kısaca bahsedilmiştir. Bu dillerdeki ortak olan yansıma sözcükler ayrı bir bölümde verilmiştir. Çalışmada yansıma sözcükleri derlenen lehçeler hakkında kısa ve öz bilgiler bulunmaktadır. Her lehçede tespit edilen yansıma sözcükler ayrı başlıklar altında verilmiş ve bu sözcüklerden oluşan karma bir sözlükte oluşturulmuştur. Çağdaş Türk Lehçeleri’ndeki yansıma sözcükler o dillere ait sözlükler taranarak elde edilmiştir. Bunun yanında bu lehçelere ait destanlarda taranmıştır. Destanlarda tespit edilen yansıma sözcükler tablolar halinde verilmiştir. Çağdaş Türk Lehçeleri’ndeki yansıma sözcükler Prof. Dr. Hamza ZÜLFİKAR’ın “Türkçede Yansıma Sözcükler” eserinden yola çıkılarak tespit edilmeye çalışılmıştır.

2011

Naciye ARSOY

Tezin Adı

Türk Masallarında Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Ve Kadın

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Kürşat ÖNCÜL

Bu çalışmada Türk masallarında kadının toplumsal cinsiyet rolleri, erkek egemenliği ve kadının bu egemenlik anlayışı karşısındaki tutumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Masalların mensup olduğu toplumun kültürleri, yaşayışları, inançları hakkında ipuçları vermesi gerçeğine dayanılarak kadın ve ataerkillik olgusunu seçilen masallardan hareketle su yüzüne çıkarmak amaçlanmıştır. İnceleme süreci çeşitli kaynaklardan ve internet bilgilerinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Birincil kaynaklardan yararlanılarak hazırlanan çalışmada hem dünyada hem de Türkiye’de kadın ve ataerkil düzen hakkında yazılan kitaplar incelenmiştir. Sosyoloji ve felsefi alanda yazılan bu kaynaklardan yola çıkılarak edebiyat alanında masal türüyle alakalı eser sunan yazarların kitapları sentezlenerek Türk masallarında; kadının yeri, rolleri ve erkek egemenliği karşısındaki tutumu belirlenmiştir. Türk masal motifleri kullanılarak kadın ve ataerkil olgu irdelenmiştir. İncelemeden elde edilen bilgilere göre kadının çok uzun bir süre erkek egemenliği altında yaşadığı; fakat toplumsal gelişmeler ve değişimler sayesinde özellikle kadının iş hayatına atılmasıyla birlikte erkek egemenliğini biraz daha hafifleten bir süreç yaşadığını görmek mümkün olmuştur. Özellikle erkek çocuk doğurma, toplumun kadına yüklediği sorumluluklar, namus kavramı ve kadının doğuştan getirdiği fiziksel özelliklerin erkeğin egemenliğini güçlendirdiği görülmüştür.

2011

Sultan Ruhan KURTBEOĞLU

Tezin Adı

Iğdır Ve Nahçıvan Ağzının Karşılaştırılması

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞENEL

Iğdır ve Nahçıvan, çağlar boyu Türk tarihinin sergilendiği bir sahne olmuştur ve Türk tarihinin aktarımında her daim başrolü üstlenmiştir. Bu çalışmada, Iğdır ve Nahçıvan'ın bu rolü, dil özelliklerindeki benzerliğin gösterilmesi ile tekrar kanıtlanmış olup, kadim Türk topraklarının, özellikle sözlü kültür ürünleri itibarıyla Azerbaycan ve Türkiye Türkçesi arasında bir geçiş alanı olduğu vurgulanmıştır. Formal eğitim ve sosyo-kültürel yapısı bakımından Türkiye'ye, dil özellikleri yönüyle de daha çok Azerbaycan Türkçesine bağlı olan Iğdır'ın ağız yapısında, hem Türkiye hem de Azerbaycan Türkçesinin özelliklerini görmek mümkündür. Bu itibarla, yapılan çalışmada Iğdır'ın; 1 (Bir) ilçesi, 1 (Bir) beldesi ve 6 (Altı) köyünden derlenen metinlerin; Tuncer Gülensoy, Ebulfez Kuluyev Amanoğlu ve Paki Küçüker tarafından hazırlanmış olan “Nahçıvan Ağzı” adlı eserin ağız özelliklerinin karşılaştırmalı bir incelemesi yapılmıştır. Metinler Iğdır'ın: Merkeze bağlı Akyumak (Kızılkazır) köyü; Melekli (Malaklu) beldesi; Karakoyunlu ilçesi, bu ilçeye bağlı Cennetabat (Canatabat) köyü ve Zülfikar (Zilfugar) köyü; Tuzluca ilçesine bağlı Gaziler (Pernaut) köyü ve Ağabeyköy (Agabek); Aralık ilçesine bağlı Aşağıçiftlik (Cutluk) köyünden derlenmiştir. Çalışmanın homojenitesi açısından, Iğdır'ın Merkez ilçesi dahil olmak üzere, tüm ilçelerinden data alınmıştır. Derleme yapılan noktaları gösteren haritada, bu durum ayrıntılı olarak görülmektedir. Derleme esnasında, kamera ve ses kayıt cihazı eş zamanlı olarak kullanılmış ve böylelikle duyulamayan sesler ağız okuma yöntemiyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Bütün bu imkanlara ve titiz bir çalışma yapılmasına rağmen seslerin duyulması konusunda eksikliklerin ve yanlışlıkların olması muhtemeldir. Avrupa'da ses analizleri fizik ve akustikteki gelişmeler sonucunda üretilen kayıt ve analiz araçlarının yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de bu kapsamda fonetik laboratuvarların mevcut olması neticesinde, deşifre esnasında karşılaşılan güçlüklerin ve yapılan yanlışların önüne geçilebileceği söylenebilir. Çalışmada, metinlerde kullanılmak üzere, yazı dilinde bulunmayan ünlüler ve ünsüzlerin tespiti için, transkripsiyon (çeviri yazı) işaretleri kullanılmıştır. “Nahçıvan Ağzı” adlı eserde; aynı ses özelliklerini taşımasına rağmen yer yer farklı işaretler tercih edilmiştir. Bu farklılıklar ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Bütün bu incelemeler sonucunda; bir yöredeki ağız özelliklerinin etnik yapıyla doğrudan ilişkili olduğu, bir kez daha görülmüş, bu cihetle Iğdır ve Nahçıvan bölgesindeki Azeri varlığının tarihçesine değinilmiştir. Buna ek olarak, Azeri Türkçesi ve Anadolu Ağzılarının sınıflandırılması çerçevesinde yöredeki ağız özelliklerinin hangi gruba dahil olduğu ve grup özellikleri hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Ayrıca bu tez, Iğdır ağzı ile Nahçıvan ağzı arasındaki bilimsel manada ilk karşılaştırmalı çalışmalardan biri olması açısından da ayrı bir önem taşımaktadır. Bu koşutta çalışmanın Türkoloji bilimine katkı sağlayacağı umulmaktadır.

2011

Eyüp Sertaç AYAZ

Tezin Adı

**Eş Anlamlılığın Bilimsel Temelleri Ve Türkiye Türkçesi İle
Azerbaycan Türkçesindeki Eş Anlamlıların Karşılaştırılması**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Bu tezin konusu eş anlamlılık kavramının bilimsel temellerinin araştırılması ve Türkiye Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesindeki eş anlamlılığın karşılaştırmalı olarak incelenerek Türk dili içindeki yerinin tayin edilmesidir. Bu bağlamda konunun kapsamı göz önüne alınarak eş anlamlılığın oluşma şekilleri, eş anlamlılığın ortaya çıkış nedenleri, eş anlamlılığın kullanış amaçları, eş anlamlı sözcüklerin sınıflandırılması, eş anlamlılık ve bağlam ilişkisi, eş anlamlılığa farklı yaklaşımlar, eş anlamlılıkla ilgili sorunlar, eş anlamlılık ve anlatım bozukluğu ilişkisi ve Azerbaycan Türkçesindeki eş anlamlı sözcüklerle Türkiye Türkçesindekilerin karşılaştırılması çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Tez; İçindekiler, Özet, Abstract, Ön Söz, Kısaltmalar, Giriş başlıklarını takip eden 7 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölüm “Eş Anlamlılığın Genel Özellikleri” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde anlam ve eş anlamlılık kavramı teorik olarak tüm yönleri ve türleriyle incelenmiştir. Ayrıca burada “bütüncül eş anlamlılık”, “bağlamsal eş anlamlılık” üzerinde durulmuştur. 2. Bölüm “Eş Anlamlılık ve Bağlam” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde sözcüklerin, sözcük öbeklerinin ve cümlelerin konuşma ya da metin içerisinde bağlam kapsamında bağlamın sözcüklerin anlamsal yapılarına etkisinin belirlenmesine çalışılmış, eş anlamlılık ve kullanım üzerinde durulmuştur. 3. Bölüm “Eş Anlamlılıkla İlgili Yaklaşımlar” başlığını taşımaktadır. Yerli ve Yabancı dilbilimcilerin konuya bakış açıları değerlendirilmeye çalışılmıştır. 4. Bölüm “Eş Anlamlılıkla İlgili Sorunlar” başlığını taşımaktadır. Eş anlamlılığın var olup olmadığı tartışılarak Türk dilinde eş anlamlılık dilin zenginliği mi yoksa yabancılaşması mı meselesine açıklık getirilmeye çalışılmıştır. 5. Bölüm “Eş Anlamlılık ve Anlatım Bozukluğu” başlığını taşımaktadır. Eş anlamlı sözcüklerin birlikte kullanılmasının yol açtığı anlatım kusurlarına değinilmiştir. 6. Bölüm “Azerbaycan Türkçesinde Eş Anlamlılığa Genel Bakış” başlığını taşımaktadır. Eş anlamlılık ve öğretiminde karşılaşılan sorunlar üzerinde durulmuştur. 7. Bölüm “Türkiye Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesindeki Eş Anlamlılığın Karşılaştırılması” başlığını taşımaktadır. Türkiye Türkçesi ve Azerbaycan Türkçesindeki eş anlamlı sözcüklerden örnekler seçilmiş, kökenleri belirtilmiş ve her durumda birbirlerinin yerine kullanılabilecek sözcükler olup olmadıkları, üslup faktörleri ve kültür çevresi bağlamında değerlendirilmiştir. Tez; Sonuç, Kaynaklar ve Öz Geçmiş bölümleriyle sonlanmaktadır.

2011

Nevzat BEĞEN

Tezin Adı

**Şahabettin Süleyman'ın “Târih-İ Edebiyât-İ
Osmâniye” Adlı Eserinin Metin Ve
İncelemesi**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Şuara tezkireleri Klasik Türk edebiyatının birinci derecede kaynakları arasında yer almaktadır. Divan şairlerinin tanıtıldığı tezkireler, tezkirecilik geleneğinin son bulmasıyla yerini edebiyat tarihçiliğine bırakmıştır. Edebiyat tarihi ise bir edebiyatın doğuşundan başlayarak geçirdiği bütün gelişmeleri, bu gelişmelerin safhalarını, bütün bunların sebeplerini ve sonuçlarını inceleyen bir bilim dalıdır. Edebiyat tarihçiliği de bir milletin kültür tarihinin bütün yönleriyle incelenmesinde en önemli ilmî disiplinlerden birisidir. Bu çalışmamızda Şahabettin Süleyman'ın hayatı ve sanatı, tezkirecilik ile edebiyat tarihçiliği arasındaki geçişi ve farklılığı, “Târih-i Edebiyât-ı Osmâniye” adlı eserin Latin alfabesine aktarımı ve incelemesi üzerinde durduk. Şahabettin Süleyman'ın ilk ilmi eseri olan ve 1910'da idadiler için ders kitabı olarak yayımlanan “Târih-i Edebiyât-ı Osmâniye”, gerek yazıldığı dönem ve gerekse de daha önceki dönemlere ait edebiyatımız hakkında bilgiler içermektedir. Metot ve anlatım bakımından tezkireciliğin izlerini taşıyan bu edebiyat tarihi çalışmasında, tasnif sistemi bakımından belli bir esasa uyulmamış, edebi türlere göre bir tasnife de gidilmemiştir. Ayrıca bir çok isme de yer verilmemiş olduğu görülen bu eserin sonunda bir bibliyografya da yoktur. Bu sebeplerle eserin tam anlamıyla bir edebiyat tarihi olduğunu söyleyemeyiz. Ancak yazıldığı dönem göz önüne alındığında eseri bir edebiyat tarihi olarak nitelendirebiliriz. Çalışmamız beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, üzerinde inceleme yaptığımız eserin yazarı, Şahabettin Süleyman'ın hayatı, edebi anlayışı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde tezkire kavramı, tezkireler ve tezkireciliğimiz hakkında bilgi verilmiş ve tezkireciliğimizin başlangıcı, gelişim süreci ve bu türün örnekleri ele alınmıştır. Burada ayrıca tezkirelerin yüzyıllara göre listesi de yer almaktadır. Üçüncü bölümde, edebiyat tarihi kavramı, edebiyat tarihinde usûl ve edebiyat tarihçiliğimiz hakkında inceleme yapıldıktan sonra kronolojik olarak edebiyat tarihlerimiz sıralanmıştır. Ayrıca bu kavramların genel hatlarıyla incelendiği bölümde, tezkirecilik anlayışı ile edebiyat tarihçiliğinin mukayese edilmesi sağlanmaya çalışıldı. Çalışmamızın dördüncü bölümünde ise Târih-i Edebiyât-ı Osmâniye'nin incelemesi yer almaktadır. İnceleme sonucunda eserin bir giriş ile üç bölümden oluştuğu, eserde müstakil bir bölüm olduğu halde Muallim Naci, Nabızade Nâzım ve İsmail Sefa'nın bulunduğu “Fetret-i Edebiye”nin bir edebi devir olarak görülmediği ve toplamda yetmiş bir şairin işlendiği saptanmıştır. Yine bu bölümde eserin tasnif sisteminden, bölümlerinde nelerin anlatıldığı gibi konulardan da bahsedilmiştir. Son bölümde ise Târih-i Edebiyât-ı Osmâniy'nin çeviri yazısı (transkripsiyonu) bulunmaktadır. Ayrıca çalışmamızdan faydalanmayı kolaylaştırmak açısından hem bütün olarak tezin hem de Târih-i Edebiyât-ı Osmâniye'nin çeviri yazısının dizini (şahıs ve eser adları) yapılmıştır.

2011

Ashhan YILDIZ

Tezin Adı

Anadolu Efsanelerinin Tanımı Ve Tasnifi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL

Bu çalışmada Türkiye'de efsaneler üzerine yapılmış tezlerin tespit ve tenkitinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmanın temel hedefi halk biliminin önemli çalışma sahalarından biri olan efsaneler üzerine ülkemizde yapılan çalışmaların değerlendirilmesiyle, bu çalışmaların ulaştığı ilmî derece ve eksikliklerin tespit edilip konu üzerine ileriki araştırmacılara ışık tutmaktır. Çalışmada öncelikle efsaneler hakkında kısaca bilgi verilmiş, Türkiye'de efsaneler üzerine yapılmış çalışmaların bibliyografyası saptanabildiği kadarıyla aktarılmıştır. Ardından efsaneler üzerine kaleme alınmış kitaplardan bazıları incelenmiştir. Tezin ana eksenini oluşturan Türkiye'de efsaneler üzerine yapılmış tezlerden mümkün olduğunca çok sayıda teze ulaşılmıştır. Ulaşılan bu tezler bir sınırlandırmaya tabi tutularak çalışmamızda farklı örneklerle sağlayacak tezlerin incelenmesine gayret edilmiştir. Bu amaçla saptanan tezler incelenmiş, tanıtılmış ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2012

Işıl ÖZKAN

Tezin Adı

**Nahçıvan Yer Adlarıyla Türkiye'deki Yer Adlarının
Dil Özellikleri Açısından Karşılaştırılması**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Yer adları (toponimler) milletlerin sahip olduğu kültürel değerlerin en önemlilerindedir. Bir ülkenin yerleşme tarihi, boy ve etnik yapısı, geçmişine ait hayat tarzı ve zihniyet unsurlarının tümünün geleceğe taşınması yer adlarıyla mümkün olmaktadır. Bu çalışmada Adil Bağırov, tarafından kaleme alınan Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nin toponimler sisteminin tarihî ve dilsel açıdan araştırma konusu edildiği —Adil Bağırov, Nahçıvan Toponimlerinin Lengüistik Özellikleri, Bakü, Elm, 2002 adlı eser doğrultusunda Nahçıvan yer adlarıyla Türkiye'deki yer adları oluşum yolları, semantik, etimolojik, fonetik, morfolojik ve sentaktik özellikler bakımından karşılaştırmalı olarak incelenerek çeşitli özellikler açısından benzerlik gösteren toponimlerin yanında eş toponimlerin de tespiti yapılmıştır. Böylelikle yer adı vermede etkili olan ortak Türk geleneğinin ortaya çıkarılması ve Türk dünyasının bir bütün olduğunun vurgulanması amaçlanmıştır. Bunun için — Nahçıvan Toponimlerinin Dil Özellikleri adlı eser Azeri Türkçesi'nden Türkiye Türkçesi'ne aktarılmıştır. Ardından eserde yapılan tasnif esas alınarak Türkiye'deki yer adları bu tasnife göre; oykonim, horonim, urbanonim, oronim ve dromonim olmak üzere gruplandırılmıştır. Türkiye'deki yer adlarının tespitinde ise İçişleri Bakanlığının —Köylerimiz adlı kitabı ve Harita Genel Komutanlığı'nın verilerinden yararlanılmıştır. Nahçıvan ve Türkiye'deki yer adlarının karşılaştırılması çalışmaları sonucunda Türk kavim adlarının Türkiye ve Nahçıvan topraklarında yaşadığı sonucu başta olmak üzere, adlandırmada birebir aynı kullanılan yer adlarının varlığı ve yer adlarıyla ilgili birçok ortak özelliğin bulunduğu, farklılıkların ise oldukça sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Geçmişteki tarihî sürece, siyasî yönlendirmelere rağmen Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde Türkiye'dekiyle ortak ve paralel adların kullanılması aynı soydan gelen Türk II topluluklarının, ortak Türk kültürünün bir sonucu olarak aynı adlandırma geleneğini kullanmalarıyla ilgilidir.

2012

Nurcan ARAS OKŞAK

Tezin Adı

Azerbaycan Türkçesindeki Kişi Adları Ve Kişi Adlarının Veriliş Çeşitliliği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Yapılan bu Yüksek Lisans tez çalışmasında Nizami XUDİYEV'in Azerbaycan Antroponimlerinin Teşekkülü ve İnkişafı, Bakı 2005 adlı eser Azerbaycan Türkçesinden, Türkiye Türkçesine aktarılmıştır. Türkiye Türkçesine aktarılan adı geçen eserin sonunda bulunan yaklaşık olarak 1306 adet erkek adı, 931 adet de kadın adı olmak üzere toplamda 2237 adet kişi adı bulunmaktadır. Eserde bulunan bu kişi adları kökeni, anlamları ve veriliş çeşitliliği ile ilgili olarak ele alınıp incelenmiştir. İncelenen erkek adlarında yaklaşık olarak 541 adet Arapça, 181 adet Türkçe, 147 adet de Farsça ad mevcuttur. Erkek adlarında Arapça, Türkçe ve Farsça adların yanında ayrıca İbranice, Almanca, Rumca, Tatarca, Yunanca, İngilizce, Rusça, Latince adlarda bulunmakta, ama bunların sayısı oldukça sınırlıdır. Erkek adlarında karşımıza çıkan birleşik adlar ise; Ar.+Ar., Ar.+T., Ar.+Far., T.+T., T.+Ar., T.+Far., Far.+Far., Far.+Ar., Far.+T., İbr.+T., İbr.+Ar., T. ve Far., Far. ve İbr.'dir. İncelenen kadın adlarında da yaklaşık olarak 349 adet Arapça, 125 adet Türkçe ve 173 adet de Farsça ad bulunmaktadır. Kadın adlarında Arapça, Türkçe ve Farsça adların yanında ayrıca İbranice, Yunanca, İngilizce, Fransızca, Latince ve Bulgarca adlar da mevcuttur, fakat sayıları oldukça sınırlıdır. Kadın adlarında karşımıza çıkan birleşik adlar ise; Ar.+Ar., Ar.+T., Ar.+Far., T.+T., T.+Ar., T.+Far., Far.+Far., Far.+Ar., Far.+T., İbr.+T., Yun.+T.'dir. Nizami XUDİYEV'in adı geçen eserde Azerbaycan Türklerinde ad verme geleneği ve kişi adlarının veriliş çeşitliliği hakkında bilgiler vermektedir. Bu çalışmayla elde edinilen bilgilerle Türkiye ve Azerbaycan'da ad verme geleneğinde birçok ortak özelliğin bulunduğu tespit edilmiştir. Aynı soydan gelen bu Türk topluluklarının ortak geçmiş kültürünün bir sonucu olarak aynı ad verme geleneğinin ve aynı ad veriliş çeşitliliğinin kullanıldığı görülmektedir.

2012

Murat AYBİRDİ

Tezin Adı

**Hasan Kayıhan'ın Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Ve
Romanlarının Tematik Bakımdan İncelenmesi**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Bu çalışmamızda Hasan Kayıhan'ın hayatı, eserleri, edebi kişiliği ve romanlarının tematik bakımdan incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmamızın sonunda yazarın kendi ağzından hayat hikâyesine, yazarla yaptığımız söyleşiye, yazarın aile kayıt örneğine, yazara ve romanlarına ilişkin bazı fotoğraflara yer verilmiştir. Edebiyatın farklı türlerinde çalışmaları olsa da romancılığıyla tanınan Hasan Kayıhan, romanlarında milli ve manevi değerlere bağlılığı ön plana çıkarmış, Almanya'da yaşayan Türklerin yaşadıkları sorunları da gözler önüne sermiştir. Edebiyatı sosyal mesaj vermenin bir aracı olarak gören yazar, doğru bildiklerini söylemekten de çekinmemiştir. Çalışmamızda yazarın yayımlanmış sekiz romanı da tek tek incelenmiş ve yazarın vermek istediği mesajlar üzerinde durulmuştur. Çalışmamızın sonunda, incelenen ve yararlanılan kaynaklar, kaynakça bölümünde belirtilmiştir.

2012

Adem POLAT

Tezin Adı

1960 Sonrası Türk Şiirinde Marksist Söylem

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Çağdaş Türk şiirinin modernleşme aşamaları dikkate alındığında, 1960'dan sonra edebî açıdan çoğulcu bir bilgi ve sanat gündemininin oluşması, çağdaş Türk şiiri bakımından bir söyleme dönüşmesini bereberinde getirmiştir. Söz konusu tarihsellik açısından 1960 sonrası maddeci düşünce öğelerinin yavaş yavaş Marksist dünya görüşüne sahip aydınlarca şiirde uygulanması da, sosyalist bir şiir anlayışının oluşmasını sağlamıştır. Sahip olunan ideoloji çerçevesinde dünyayı yorumlayan bu şairler, dönemin Marksist dergileri etrafında kendilerine özgü bir şiir dili kurmuşlardır. Yaşamı, insanı, toplumu sözü edilen ideoloji merkezinde yorumlayan Marksist şairler, maddeci problem alanının argümanlarıyla meselelere bakıp, gerek siyasi mekanizma üzerinde gerekse sanatsal ölçüler noktasında fikirlerini ortaya koymuşlar; ideolojilerinin gerektirdiği programı da uygulama endişesine kapılmışlardır. Bu çalışmada bahsi geçen Marksist şiir söyleminin 1960 şiirindeki izdüşümleri ve izlek alanı, tarihsel, teorik ve sanatsal tematik açısından incelenmiştir.

2013

Ali KÖK

Tezin Adı

Seyyîd Giryân Cemâleddîn Kazâkî Dîvânı İnceleme (Tahlil)-Metin-Sözlük-Dizin

Danışman

YRD. DOÇ. DR. MEHEDDİN İSPİR

Bu çalışmada 19. yüzyılın sonları veya 20. yüzyılın başlarında öldüğü tahmin edilen Seyyîd Giryân Cemâleddîn Kazâkî'nin hayatı ile dîvânı hakkında bilgiler vermeye çalışılmıştır. Şâirin hayatı ve dili hakkında bilgiler verildikten sonra çalışma dört bölüm şeklinde düzenlenmiştir. Birinci bölümde dîvân şekil ve muhteva (din, tasavvuf, toplum, insan, tabiat) yönünden incelenerek sonuç belirtilmiş ve çalışmada yararlanılan kaynaklar sıralanmıştır. İkinci bölümde dîvânın nüshalarını tanıtarak tenkitli metin çalışması yapılmış ve metnin orijinali "Türk İlmî Transkripsiyon Sistemi" ile verilmiştir. Üçüncü bölümde dîvândaki şiirlerde geçen ve anlamı bilinmeyen kelimelerin bir sözlüğünü hazırlanmıştır. Dördüncü bölümde ise dîvândaki kelimelerin dizini yapılmıştır.

2013

İbrahim ÖZKAYA

Tezin Adı

**Emsal-İ Türkân [Türklerin Atasözleri]
(Giriş, İnceleme, Metin, Sözlük)**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Sözlü kültürün en değerli hazinelerinden biri olan atasözlerinin yazıya geçirilmesi hadisesi Türk Batı sahasında Dede Korkut Kitabı'nın meçhul yazarıyla başlamış ve söz konusu gelenek sonraki yüzyıllarda da devam etmiştir. Abbaskulu Ağa Meragâi'nin XVIII. yüzyılda yazıya geçirdiği "Emsal-i Türkân" (Türklerin Atasözleri) bu geleneğin sonraki yüzyıllardaki örneklerinden biridir. İran sahasında (Güney Azerbaycan'ın Hoy bölgesinde) yazılmış eserdeki hem eski hem de dönemine göre yeni sayılan atasözlerinin yan yana bulunması Batı Türkçesinin iki büyük yazı dili olan Azerbaycan ve Türkiye Türkçelerinin ortak unsurlarını (geçiş devrini) yansıması bakımından son derece dikkat çekicidir.

2013

Erdem TAZEGÜL

Tezin Adı

**Hayvanlarla İlgili Türkmen Atasözlerinin
Söz Varlığı**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Türkmen sosyo-kültürel ve ekonomik hayatında önemli bir işleve sahip olan hayvanlar, doğal olarak Türkmenlerin sözlü kültürünün en önemli öğelerinden olan atasözlerinin de içinde yer almıştır. Hayvanlarla ilgili Türkmen atasözleri üzerine yaptığımız bu çalışmada atasözlerinde geçen sözcükler bir dizinde toplandı. Atasözleriyle ilgili veriler elde edildikten sonra dizinde geçen madde başları hayvanlar, bitkiler, insan vücudu, araç-gereç, değer yargıları, meslekler, fiiller gibi 91 konu başlıkları altında sınıflandırıldı. Bu çalışmayla Türkmen Türkçesinin söz varlığı çalışmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

2013

Kadir İnan BİLGİR

Tezin Adı

Elif Şafak'ın Romanlarında Aşk Teması

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Meheddin İSPİR

Bu çalışmamızda Elif Şafak'ın romanlarındaki aşk temasının çeşitli açılardan incelenmesi amaç edinilmiştir. Aşk; insanı ve insanı ilgilendiren her şeyi kendine konu edinen edebiyatın ezelden beri vazgeçilmez temalarından biri olmuştur. İnsanın psikolojisi ve biyolojisi üzerinde yoğun ve uzun süreli bir etkiye sahip olan aşk, bireyin sosyal yaşantısını da bu doğrultuda olumlu veya olumsuz yönde etkilemiştir. Son dönem Türk romanında varlığını kuvvetle hissettiren Elif Şafak; eserlerinde bir nevi, sanat toplum içindir, anlayışıyla hareket etmiştir. Çünkü Şafak'ın romanlarında okuyucuya insan ve yaşam konusunda mesajlar verdiği görülür. Çalışmamız giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde aşkın tanımı yapılarak geçmişten günümüze kadar Türk edebiyatında işlenen aşk teması genel olarak değerlendirilmiştir. Birinci bölümde Elif Şafak'ın hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında bilgi verilmiş; ikinci bölümde ise romanlarındaki aşk teması çeşitli açılardan irdelenmeye çalışılmıştır. Yazarın romanlarındaki aşk teması incelenirken; Elif Şafak'ın çocukluk yılları, okul yılları, aile hayatı ve akademisyenlik hayatı dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda bazı eserlerinde yazardan romana, bazı eserlerinde ise romandan yazara ulaşılmaya çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmalar neticesinde yazarın çocukluk yıllarında yaşadığı terk ediliş, gençlik yıllarında yaşadığı yalnızlık, dışlanmışlık, arada kalış duygularının ve akademisyenlik hayatında karşılaştığı tasavvuf düşüncesinin aşka bakışını belirlediği yargısına ulaşılmıştır.

2013

Nusret YILMAZ

Tezin Adı

**Çocuk Edebiyatı Bağlamında
Bestami Yazgan Üzerine Bir İnceleme**

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Çocuk edebiyatı alanında değişik türlerde eserler veren Bestami Yazgan, eğitimci sanatçılarımızdandır. Şu ana kadar imzasını taşıyan 65 eseri hem nicelik hem de nitelik bakımından göz doldurur. Sanatını milli ve manevi değerlerin çocuklara iletilmesi amacıyla bir meşale gibi kullanan yazar, değişik kurumlardan ve sivil toplum kuruluşlarından bu çabasına karşılık birçok ödül almıştır. Çocukların özel dünyalarına gerek şiirleriyle gerek hikâye ve masallarıyla girmeyi başaran Yazgan, onların kişilik haritasını güzelin, erdemin ve idealin rengiyle boyamak için çabalamıştır. Onun eserlerinde çocuklar; güzel konuşan, hata yapsa bile doğruya ulaşan, ailesine ve bağlı bulunduğu milletin değerlerine ihanet etmeyen birer küçük insandır. Dili ve kurguyu iyi kullanmaya büyük önem veren Bestami Yazgan, masal ve hikâyelerinde, gençlere merak ve heyecanla okuyacakları maceralar sunmuştur. Okuyucunun merak etmesi ve araştırma yapması amaçlanmıştır. Okuru peşinden sürükleyerek gizemli bir yolculuğa çıkaran Yazgan, çocuk gözüyle yaşama dokunmayı, yaşamı sorgulamayı başarmıştır. Çocuk yazınının okuyucu kitlesi olan çocuklarda; metinler aracılığıyla insana, doğaya ve hayvanlara karşı duyarlılık ve sevgi oluşturmak, eserlerinin temel izleği olmuştur. Gerek şiirlerinde gerek düzyazılarında ilenmiş, berrak, güzel bir Türkçe kullanır. Çocukların sıkılmayacağı türden kısa cümlelerde kullandığı benzetmeler, istiareler, deyim ve atasözlerinin yanında sayfalara işlenmiş ilgi çekici resimler kitaplarına farklı bir albeni kazandırmıştır.

2013

Ahmet Nasurullah GÖK

Tezin Adı

Kahramanmaraş İli Yer Adları Ve Tasnifi

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Ülkemizin önemli tarihi yerlerinden biri olan Kahramanmaraş'ın yer adları üzerine yapılan bu çalışma; Giriş, Kısaltmalar, I, II. Bölüm, Sonuç ve Bibliyografya bölümlerinden oluşmaktadır. I. Bölümde ad, ad bilim ve yer adları üzerine bilgiler verilmiştir. II. Bölümde Kahramanmaraş'ın adının kökeni, tarihi, yerleşim yeri adları ve bunların yapı, köken ve anlam bakımından değerlendirilmesi yapılmıştır. "Kahramanmaraş İlinin Yer Adları ve Tasnifi" adlı çalışmamızda amacımız ise eksiği duyulan yer adları çalışmalarına, Kahramanmaraş ilinin yer adlarını inceleyerek katkıda bulunmaktır.

2013

Haluk Emrah YILDIRIM

Tezin Adı

Foklorcu Kimliğiyle Mehmet Tevfik Çaylak
Eserleri Üzerine Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Âdem BALKAYA

Başlı başına bir disiplin halini almış olan folklor önce sözlü kültürde hayat bulmuş sonrasında her disiplinin geçirdiği aşamalar gibi diğer başka disiplinlerden etkilenmiş bazen de ilgili olduğu alanı etkilemiştir. Folkloru amatör de olsa ilk hizmet edenlerden birisi Tanzimat Dönemi gazetecilerinden olan “Çaylak” lakaplı Mehmet Tevfik’tir. Düzenli bir eğitim ve öğretimden geçmediği halde fıkra ve sosyal hayat üzerine yapılan folklorik çalışmalar, derlemeler, tarih ve edebiyat üzerine ortaya koyduğu eserler, mecmua ve gazetelerde yazmış olduğu yazılar, Mehmet Tevfik üzerine bir tezi zaruri kılmıştır. Türkiye’de folklorun başlangıcıyla ilgili çalışmalar II. Tanzimat dönemine denk gelmektedir. Bu dönemde İbrahim Şinasi’nin Osmanlı atasözleri olarak bilinen “*Durûb-ı Emsâl-i Osmâniyye*” adlı eseri, Ziya Gökalp ve M. Fuat Köprülü’nün makaleleri, akla ilk gelen kaynaklardır. Ancak Tanzimat kuşağından olup folklor adına çalışmalar yaptığı halde ismi anılmayan folklorculardan biri de Mehmet Tevfik’tir. Bu tezin amacı, bahsi geçen bu kişiliği biraz daha gün yüzüne çıkarabilmek, yaptıklarıyla yeri ve önemi gözden kaçırılmış bir emektarın, emeklerini ortaya koymaktır.

2014

Kübra USLU

Tezin Adı

**Aydinoğulları Beyliği'nde Güzel
Sanatlar**

Danışman

Doç. Dr. Ali İPEK

Aydinoğulları Beyliği, Anadolu Selçuklu Devleti'nin 1243'lü yıllarda Moğollar'a yenilmesinden sonra ortaya çıkan önemli beyliklerden birisidir. Ayasuluğ (Selçuk), Birgi ve Tire merkezli kurulan beyliğe önceleri Sasa Bey'in katkıları olmuştur. XIV.yy başlarında Germiyanolu kumandanlarından Mehmet Bey'in idaresinde kurulmuş, sanata ve ilime önem vermiş denizci bir beyliktir. Önceleri Selçuklu etkisinin görüldüğü yapılarda, ilerleyen zamanlara doğru birtakım yeniliklere gidilmiştir. Yapıların pek azı günümüze ulaşabilmiştir ki bunda zamanın, ihmalin vs. etkisi olmuştur. Beyliğe ait cami, mescit, medrese, türbe, su yapıları ve kaleleri vardır. Bu yapıların özellikle beyliğe merkezlik yapmış olan Birgi, Tire ve Ayasuluğ (Selçuk)'da olduğu görülmektedir. Ayasuluğ ise, ticari bir liman kenti olarak ayrı bir önem kazanmıştır. Mimari anlayışının yanı sıra hayvancılık ve üretime dayalı bir ekonomisi bulunan beylik döneminin en canlı örneğini dönemin ünlü seyyahları İbn Batuta ve Evliya Çelebi bizlere sunmaktadır. Dönemde yapılan el sanatları, el emeği ve göz nurunu temsil etmektedir. Gaza hareketlerine önem veren beylik döneminde gerek savaş, gerekse barış zamanlarında musiki vazgeçilmez bir sanat dalı olmuştur. Ayrıca dönemin kitabelerinde kendini gösteren yazı sanatları kullanılmıştır ve çoğu eşyada madenin kullanıldığı da görülmektedir.

2014

Serkan BALCI

Tezin Adı

Yayımlı Alanlarıyla Bir Masal Ve Versiyonlarının Motif İncelemesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL

Bu çalışmada seçilen bir masalın versiyonları tespit etmek suretiyle, bu masalın motif yapısını ve zaman içinde yaşadığı değişimler ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın temel amacı, masal versiyonlarının önemini vurgulamak suretiyle versiyonları derlendikleri yerlere ve zamana göre sıralamak ve masalın en küçük unsuru olan motiflerini belirleyerek, belirlenen bu motifleri sistematik bir biçimde ayrıştırmaktır. Çalışmada öncelikle “Masal Kavramı”, “Yayımlı ve Versiyon Kavramı” ve “Motif Kavramı” hakkında kısaca bilgi verilmiş, ardından çalışmada yararlanılacak kuramlar ve bu kuramların çalışmadaki önemi üzerinde durulmuştur. Çalışmanın temelini “Masal Versiyonların Motif Tespiti” oluşturmaktadır. Masallardan hareketle belirlenen bu motifler, masalın bütününe nasıl ve ne biçimde oluşturduğunu açıklayabilmek ve bunları sağlam bir zemine oturtmak için bu veriler “Motiflerin Karşılaştırılması (Benzerlikler ve Farklılıklar)” adlı ikinci bölümde ayrıntılı olarak incelenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulardan yola çıkarak masallara ilişkin çıkarımların yapıldığı “Sonuç” bölümünün ardından, çalışmaya ışık tutan eserlerin yer aldığı “Kaynakça”ya yer verilmiştir.

2013

Nilüfer AKA

Tezin Adı

Haydar Ergülen'in Şiirleri Üzerine Bir İnceleme

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Haydar Ergülen, 1980 sonrası Türk şiirinin temsilcileri içerisinde önemli bir yere sahiptir. Geleneğin bütün yönelimlerini şiirinin bünyesinde barındırmaya çalışmakla birlikte geleneksel bağı koparmadan modern şiir içerisinde de yer almayı başarmıştır. “Haydar Ergülen'in Şiirleri Üzerine Bir İnceleme” adlı bu çalışmamızda şairin poetik anlamda şiirinin temel dinamikleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde şairin şiir serüveninin yaşamsal kaynakları kısaca belirtilmiştir. İkinci bölümde şairin kendi şiiri üzerine belirttiği görüşleri dikkate alınarak şiir anlayışının temel yönelimleri ortaya konmuştur. Üçüncü bölümde metin merkezli inceleme metodu ile şiirler konu ve izlek açısından incelenmiştir. Şiirinin izlekleri şairin felsefi, psikolojik arka planı dikkate alınarak irdelenmeye çalışılmıştır. Dördüncü bölümde Ergülen'in şiirindeki imge ve semboller sınıflandırılarak, imge dünyasının şiirsel eylemdeki görünüş biçimi yorumlanmış olup, imgelem dünyasının iç ve dış katmanları yorumlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın son bölümünde şairin dil ve üslûpla ilgili görüşleri belirtilerek, şiirindeki anlatım teknikleri ve sapmalar örneklerle sunulmuştur.

2014

Bağdagül BULUT

Tezin Adı

Türk Halk Kültüründe Çoban

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem BALKAYA

Tıpkı diğer toplumlarda olduğu gibi Türk toplumu da geçirdiği sosyal dönemler içerisinde çoban ve çobanlıkla içiçe olmuştur. Bu durum aslında Türk toplumunun yaşam şekline kaynaklanmaktadır. Atlı göçebe -göçebelikten kast yaylak ve kışlak arasında devirdayım şeklinde geçen yolculuk- bir yaşam şeklini benimsemiş olan Türkler bu yaşamın doğal bir sonucu olarak da hayvancılıkla uğraşmak durumunda kalmışlardır. Bu durum da onların aynı zamanda çobanlıkla da uğraşmalarına sebebiyet vermiştir. Kimileri koyunculuk yaparken kimileri de at çobanlığı yapmıştır. Bu nedenle kültürel anlamda çoban ve çobanlıkla ilgili birçok terim ve söz üretilmiş bunun yanında oldukça zengin bir folklorik alt yapı oluşturulmuştur. Halk takviminden ve halk hekimliğine veya dönemsel bayram ve eğlencelere kadar birçok pratiğin merkezine çoban yerleştirilmiştir. İnceleme sonucunda anlaşılmıştır ki çoban, günümüzde anlaşıldığı gibi yalnızca sürü ile ilgilenen, bu işten ekonomik çıkar elde eden insan değildir. O aynı zamanda Türk toplumunun İslamiyet öncesi inancının izlerini taşıyan ve bu günde bilmeden de olsa bu unsurları yaşatan bir kişiliktir. Ayrıca görülmüştür ki çobanlık, İslamiyetle birlikte de dini bir özellik kazanmıştır.

2014

Cüneyt DİNLER

Tezin Adı

**1980-2002 Yılları Arası Türkiye Folklor
Politikası**

Danışman

Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL

19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan folklor hakkında birçok tanım yapılmış olup genel olarak folk (halk) ve lore (bilgi) kelimelerinin birleşmesinden oluşan halkbilgisi, halkbilimi terimleri kabul görmüştür. Folklorun dünyada 19. Yüzyılda cereyan eden milliyetçilik akımı ile paralellik gösterdiği dikkat çekmektedir. Folklor, oluşum süreçlerinde devletlerin milliyetçi söylemlerine etki etmeye başlamıştır. Bu da folklor biliminin toplumların yeniden oluşturulması sürecinde etkili olmasına ve ülkelerin folklor alanında bir politika yürütmelerine olanak sağlamıştır. İlk olarak Grimm Kardeşler'in derleyip yayınladıkları masallarla başlayan folklor bilimi daha sonraki zamanlarda ülkelerin millileşmeleri için yürütülen politikada kendine yer bulmuştur. Bu anlamda folklor ürünleri milletlere özgü ürünler olmasından dolayı milli birlik ve beraberliğin sağlanmasında etkili olmuştur. Türkiye'de doğrudan bir folklor politikası yürütülmesi de kültür ve eğitim politikası içinde, kurum ve kuruluşlar aracılığıyla yürütülmektedir. Türkiye'nin kuruluşundan itibaren yapılan inkılapların ve getirilen cumhuriyet rejiminin halka benimsetilmesi ve bu anlamda milli birliğin sağlanması için ilk yıllarda 1912'de kurulan Türk Ocakları faaliyet göstermiştir. Folklor alanında doğrudan ve dolaylı olarak sonraki yıllarda 1970'lere kadar yapılan çalışmalar Halkevleri ve Halkodaları, Köy Enstitüleri, Türk Halk Bilgisi Derneği tarafından yürütülmüştür. 1970'ten sonra Aydınlar Ocağı toplumun yapılandırılmasında etkili olmuştur. 12 Eylül darbesiyle de yeni bir toplum oluşturulması çabası başlamıştır. Aydınlar Ocağı tarafından ortaya atılan "Türk İslam Sentezi" savı ülke politikasının her alanında hissedilmiştir. Dindar bir Türk milliyetçisi nesli yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda çalışmamızda 1980 ve 2002 yıllarını kapsayan dönemde Türkiye'de uygulanan folklor politikası ele alınacaktır. Çalışmanın birinci bölümünde ülkenin kuruluşundan 12 Eylül darbesine kadar olan dönemde bu politikayı üstlenmiş kurum ve oluşumların folklor politikasına etkide bulunduğu yönleri açıklanacaktır. İkinci bölümde ise 1980'den sonra bir değişim ve dönüşüm sürecine giren Türkiye'nin bu değişim ve dönüşüm sürecinde folklor politikası anlamında uyguladığı müdahalelerden, folklor politikasının hangi alanlarda yürütüldüğünden bahsedildikten sonra topluma ne şekilde yansıdığına dikkat çekilecektir.